

КОДЭКС РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
аб архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці
17 ліпеня 2023 г. № 289-3

Прыняты Палатай прадстаўнікоў 28 чэрвеня 2023 г.
Адобраны Саветам Рэспублікі 30 чэрвеня 2023 г.

ЗМЕСТ

АГУЛЬНАЯ ЧАСТКА

РАЗДЗЕЛ I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

ГЛАВА 1. АСНОЎНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Асноўныя тэрміны, якія выкарыстоўваюцца ў гэтым Кодэксе, і іх азначэнні

Артыкул 2. Прынцыпы ажыццяўлення архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 3. Класы складанасці аб'ектаў

Артыкул 4. Страханне пры ажыццяўленні архітэктурнай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 5. Аб'екты аўтарскага права ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 6. Правое рэгуляванне адносін у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 7. Грамадскія адносін, якія рэгулююцца гэтым Кодэксам

Артыкул 8. Адказнасць за парушэнне заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

РАЗДЗЕЛ II. СУБ'ЕКТЫ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ. АСОБНЫЯ ПАТРАБАВАННІ, ЯКІЯ ПРАД'ЯЎЛЯЮЦА ПРЫ АЖЫЦЦЯЎЛЕННІ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 2. СУБ'ЕКТЫ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ, ІХ ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ

Артыкул 9. Суб'екты архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 10. Правы юрыдычных асоб, фізічных асоб, у тым ліку індыўдуальных прадпрымальнікаў, якія ажыццяўляюць архітэктурную, горадабудаўнічую і будаўнічую дзейнасць

Артыкул 11. Абавязкі рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, іншых юрыдычных асоб, фізічных асоб, у тым ліку індыўдуальных прадпрымальнікаў, якія ажыццяўляюць архітэктурную, горадабудаўнічую і будаўнічую дзейнасць

ГЛАВА 3. АСОБНЫЯ ПАТРАБАВАННІ, ЯКІЯ ПРАД'ЯЎЛЯЮЦА ПРЫ АЖЫЦЦЯЎЛЕННІ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 12. Асобныя патрабаванні, якія прад'яўляюцца пры распрацоўцы горадабудаўнічых праектаў, перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі, ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці, забудове населеных пунктаў і іншых тэрыторый

Артыкул 13. Размяшчэнне аб'ектаў рэкрэацыйнага і аздарэўленчага прызначэння

Артыкул 14. Патрабаванні ў галіне захавання нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей

Артыкул 15. Забеспячэнне фарміравання даступнага асяроддзя для інвалідаў і фізічна аслабленых асоб

Артыкул 16. Асаблівыя патрабаванні па фарміраванні асяроддзя пражывання пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

РАЗДЗЕЛ III. НАПРАМКІ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПАЛІТЫКІ, ДЗЯРЖАЎНАЕ РЭГУЛЯВАННЕ І КІРАВАННЕ, НАРМАВАННЕ Ў ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 4. НАПРАМКІ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПАЛІТЫКІ Ў ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 17. Напрамкі дзяржаўнай палітыкі ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 18. Дакументы дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

ГЛАВА 5. ДЗЯРЖАЎНАЕ РЭГУЛЯВАННЕ І КІРАВАННЕ Ў ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 19. Дзяржаўнае рэгуляванне і кіраванне ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 20. Кампетэнцыя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 21. Кампетэнцыя Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 22. Кампетэнцыя Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 23. Кампетэнцыя рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 24. Кампетэнцыя мясцовых Саветаў дэпутатаў, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 25. Кампетэнцыя структурных падраздзяленняў мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, якія ажыццяўляюць дзяржаўна-ўладныя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 26. Галоўны архітэктар вобласці, горада, раёна, раёна ў горадзе, парадак прызначэння, патрабавання, якія прад'яўляюцца да яго

Артыкул 27. Асаблівае дзяржаўнае рэгуляванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

ГЛАВА 6. НАРМАВАННЕ Ў ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 28. Сістэма нармавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 29. Нацыянальны комплекс

Артыкул 30. Будаўнічыя нормы і правілы, іх распрацоўка, зацвярджэнне, прымяненне

Артыкул 31. Афіцыйнае распаўсюджванне (даванне) будаўнічых норм і правіл

Артыкул 32. Тэхнічныя камітэты ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

РАЗДЗЕЛ IV. АТЭСТАЦЫЯ, АГЛЯД СІСТЭМЫ ВЫТВОРЧАГА КАНТРОЛЮ, ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ПАТРАБАВАННЯЎ БЯСПЕКІ АБ'ЕКТАЎ У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 7. АТЭСТАЦЫЯ ЮРЫДЫЧНЫХ АСОБ

Артыкул 33. Атэстацыя юрыдычных асоб

Артыкул 34. Пазачарговая атэстацыя ўладальніка атэстата адпаведнасці

Артыкул 35. Выдача атэстата адпаведнасці (яго дубліката), тэрмін дзеяння атэстата адпаведнасці

Артыкул 36. Спыненне дзеяння атэстата адпаведнасці

Артыкул 37. Рэестры атэстатаў адпаведнасці

Артыкул 38. Наступствы ажыццяўлення асобных відаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікаў), выканання прац па абследаванні аб'ектаў без атэстата адпаведнасці

ГЛАВА 8. АТЭСТАЦЫЯ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ

Артыкул 39. Атэстацыя спецыялістаў

Артыкул 40. Выдача кваліфікацыйнага атэстата (яго дубліката), тэрмін дзеяння кваліфікацыйнага атэстата

Артыкул 41. Спыненне дзеяння кваліфікацыйнага атэстата

Артыкул 42. Рэестры кваліфікацыйных атэстатаў

ГЛАВА 9. АГЛЯД СІСТЭМЫ ВЫТВОРЧАГА КАНТРОЛЮ. ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ПАТРАБАВАННЯЎ БЯСПЕКІ АБ'ЕКТАЎ

Артыкул 43. Агляд сістэмы вытворчага кантролю на аб'ектах першага – чацвёртага класаў складанасці

Артыкул 44. Забеспячэнне патрабаванняў бяспекі аб'ектаў першага – чацвёртага класаў складанасці

РАЗДЗЕЛ V. ІНФАРМАЦЫЙНАЕ, ФІНАНСАВАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ. АРХІТЭКТУРНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ. НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 10. ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 45. Звесткі, якія выкарыстоўваюцца для распрацоўкі горадабудаўнічых праектаў

Артыкул 46. Горадабудаўнічы кадастр

Артыкул 47. Звесткі, якія выкарыстоўваюцца для распрацоўкі практнай дакументацыі

Артыкул 48. Фарміраванне адзінага інфармацыйнага асяроддзя ў будаўнічай галіне

Артыкул 49. ДІС «Дзяржбудпартал»

ГЛАВА 11. ФІНАНСАВАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 50. Дзяржаўнае фінансаванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 51. Фінансаванне распрацоўкі перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі

Артыкул 52. Фінансаванне прац, звязаных з ліквідацыяй наступстваў будаўнічай аварыі

Артыкул 53. Фінансаванне будаўніцтва аб'ектаў магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай транспартнай інфраструктуры і пакрыццё выдаткаў па іх фінансаванні

Артыкул 54. Іншыя крыніцы фінансавання архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

ГЛАВА 12. АРХІТЭКТУРНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ. НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 55. Архітэктурная дзейнасць

Артыкул 56. Забеспячэнне навукова-тэхнічнай дзейнасці ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 57. Архітэктурна-горадабудаўнічыя саветы

АСАБЛІВАЯ ЧАСТКА

РАЗДЗЕЛ VI. ГОРАДАБУДАЎНІЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

ГЛАВА 13. ГОРАДАБУДАЎНІЧАЕ (ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАЕ) ПЛАНАВАННЕ ТЭРЫТОРЫЙ І НАСЕЛЕННЫХ ПУНКТАЎ

Артыкул 58. Узроўні і віды горадабудаўнічага (тэрытарыяльнага) планавання тэрыторый

Артыкул 59. Горадабудаўнічыя праекты агульнага планавання

Артыкул 60. Горадабудаўнічыя праекты спецыяльнага планавання

Артыкул 61. Горадабудаўнічыя праекты дэталёвага планавання

Артыкул 62. Улік горадабудаўнічых патрабаванняў пры распрацоўцы дакументаў дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь і яе адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак

ГЛАВА 14. ЗАНІРАВАННЕ ТЭРЫТОРЫЙ

Артыкул 63. Заніраванне тэрыторый для ажыццяўлення горадабудаўнічай дзейнасці

Артыкул 64. Віды тэрытарыяльных зон па пераважным функцыянальным выкарыстанні тэрыторый, якія вызначаюцца ў горадабудаўнічых праектах агульнага планавання рэспубліканскага і рэгіянальнага ўзроўняў

Артыкул 65. Віды тэрытарыяльных зон па пераважным функцыянальным выкарыстанні тэрыторый населеных пунктаў і іншых адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак

РАЗДЗЕЛ VII. ДАЗВОЛЬНАЯ ДАКУМЕНТАЦЫЯ НА БУДАЎНІЦТВА. ДЗЕЙНАСЦЬ ПА РАСПРАЦОЎЦЫ ПЕРАДПРАЕКТНАЙ (ПЕРАДЫНВЕСТЫЦЫЙНАЙ) І ПРАЕКТНАЙ ДАКУМЕНТАЦЫ. ДЗЯРЖБУДЭКСПЕРТЫЗА

ГЛАВА 15. ДАЗВОЛЬНАЯ ДАКУМЕНТАЦЫЯ НА БУДАЎНІЦТВА

Артыкул 66. Дазвольная дакументацыя на будаўніцтва

Артыкул 67. Парадак падрыхтоўкі і выдачы дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва

Артыкул 68. Горадабудаўнічы пашпарт зямельнага ўчастка

ГЛАВА 16. ПЕРАДПРАЕКТНАЯ (ПЕРАДЫНВЕСТЫЦЫЙНАЯ) ДАКУМЕНТАЦЫЯ

Артыкул 69. Распрацоўка перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі

Артыкул 70. Выбар тэхналагічнага абсталявання

Артыкул 71. Выпадкі, калі распрацоўка перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі не з'яўляецца абавязковай

ГЛАВА 17. ПРАЕКТНАЯ ДАКУМЕНТАЦЫЯ. СПЕЦЫЯЛЬНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ЎМОВЫ

Артыкул 72. Парадак распрацоўкі праектнай дакументацыі

Артыкул 73. Патрабаванні да праектнай дакументацыі, якая афармляецца ў электронным выглядзе

Артыкул 74. Парадак распрацоўкі спецыяльных тэхнічных умоў

ГЛАВА 18. ДЗЯРЖБУДЭКСПЕРТЫЗА

Артыкул 75. Органы дзяржбудэкспертызы і эксперты

Артыкул 76. Парадак правядзення дзяржбудэкспертызы

Артыкул 77. Заключэнне дзяржбудэкспертызы

РАЗДЗЕЛ VIII. БУДАЎНІЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ (БУДАЎНІЦТВА). ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ВЫКАНАННЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВАЎ У ПЕРЫЯД ГАРАНТЫЙНАГА ТЭРМІНУ ЭКСПЛУАТАЦЫІ АБ'ЕКТАЎ ЖЫЛЛЁВАГА, САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАГА І КАМУНАЛЬНА-БЫТАВОГА ПРЫЗНАЧЭННЯ. ЗАКАЗЧЫК, ЗАБУДОЎШЧЫК. ІНЖЫНЕРНЫЯ ПАСЛУГІ. ЖЫЛЛЁВАЕ БУДАЎНІЦТВА

ГЛАВА 19. БУДАЎНІЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ (БУДАЎНІЦТВА)

Артыкул 78. Ажыццяўленне будаўнічай дзейнасці (будаўніцтва)

Артыкул 79. Фарміраванне кошту будаўніцтва аб'екта

Артыкул 80. Закупка тэхналагічнага абсталявання

Артыкул 81. Ажыццяўленне інвестыцый у галіне архітэктурнай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 82. Спрошчаны парадак узвядзення і рэканструкцыі аднакватэрных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў пятага класа складанасці

Артыкул 83. Рамонт аб'екта

Артыкул 84. Пусканаладачныя працы

Артыкул 85. Паведамленне аб выкананні будаўніча-мантажных прац

Артыкул 86. Працягласць будаўніцтва аб'екта і тэрмін эксплуатацыі (службы) аб'екта

Артыкул 87. Асабліваасці фінансавання і прыёмкі ў эксплуатацыю аб'ектаў-даўгабудаў

Артыкул 88. Знос аб'екта, яго частак, падставы і парадак яго правядзення

ГЛАВА 20. ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ВЫКАНАННЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВАЎ У ПЕРЫЯД ГАРАНТЫЙНАГА ТЭРМІНУ ЭКСПЛУАТАЦЫІ АБ'ЕКТАЎ ЖЫЛЛЁВАГА, САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАГА І КАМУНАЛЬНА-БЫТАВОГА ПРЫЗНАЧЭННЯ

Артыкул 89. Спосабы забеспячэння выканання абавязацельстваў у перыяд гарантыйнага тэрміну эксплуатацыі аб'ектаў жыллёвага, сацыяльна-культурнага і камунальна-бытавога прызначэння

Артыкул 90. Рэзерваванне падрадчыкам грашовых сродкаў

ГЛАВА 21. ЗАКАЗЧЫК, ЗАБУДОЎШЧЫК. ІНЖЫНЕРНЫЯ ПАСЛУГІ

Артыкул 91. Заказчык, забудоўшчык, парадак іх вызначэння

Артыкул 92. Парадак аказання інжынерных паслуг

Артыкул 93. Пералік інжынерных паслуг

ГЛАВА 22. ЖЫЛЛЁВАЕ БУДАЎНІЦТВА. АСАБЛІВАСЦІ СТВАРЭННЯ АБ'ЕКТАЎ ДОЛЕВАГА БУДАЎНІЦТВА

Артыкул 94. Жыллёвае будаўніцтва

Артыкул 95. Парадак унясення плацяжоў па дагаворах стварэння аб'екта долевага будаўніцтва

Артыкул 96. Аўдыт пры ажыццяўленні жыллёвага будаўніцтва

Артыкул 97. Абарона праў дольшчыкаў пры ажыццяўленні долевага будаўніцтва

РАЗДЗЕЛ ІХ. БУДАЎНІЧАЯ АВАРЫЯ. ПРЫПЫНЕННЕ БУДАЎНІЦТВА. КАНСЕРВАЦЫЯ І РАСКАНСЕРВАЦЫЯ АБ'ЕКТА НЕЗАВЕРШАНАГА БУДАЎНІЦТВА

ГЛАВА 23. БУДАЎНІЧАЯ АВАРЫЯ. ПАРАДАК РАССЛЕДАВАННЯ АБСТАВІН (ПРЫЧЫН) БУДАЎНІЧАЙ АВАРЫІ

Артыкул 98. Будаўнічая аварыя

Артыкул 99. Парадак расследавання абставін (прычын) будаўнічай аварыі на аб'ектах, іх частках

ГЛАВА 24. ПРЫПЫНЕННЕ БУДАЎНІЦТВА. КАНСЕРВАЦЫЯ І РАСКАНСЕРВАЦЫЯ АБ'ЕКТА НЕЗАВЕРШАНАГА БУДАЎНІЦТВА

Артыкул 100. Прыпыненне будаўніцтва

Артыкул 101. Кансервацыя і раскансервацыя аб'екта незавершанага будаўніцтва і іх наступствы

Артыкул 102. Прыняцце рашэння аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва

Артыкул 103. Тэрміны кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва

РАЗДЗЕЛ Х. ПРЫЁМКА АБ'ЕКТА Ў ЭКСПЛУАТАЦЫЮ. ІНЖЫНЕРНАЯ, ТРАНСПАРТНАЯ І САЦЫЯЛЬНАЯ ІНФРАСТРУКТУРА. НАГЛЯД У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 25. ПРЫЁМКА АБ'ЕКТА Ў ЭКСПЛУАТАЦЫЮ

Артыкул 104. Арганізацыя прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю

Артыкул 105. Патрабаванні ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання прыродных рэсурсаў, абароны насельніцтва і тэрыторыі ад надзвычайных сітуацый, грамадзянскай абароны, аховы гісторыка-культурнай спадчыны пры прыёмцы аб'ектаў у эксплуатацыю

Артыкул 106. Парадак стварэння прыёмчай камісіі

Артыкул 107. Крытэрыі ацэнкі аб'екта пры прыёмцы яго ў эксплуатацыю

Артыкул 108. Дакументы, неабходныя для прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю

Артыкул 109. Парадак прыёмкі ў эксплуатацыю фінансаваных фізічнымі асобамі аб'ектаў пятага класа складанасці

Артыкул 110. Парадак прыёмкі ў эксплуатацыю дач, гаражоў

Артыкул 111. Асаблівасці прыёмкі ў эксплуатацыю аб'ектаў вытворчай інфраструктуры

Артыкул 112. Дзяржаўныя органы (іх структурныя падраздзяленні), дзяржаўныя арганізацыі, якія выдаюць заключэнні пры прыёмцы аб'ектаў у эксплуатацыю

Артыкул 113. Заключэнні пры прыёмцы аб'ектаў у эксплуатацыю

Артыкул 114. Акт прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю

Артыкул 115. Парушэнне парадку прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю

ГЛАВА 26. ИНЖЫНЕРНАЯ, ТРАНСПАРТНАЯ І САЦЫЯЛЬНАЯ ИНФРАСТРУКТУРА. АСАБЛІВАСЦІ ДАВАННЯ ЗАКАЗЧЫКАМ, ЗАБУДОЎШЧЫКАМ ЗЯМЕЛЬНЫХ УЧАСТКАЎ

Артыкул 116. Стварэнне і развіццё аб'ектаў інжынернай інфраструктуры

Артыкул 117. Стварэнне і развіццё транспартнай інфраструктуры

Артыкул 118. Дзяржаўнае рэгуляванне адносін пры размяшчэнні і арганізацыі будаўніцтва жылых дамоў, аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры

Артыкул 119. Перадача ў дзяржаўную ўласнасць завершаных будаўніцтвам аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры і дзяржаўная рэгістрацыя стварэння гэтых аб'ектаў

Артыкул 120. Асаблівасці давання заказчыкам, забудоўшчыкам зямельных участкаў

ГЛАВА 27. НАГЛЯД У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 121. Нагляд у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Артыкул 122. Дзяржаўны будаўнічы нагляд

Артыкул 123. Аўтарскі нагляд

Артыкул 124. Тэхнічны нагляд

РАЗДЗЕЛ XI. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

ГЛАВА 28. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 125. Прызнанне, што закон і асобныя палажэнні заканадаўчых актаў страцілі сілу

Артыкул 126. Пераходныя палажэнні

Артыкул 127. Меры для рэалізацыі палажэнняў гэтага Кодэкса

Артыкул 128. Уступленне ў сілу гэтага Кодэкса

АГУЛЬНАЯ ЧАСТКА

РАЗДЗЕЛ I

АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

ГЛАВА 1

АСНОЎНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Асноўныя тэрміны, якія выкарыстоўваюцца ў гэтым Кодэксе, і іх азначэнні

1. Для мэт гэтага Кодэкса выкарыстоўваюцца наступныя асноўныя тэрміны і іх азначэнні:

1.1. аўтарскі нагляд – нагляд распрацоўшчыка праектнай дакументацыі за захаваннем патрабаванняў праектнай дакументацыі ў працэсе будаўніцтва;

1.2. архітэктурная дзейнасць – дзейнасць па распрацоўцы перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі, ажыццяўленні аўтарскага нагляду;

1.3. архітэктурна-планіровачная канцэпцыя аб'екта будаўніцтва – эскіз, які забяспечвае нагляднае ўяўленне аб размяшчэнні, фізічных параметрах і эстэтычных якасцях аб'екта будаўніцтва (далей, калі не ўстаноўлена іншае, – аб'ект), з указаннем асноўных тэхніка-эканамічных паказчыкаў, які распрацоўваецца на перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) стадыі;

1.4. архітэктурны праект – праектная дакументацыя, якая распрацоўваецца пры двухстадыйнай распрацоўцы праектнай дакументацыі і забяспечвае рэалізацыю рашэнняў перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі, а таксама дазвольнай дакументацыі на распрацоўку праектнай дакументацыі, узвядзенне, рэканструкцыю, знос аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйныя работы (далей – дазвольная дакументацыя на будаўніцтва);

1.5. добраўпарадкаванне – сукупнасць прац і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў, якія ажыццяўляюцца на будаўнічай пляцоўцы ў мэтах прывядзення аб'екта ў стан, прыгодны

для эксплуатацыі, стварэння спрыяльных умоў жыццядзейнасці насельніцтва, фарміравання паўнацэннага, эстэтычна выразнага асяроддзя пражывання;

1.6. узвядзенне – сукупнасць прац і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў, вынікам якіх з'яўляецца стварэнне аб'екта;

1.7. генеральны падрадчык – падрадчык у будаўнічай дзейнасці, які прыцягвае для выканання асобных сваіх абавязацельстваў іншых юрыдычных асоб і (або) індывідуальных прадпрымальнікаў шляхам заключэння з імі дагавораў;

1.8. генеральны праекціроўшчык – распрацоўшчык праектнай дакументацыі, які забяспечвае ўзгадненне раздзелаў камплекта праектнай дакументацыі, у тым ліку пры дапамозе прыцягнення для выканання асобных сваіх абавязацельстваў субпадрадчыкаў;

1.9. дзяржаўная падтрымка пры долевым будаўніцтве – падтрымка, якая аказваецца дольшчыкам з ліку фізічных асоб, якія знаходзяцца на ўліку асоб, што маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, пры будаўніцтве імі жылых памяшканняў, у выглядзе давання льготных крэдытаў, аднаразовых субсідый, субсідый на выплату часткі працэнтаў за карыстанне крэдытамі і субсідый на пагашэнне асноўнага абавязку па крэдытах у адпаведнасці з заканадаўчымі актамі;

1.10. дзяржаўная будаўнічая экспертыза горадабудаўнічых праектаў, праектнай дакументацыі (далей – дзяржбудэкспертыза) – працэдура ацэнкі адпаведнасці аб'екта дзяржбудэкспертызы яе прадмету;

1.11. горадабудаўнічая дзейнасць – дзейнасць па горадабудаўнічым (тэрытарыяльным) планаванні, размяшчэнні аб'ектаў і забудове тэрыторый, якая ажыццяўляецца з улікам гісторыка-культурных, прыродных і іншых асаблівасцей тэрыторый;

1.12. горадабудаўнічае (тэрытарыяльнае) планаванне – распрацоўка і зацвярджэнне дзяржаўных праграм у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці і горадабудаўнічых праектаў;

1.13. горадабудаўнічы праект – сістэма праектных дакументаў у складзе тэкставых і графічных матэрыялаў, якая вызначае напрамкі і ўмовы выкарыстання тэрыторый пры горадабудаўнічым (тэрытарыяльным) планаванні развіцця адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак, населеных пунктаў і іх частак, іншых тэрыторый;

1.14. горадабудаўнічы рэгламент – патрабаванні да забудовы і выкарыстання тэрыторый, устаноўленыя горадабудаўнічым праектам і зарэгістраваныя ў дзяржаўным горадабудаўнічым кадастры Рэспублікі Беларусь (далей, калі не ўстаноўлена іншае, – горадабудаўнічы кадастр);

1.15. дэкларацыя бяспекі – дакумент, які прымаецца заказчыкам, забудоўшчыкам у дачыненні да завершанага ўзвядзеннем аб'екта да яго прыёмкі ў эксплуатацыю, распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі – у дачыненні да праектнай дакументацыі на ўзвядзенне аб'екта да яе зацвярджэння заказчыкам, забудоўшчыкам, які пацвярджае забеспячэнне патрабаванняў бяспекі, вызначаных абавязковымі для захавання патрабаваннямі тэхнічных нарматыўных прававых актаў;

1.16. дакументацыя на тыпавыя будаўнічыя канструкцыі, будаўнічыя вырабы, будаўнічыя вузлы – сістэма праектных дакументаў на будаўнічыя канструкцыі, будаўнічыя вырабы, будаўнічыя вузлы аб'ектаў, адабраныя з ліку распрацаваных аналагаў або спецыяльна распрацаваныя для шматразовага прымянення ў будаўніцтве;

1.17. дольшчык – юрыдычная або фізічная асоба, якая заключыла дагавор стварэння аб'екта долевага будаўніцтва з забудоўшчыкам пры долевым будаўніцтве аб'ектаў;

1.18. жыццёвы цыкл аб'екта – перыяд, на працягу якога выконваюцца вышукальныя працы, распрацоўка перадпраектнай (перадывестыцыйнай) і праектнай дакументацыі, узвядзенне аб'екта, кансервацыя аб'екта незавершанага будаўніцтва, эксплуатацыя, рамонт, рэканструкцыя, мадэрнізацыя, тэхнічная мадэрнізацыя, знос аб'екта;

1.19. заказчык – юрыдычная або фізічная асоба, якая ажыццяўляе будаўнічую дзейнасць з абавязковым прыцягненнем падрадчыка, з прыцягненнем або без прыцягнення інжынера (інжынернай арганізацыі) на падставе дагавораў;

1.20. забудоўшчык – юрыдычная або фізічная асоба, якая фінансуе будаўнічую дзейнасць, а таксама ажыццяўляе будаўніцтва аб'ектаў для ўласных патрэб самастойна з прыцягненнем інжынера (інжынернай арганізацыі), з прыцягненнем або без прыцягнення для выканання асобных відаў прац падрадчыка на падставе дагавораў;

1.21. забудоўшчык пры долевым будаўніцтве аб'ектаў – юрыдычная асоба, якая прыцягвае грашовыя сродкі дольшчыкаў для будаўніцтва аб'ектаў долевага будаўніцтва ўласнымі сіламі і (або) з прыцягненнем трэціх асоб шляхам заключэння дагавораў стварэння аб'екта долевага будаўніцтва;

1.22. заяўнік дзяржбудэкспертызы – заказчык, забудоўшчык, інжынер (інжынерная арганізацыя) пры аказанні інжынерных паслуг, якія звярнуліся ў орган дзяржбудэкспертызы з заявай аб правядзенні дзяржбудэкспертызы і выдачы заключэння дзяржбудэкспертызы;

1.23. заніраванне тэрыторый – вылучэнне пры горадабудаўнічым (тэрытарыяльным) планаванні тэрытарыяльных зон, вызначаных па пераважным функцыянальным выкарыстанні тэрыторый населеных пунктаў і іншых адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак з устанавленнем горадабудаўнічых рэгламентаў;

1.24. зношванне аб'екта, яго частак – працэс пагаршэння паказчыкаў эксплуатацыйных якасцей аб'екта, яго частак з цягам часу;

1.25. вышукальныя працы – інжынерныя пошукі, накіраваныя на забеспячэнне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці вынікамі комплекснага вывучэння прыродных і тэхнагенных умоў тэрыторый (акваторый). Вышукальныя працы выконваюцца на ўсіх этапах архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.26. інжынер (інжынерная арганізацыя) – юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія прыцягваюцца заказчыкам, забудоўшчыкам для аказання інжынерных паслуг;

1.27. інжынерная і транспартная інфраструктура, якая забяспечвае мінімальна неабходны ўзровень інжынернага абсталявання зямельных участкаў, – капітальныя пабудовы (будынкі, збудаванні), іх часткі, інжынерныя сеткі электразабеспячэння, сеткі водазабеспячэння, вулічна-дарожная сетка (вуліцы з праезнай часткай, забяспечанай удасканаленым пакрыццём, пешаходнымі тратуарамі з цвёрдым пакрыццём);

1.28. інжынерная інфраструктура – сукупнасць інжынерных сетак і іншых аб'ектаў, іх частак, ізаляваных памяшканняў, якія забяспечваюць падачу рэсурсаў (вада, энергія, інфармацыя і іншыя рэсурсы) на аб'екты спажывання і ў выпадку неабходнасці адвядзенне выкарыстаных рэсурсаў;

1.29. выканаўца дзяржбудэкспертызы – орган дзяржбудэкспертызы, які па звароце заяўніка дзяржбудэкспертызы праводзіць дзяржбудэкспертызу;

1.30. выканаўчая дакументацыя – сукупнасць дакументаў (выканаўчыя чарцяжы, схемы выканаўчых здымак, памераў, вынікі вышукальных прац, акты на скрытыя працы, журналы правядзення прац і іншая дакументацыя), якія адлюстроўваюць фактычнае выкананне праектных рашэнняў, і фактычнае становішча аб'ектаў і іх частак па меры завяршэння прац, вызначаных праектнай дакументацыяй;

1.31. капітальная пабудова (будынак, збудаванне) – пабудова (будынак, збудаванне), якая моцна звязана з зямлёй або з'яўляецца падземнай, перамяшчэнне якой немагчымае без нанясення ўрон у яе цэласнасці і (або) функцыянальнаму прызначэнню;

1.32. капітальны рамонт – сукупнасць будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па аднаўленні страчаных у працэсе эксплуатацыі тэхнічных, эксплуатацыйных і спажывецкіх якасцей аб'екта, якія ажыццяўляюцца шляхам аднаўлення (узмацнення), паляпшэння і (або) замены асобных канструкцый, дэталей, інжынерна-тэхнічнага абсталявання аб'екта, у тым ліку з прымяненнем новых матэрыялаў і тэхналогій;

1.33. кансервацыя аб'екта незавершанага будаўніцтва – сукупнасць прац і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў, якія ажыццяўляюцца на падставе прынятага рашэння аб

кансервацыі, накіраваны на забеспячэнне захаванасці аб'екта незавершанага будаўніцтва, па якім будаўніцтва спынена або прыпынена на тэрмін большы за тры месяцы запар;

1.34. чырвоныя лініі – умоўныя лініі, устаноўленыя горадабудаўнічым праектам дэтальнага планавання для аддзялення ў населеных пунктах зямель агульнага карыстання ад тэрыторый, прызначаных для забудовы або іншага выкарыстання, прадугледжанага горадабудаўнічым праектам агульнага планавання;

1.35. лініі рэгулявання забудовы – умоўныя лініі, устаноўленыя горадабудаўнічым праектам дэтальнага планавання для аддзялення ў населеных пунктах тэрыторый, у межах якіх павінна ажыццяўляцца размяшчэнне аб'ектаў, ад іншых тэрыторый;

1.36. магістральная інжынерная інфраструктура – інжынерныя сеткі, капітальныя пабудовы (будынкi, збудаванні), іх часткі, ізаляваныя памяшканні і іншыя аб'екты, якія транспартуюць транзітам рэсурсы да месцаў іх уліку і размеркавання ў раёнах (кварталах) жылой забудовы, да тэрыторый забудовы аб'ектамі, якія не адносяцца да шматкватэрных, аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў (далей – іншыя аб'екты), а таксама адводзяць ад раёнаў (кварталаў) жылой забудовы, тэрыторый забудовы іншымі аб'ектамі выкарыстаныя рэсурсы;

1.37. мінімальна неабходныя аб'екты сацыяльнай інфраструктуры – аб'екты ўстаноў дашкольнай і агульнай сярэдняй адукацыі, арганізацый аховы здароўя (аптэкі і аб'екты арганізацый, якія аказваюць медыцынскую дапамогу ў амбулаторных умовах), аб'екты паштовай сувязі, гандлёвыя аб'екты і аб'екты бытавога абслугоўвання;

1.38. мадэрнізацыя – сукупнасць будаўніча-мантажных прац (у тым ліку ўсталяванне новых інжынерных сістэм і абсталявання ў аб'ектах, іх частках, перанос і (або) устаноўка перагародак без змянення прызначэння аб'ектаў у іх існуючых габарытах, інжынерных і транспартных камунікацый), пусканаладачных прац і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў, звязаных з павышэннем спажывецкіх якасцей аб'ектаў, інжынерных і транспартных камунікацый, іх частак і (або) элементаў, прывядзеннем эксплуатацыйных паказчыкаў да ўзроўню абавязковых для захавання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў;

1.39. грамадскае абмеркаванне ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (далей – грамадскае абмеркаванне) – комплекс мерапрыемстваў, якія праводзяцца арганізатарам грамадскага абмеркавання і забяспечваюць інфармаванне юрыдычных і фізічных асоб аб распрацаваных горадабудаўнічым праекце, архітэктурна-планіровачнай канцэпцыі аб'екта будаўніцтва, а таксама магчымасць выказвання ўдзельнікамі грамадскага абмеркавання свайго стаўлення да рашэнняў, якія змяшчаюцца ў гэтых праекце, канцэпцыі;

1.40. аб'ект дзяржбудаэкспертызы – горадабудаўнічы праект, праектная дакументацыя, у тым ліку з унесенымі ў іх змяненнямі, якія падлягаюць дзяржбудаэкспертызе;

1.41. аб'ект долевага будаўніцтва – частка аб'екта будаўніцтва, якая ўяўляе сабой жылое і (або) нежылое памяшканні ў шматкватэрным або блакіраваным жылым доме, аднакватэрны жылы дом і (або) часткі іншых аб'ектаў нерухомай маёмасці з улікам долі інжынернай і транспартнай інфраструктуры, якая адносіцца на іх у адпаведнасці з заканадаўствам, добраўпарадкавання і азелянення тэрыторыі, будаўніцтва якіх прадугледжана дагаворам стварэння аб'екта долевага будаўніцтва і ажыццяўляецца згодна з праектнай дакументацыяй;

1.42. аб'ект будаўніцтва – капітальная пабудова, (будынак, збудаванне), якая ўзводзіцца, а таксама капітальная пабудова (будынак, збудаванне), уключаючы лінейныя збудаванні (дарогі, элементы вулічна-дарожнай сеткі, жалезныя дарогі, метрапалітэны, лініі электраперадачы, лініі сувязі, трубаправоды, каналы), іх часткі, інжынерныя і транспартныя камунікацыі, іх часткі, на якіх ажыццяўляецца архітэктурная, і (або) горадабудаўнічая, і (або) будаўнічая дзейнасць, аб'екты незавершанага будаўніцтва, нерухомыя матэрыяльныя гісторыка-культурныя каштоўнасці, на якіх выконваюцца рамонтна-рэстаўрацыйныя працы;

1.43. аб'ект будаўніцтва пры долевым будаўніцтве – адзін жылы дом, які ўзводзіцца (некалькі жылых дамоў, якія ўзводзяцца), інжынерныя і транспартныя камунікацыі, іншыя аб'екты, якія адносяцца да яго;

1.44. аб'екты рэкрэацыйнага і аздараўленчага прызначэння – аб'екты нерухомай маёмасці, прызначаныя для рэкрэацыі, аздараўлення, адпачынку, турыстычныя зоны, а таксама зоны рэкрэацыі водных аб'ектаў (пляжы);

1.45. арганізацыйна-тэхнічныя мерапрыемствы – комплекс мерапрыемстваў, якія накіраваны на арганізацыю будаўніцтва аб'екта і забяспечваюць у адпаведнасці з тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі бяспечнае выкананне прац на аб'екце;

1.46. чарга будаўніцтва – вызначаная праектнай дакументацыяй частка аб'екта, якая можа самастойна эксплуатавацца і забяспечваць у ліку іншага бяспеку эксплуатацыі аб'екта, выпуск прадукцыі, аказанне паслуг, з якой могуць пры неабходнасці вылучацца пускавыя комплексы;

1.47. пашкоджанне аб'екта, яго частак – дэфект, які ўтвараецца ў выніку прыродна-кліматычных, механічных, хімічных або іншых уздзеянняў;

1.48. падрадчык – юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія маюць права на ажыццяўленне будаўнічай дзейнасці і заключылі дагавор будаўнічага падраду з заказчыкам, забудоўшчыкам, інжынерам (інжынернай арганізацыяй) у мэтах ажыццяўлення гэтай дзейнасці;

1.49. прадмет дзяржбудэкспертызы – патрабаванні нарматыўных прававых актаў, у тым ліку абавязковыя для захавання патрабаванні тэхнічных нарматыўных прававых актаў, у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, на адпаведнасць якім праводзіцца ацэнка аб'екта дзяржбудэкспертызы;

1.50. перадпраектная (перадынвестыцыйная) дакументацыя – камплект дакументаў аб выніках перадынвестыцыйных даследаванняў, якія папярэдняюць прыняццю інвестарам, заказчыкам, забудоўшчыкам рашэння аб рэалізацыі інвестыцыйнага праекта па будаўніцтве аб'екта, аб карэкціроўцы інвестыцыйнага праекта або аб адмове ад далейшай рэалізацыі інвестыцыйнага праекта;

1.51. прыпыненне будаўніцтва – часовае спыненне выканання будаўніча-мантажных прац па абставінах, не звязаных з тэхналагічнымі перапынкамі ў будаўнічай дзейнасці, якое не цягне за сабой абавязковага скасавання дагавора будаўнічага падраду;

1.52. праект, рэкамендаваны для паўторнага прымянення, – распрацаваная праектная дакументацыя на ўзвядзенне жылых дамоў, аб'ектаў сацыяльна-культурнага, вытворчага, сельскагаспадарчага і камунальна-бытавога прызначэння, тэхніка-эканамічныя паказчыкі якіх задавальняюць тыпавым спажывецкім якасцям і сацыяльным стандартам, рэкамендаваная Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва для паўторнага прымянення;

1.53. праектная дакументацыя – узаемаўвязаныя праектныя дакументы, якія адпавядаюць устаноўленым патрабаванням да іх афармлення, служаць асновай для ўзвядзення, рэканструкцыі, мадэрнізацыі, тэхнічнай мадэрнізацыі, капітальнага рамонтна-зносу аб'екта і ўяўляюць сабой архітэктурны праект і (або) будаўнічы праект, а таксама навукова-праектная дакументацыя на выкананне рамонтна-рэстаўрацыйных прац на матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях (далей – навукова-праектная дакументацыя);

1.54. вытворчая інфраструктура – аб'екты вытворчага прызначэння, у тым ліку інжынерныя і транспартныя камунікацыі, якія забяспечваюць вытворчасць, захоўванне і рэалізацыю тавараў, выкананне прац, аказанне паслуг;

1.55. пускавы комплекс – вызначаная праектнай дакументацыяй частка аб'екта, прызначаная для абслугоўвання аб'екта асноўнага прызначэння, якая можа самастойна эксплуатавацца і забяспечваць у ліку іншага бяспеку яго эксплуатацыі;

1.56. распрацоўшчык горадабудаўнічага праекта – юрыдычная асоба, якая прыцягваецца заказчыкам для распрацоўкі горадабудаўнічага праекта і мае права на ажыццяўленне гэтага віду дзейнасці;

1.57. распрацоўшчык праектнай дакументацыі – юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія прыцягваюцца заказчыкам, забудоўшчыкам для распрацоўкі праектнай дакументацыі і маюць права на ажыццяўленне гэтага віду дзейнасці;

1.58. дазвольная дакументацыя на будаўніцтва – дакументацыя, якая выдаецца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі ў парадку, вызначаным заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах, заказчыку, забудоўшчыку, інжынеру (інжынернай арганізацыі) пры заключэнні дагавора на аказанне інжынерных паслуг па комплексным кіраванні будаўнічай дзейнасцю;

1.59. раён (квартал) жылой забудовы – частка тэрыторыі населенага пункта, адведзеная пад будаўніцтва шматкватэрных, аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і забяспечаная адпаведнымі аб'ектамі інжынернай і сацыяльнай інфраструктуры. Межы раёна (квартала) жылой забудовы вызначаюцца горадабудаўнічым праектам;

1.60. раён (квартал) індывідуальнай жылой забудовы – частка тэрыторыі населенага пункта, адведзеная пад будаўніцтва аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і гаспадарчых пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі і забяспечаная адпаведнымі аб'ектамі інжынернай і сацыяльнай інфраструктуры. Межы раёна (квартала) індывідуальнай жылой забудовы вызначаюцца горадабудаўнічым праектам, а ў выпадку яго адсутнасці – архітэктурна-планіровачнай канцэпцыяй аб'екта будаўніцтва;

1.61. размеркавальная інжынерная інфраструктура – інжынерныя сеткі, капітальныя пабудовы (будынкi, збудаванні), іх часткі, ізаляваныя памяшканні і іншыя аб'екты, якія забяспечваюць размеркаванне рэсурсаў ад месца іх уліку і размеркавання да ўчасткаў размяшчэння канкрэтных аб'ектаў спажывання ў раёне (квартале) жылой забудовы, на тэрыторыях забудовы іншымі аб'ектамі;

1.62. размеркавальная транспартная інфраструктура – вуліцы мясцовага значэння і транспартныя збудаванні, размешчаныя на іх;

1.63. рэканструкцыя – сукупнасць будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў, накіраваных на выкарыстанне аб'екта па новым прызначэнні і (або) звязаных са змяненнем яго асноўных тэхніка-эканамічных паказчыкаў і параметраў; для магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры, транспартнай інфраструктуры і збудаванняў на іх – змяненне іх прапускной здольнасці, напрамку і (або) месца размяшчэння (замена іх участкаў);

1.64. рамонт – сукупнасць будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па аднаўленні страчаных у працэсе эксплуатацыі тэхнічных, эксплуатацыйных, спажывецкіх і паляпшэнні эстэтычных якасцей аб'екта, ліквідацыі пашкоджанняў і няспраўнасцей, папярэджання яго зношвання, якія не адносяцца да рэканструкцыі, ажыццяўляюцца ў тым ліку з прымяненнем новых матэрыялаў і тэхналогій;

1.65. рамонтна-рэстаўрацыйныя працы – сукупнасць прац і мерапрыемстваў, якія ажыццяўляюцца на нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях у мэтах забеспячэння іх захавання на аснове навукова-праектнай дакументацыі з улікам асаблівасцей і патрабаванняў, устаноўленых заканадаўствам аб культуры;

1.66. рэспубліканскі банк даных аб'ектаў-аналагаў на будаўніцтва аб'ектаў – арганізацыйна-тэхнічная сістэма, якая ўключае базу даных, што змяшчае аб'ёмна-планіровачныя, інжынерна-тэхнічныя і тэхналагічныя рашэнні, вартасныя і іншыя паказчыкі аб'ектаў, індывідуальныя для кожнага аб'екта і ўсярэдненыя для мноства;

1.67. рэспубліканскі фонд праектнай дакументацыі – сістэматызаваны збор камплектаў копіяў праектных дакументаў (тыпавыя праекты, праекты, рэкамендаваныя для паўторнага прымянення, дакументацыя на тыпавыя будаўнічыя канструкцыі, будаўнічыя вырабы, будаўнічыя вузлы, індывідуальна распрацаваная праектная дакументацыя);

1.68. сістэма вытворчага кантролю – комплекс арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў, якія праводзяцца на ўсіх стадыях выканання прац у будаўніцтве, вытворчасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў і будаўнічых канструкцый, якія пацвярджаюць здольнасць юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемстваў выконваць працы, вырабляць будаўнічыя матэрыялы, будаўнічыя вырабы і будаўнічыя канструкцыі, якія не падлягаюць абавязковаму пацвярджэнню адпаведнасці;

1.69. сістэма рассялення – натуральна ўтвораная або мэтанакіраваная фарміраваная сетка населеных пунктаў, аб'яднаная на аснове аптымізацыі прасторавых, эканамічных, сацыяльных і іншых сувязей;

1.70. каштарысная дакументацыя (каштарыс) – узаемаўвязаныя дакументы, якія ўваходзяць у склад праектнай дакументацыі, вызначаюць памер грашовых сродкаў, неабходных для будаўніцтва аб'екта і (або) чаргі будаўніцтва, пускавога комплексу;

1.71. знос – вызваленне будаўнічай пляцоўкі ад аб'ектаў, якія знаходзяцца ў працэсе іх будаўніцтва або эксплуатацыі, іх частак, якое ажыццяўляецца шляхам іх разбурэння, разборкі і (або) дэмантажу канструкцый;

1.72. сацыяльная інфраструктура – аб'екты сацыяльнага і бытавога прызначэння, іх часткі, уключаючы аб'екты арганізацыі сістэмы адукацыі, культуры, аховы здароўя, фізічнай культуры і спорту, гандлёвыя аб'екты, аб'екты грамадскага харчавання, бытавога абслугоўвання, жыллёва-камунальнай гаспадаркі, іх часткі і іншыя аб'екты, якія забяспечваюць жыццядзейнасць фізічных асоб;

1.73. будаўнічая дзейнасць (будаўніцтва) – дзейнасць па выкананні вышукальных прац, падрыхтоўцы дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, аказанні інжынерных паслуг, выкананні пусканаладачных, будаўніча-мантажных і іншых прац на будаўнічай пляцоўцы (аб'екце) пры ўзвядзенні, рэканструкцыі, мадэрнізацыі, тэхнічнай мадэрнізацыі, рамонце, зносе аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйных працах і мантажы ўсіх відаў абсталявання, кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва;

1.74. будаўнічая канструкцыя – частка аб'екта, якая выконвае пэўныя нясучыя, агароджвальныя, а ў адкрытым выглядзе – эстэтычныя функцыі;

1.75. будаўнічая пляцоўка – зямельны ўчастак, дадзены для будаўніцтва і (або) абслугоўвання аб'екта, у тым ліку з размешчанымі на ім аб'ектамі нерухомай маёмасці, незаконсерванымі аб'ектамі незавершанага будаўніцтва, аб'екты, іх часткі, на (у) якіх ажыццяўляецца будаўнічая дзейнасць;

1.76. будаўнічы выраб – выраб, прызначаны для прымянення ў якасці элемента будаўнічай канструкцыі аб'екта, яго часткі;

1.77. будаўніча-мантажныя працы – працы, якія выконваюцца на будаўнічай пляцоўцы (аб'екце) пры ўзвядзенні, рэканструкцыі, мадэрнізацыі, тэхнічнай мадэрнізацыі, рамонце, зносе аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйных працах і мантажы ўсіх відаў абсталявання, кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва;

1.78. будаўнічы матэрыял – матэрыял, прызначаны для стварэння будаўнічых канструкцый і вытворчасці будаўнічых вырабаў, а таксама для выканання абаронна-апрацоўчых пакрыццяў аб'екта, яго часткі;

1.79. будаўнічы праект – праектная дакументацыя, якая забяспечвае рэалізацыю рашэнняў перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі, зацверджанага архітэктурнага праекта і (або) тэхнічных рашэнняў па аб'екце, неабходных для выканання будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац, забеспячэння будаўніцтва абсталяваннем, будаўнічымі вырабамі і будаўнічымі матэрыяламі;

1.80. субпадрадчык – юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія маюць права на ажыццяўленне асобных відаў будаўнічай дзейнасці і заключылі з генеральным падрадчыкам дагавор субпадраду аб выкананні асобных відаў будаўніча-мантажных прац;

1.81. субпадрадчык пры распрацоўцы праектнай дакументацыі – юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія маюць права на ажыццяўленне асобных відаў архітэктурнай дзейнасці і заключылі з генеральным праекціроўшчыкам дагавор субпадраду аб выкананні асобных раздзелаў (частак) праектнай дакументацыі, відаў (этапаў) праектных прац і (або) аб ажыццяўленні аўтарскага нагляду па асобных раздзелах (частках) праектнай дакументацыі, відах (этапах) праектных і вышукальных прац;

1.82. схема праекта планіроўкі раёна (квартала) індывідуальнай жылой забудовы – горадабудаўнічы праект дэталёвага планавання абмежаванага складу дакументаў (чарцяжоў,

схем, зыходных даных) па планіроўцы тэрыторыі часткі населенага пункта плошчай да 10 гектараў, вызначанай для індывідуальнага жыллёвага будаўніцтва;

1.83. бягучы рамонт – сукупнасць будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па папярэджанні зношвання, ліквідацыі пашкоджанняў і няспраўнасцей, паляпшэнні эстэтычных якасцей аб'екта, якія ажыццяўляюцца ў тым ліку з прымяненнем новых матэрыялаў і тэхналогій;

1.84. тэрыторыя – абмежаваная прастора, якая валодае адным або некалькімі элементамі асяроддзя пражывання і прызначана для архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, уключае тэрыторыі населеных пунктаў, тэрыторыі, якія знаходзяцца паміж населенымі пунктамі, за іх межамі, і тэрыторыі, прызначаныя для забудовы або іншага выкарыстання;

1.85. тэхнічная мадэрнізацыя – замена тэхналагічнага абсталявання на аб'екце, у тым ліку з выкананнем спадарожных прац па ўсталяванні нясучых падмуркаў пад абсталяванне, пракладцы або замене асобных інжынерных сістэм у межах гэтага аб'екта, усталяванні перагародак, апрацоўчых і іншых прац, звязаных з функцыянаваннем тэхналагічнага абсталявання ў межах нясучай здольнасці канструкцый аб'екта, якая гарантуе бяспеку яго эксплуатацыі;

1.86. тэхнічны нагляд – нагляд за адпаведнасцю прац, якія выконваюцца, будаўнічых матэрыялаў, якія прымяняюцца, будаўнічых вырабаў, будаўнічых канструкцый абавязковым для выканання патрабаванням тэхнічных нарматыўных прававых актаў і праектнай дакументацыі;

1.87. тэхнічнае абслугоўванне аб'екта – комплекс арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па падтрыманні ў належным тэхнічным стане аб'екта, яго часткі ў працэсе іх эксплуатацыі шляхам ліквідацыі нязначных няспраўнасцей, забеспячэння ўстаноўленых параметраў і рэжымаў працы, наладкі і рэгулявання інжынерных сістэм, выканання прац па падрыхтоўцы да вясенне-летняга і асенне-зімовага перыядаў;

1.88. тэхнічны стан аб'екта, яго часткі – сукупнасць уласцівасцей, якія характарызуюць на момант абследавання ступень адпаведнасці аб'екта, яго часткі абавязковым для выканання патрабаванням тэхнічных нарматыўных прававых актаў і праектнай дакументацыі;

1.89. тыпавы праект – праектная дакументацыя, зацверджаная Міністэрствам архітэктурнай і будаўніцтва ў мэтах шматразовага прымянення, якая з'яўляецца асновай для распрацоўкі праектнай дакументацыі, у тым ліку каштарыснай дакументацыі (каштарыса), на канкрэтны аб'ект з улікам інжынерна-геалагічных умоў будаўнічай пляцоўкі, інжынернай і транспартнай інфраструктуры, выбару будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых канструкцый і абсталявання, патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў;

1.90. транспартная інфраструктура – сукупнасць транспартных камунікацый і збудаванняў, прызначаных для руху транспартных сродкаў, пешаходаў, перамяшчэння пасажыраў, багажу і грузаў, у тым ліку прадукцыі, забеспячэння эксплуатацыі, захоўвання, тэхнічнага абслугоўвання і рамонту транспартных сродкаў;

1.91. вулічна-дарожная сетка – аб'ект транспартнай інфраструктуры, які з'яўляецца часткай тэрыторыі населеных пунктаў і прызначаны для руху транспартных сродкаў і пешаходаў, упарадкавання забудовы і пракладкі інжынерных камунікацый, а таксама для забеспячэння транспартных і пешаходных сувязей тэрыторыі населеных пунктаў;

1.92. эксперт дзяржбудэкспертызы (далей – эксперт) – прызначаная і (або) прыцягнутая выканаўцам дзяржбудэкспертызы незацікаўленая фізічная асоба, якая мае неабходныя спецыяльныя веды, вопыт і кваліфікацыю па адпаведным напрамку архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, пацверджаныя сертыфікатам кампетэнцыі, праводзіць ацэнку адпаведнасці аб'екта дзяржбудэкспертызы яе прадмету, складае заключэнне дзяржбудэкспертызы;

1.93. эксплуатацыйная арганізацыя – спецыялізаваная арганізацыя, створаная ў мэтах эксплуатацыі і абслугоўвання (забеспячэння працаздольнасці) аб'ектаў інжынернай, транспартнай інфраструктуры.

2. Для мэт гэтага Кодэкса тэрмін «інвестар» выкарыстоўваецца ў значэнні, вызначаным [Законам Рэспублікі Беларусь ад 12 ліпеня 2013 г. № 53-З «Аб інвестыцыях»](#), тэрміны «навукова-праектная дакументацыя на выкананне рамонтна-рэстаўрацыйных прац на матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях» і «рэстаўрацыя» – у значэннях, вызначаных [Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб культуры](#).

3. Азначэнні іншых тэрмінаў змяшчаюцца ў асобных артыкулах гэтага Кодэкса.

Артыкул 2. Прынцыпы ажыццяўлення архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Архітэктурная, горадабудаўнічая і будаўнічая дзейнасць ажыццяўляецца на аснове наступных прынцыпаў:

забеспячэнне роўных праў суб'ектаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

інфармаванне грамадскасці аб архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

усебаковы ўлік дзяржаўных, грамадскіх і прыватных інтарэсаў, забеспячэнне іх максімальнага захавання пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

забеспячэнне праў землекарыстальнікаў, уласнікаў (уладальнікаў, карыстальнікаў) аб'ектаў, якія эксплуатаюцца, што маюць дачыненне да выканання прац у рамках архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

забеспячэнне якасці распрацоўкі праектнай дакументацыі і выканання прац у будаўнічай дзейнасці;

забеспячэнне бяспекі аб'ектаў для жыцця і здароўя фізічных асоб, захаванасці маёмасці юрыдычных і фізічных асоб, навакольнага асяроддзя;

забеспячэнне інвалідам, а таксама фізічна аслабленым асобам умоў для бесперашкоднага доступу да аб'ектаў сацыяльнай, транспартнай, вытворчай, інжынернай інфраструктуры;

прыярытэт аховы гісторыка-культурных каштоўнасцей;

забеспячэнне комплекснага развіцця тэрыторыі на аснове горадабудаўнічага (тэрытарыяльнага) планавання і заніравання;

забеспячэнне збалансаванага ўліку экалагічных, эканамічных, сацыяльных і іншых фактараў пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

рацыянальнае выкарыстанне тэрыторыі для павышэння эфектыўнасці забудовы.

Артыкул 3. Класы складанасці аб'ектаў

1. Аб'екты класіфікуюцца па пяці класах складанасці. Вышэйшы клас складанасці аб'екта – першы клас, ніжэйшы клас складанасці аб'екта – пяты клас.

2. Аднясенне аб'екта да канкрэтнага класа складанасці ажыццяўляе заказчык, забудоўшчык сумесна з распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі ў адпаведнасці з класіфікацыяй аб'ектаў, устаноўленай будаўнічымі нормаў. Клас складанасці аб'екта ўказваецца ў праектнай дакументацыі.

Артыкул 4. Страхаванне пры ажыццяўленні архітэктурнай і будаўнічай дзейнасці

Пры распрацоўцы праектнай дакументацыі, узвядзенні, рэканструкцыі, мадэрнізацыі, тэхнічнай мадэрнізацыі, капітальным рамонце аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйных працах, аказанні інжынерных паслуг юрыдычнымі асобамі, фізічнымі асобамі, у тым ліку індывідуальнымі прадпрыемствамі, могуць заключацца на ўмовах правіл добраахвотнага страхавання, зацверджаных страхоўшчыкам або аб'яднаннем страхоўшчыкаў, дагаворы добраахвотнага страхавання:

будаўніча-мантажных рызык;

грамадзянскай адказнасці арганізацый, якія ствараюць павышаную небяспеку для навакольных;

грамадзянскай адказнасці за прычыненне шкоды ў сувязі з ажыццяўленнем прафесійнай дзейнасці;

па іншых відах добраахвотнага страхавання, якія не адносяцца да страхавання жыцця.

Артыкул 5. Аб'екты аўтарскага права ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. У галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці могуць стварацца і выкарыстоўвацца аб'екты аўтарскага права, у тым ліку творы архітэктурныя (архітэктурныя праекты, чарцяжы і іншае), горадабудаўніцтва (горадабудаўнічыя праекты) і садова-паркавага мастацтва (архітэктурна-планіровачныя заданні, праекты будаўніцтва аб'екта азелянення, праекты ландшафту і іншае).

2. Адносіны, звязаныя са стварэннем і выкарыстаннем аб'ектаў аўтарскага права ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, рэгулююцца заканадаўствам аб аўтарскім праве і сумежных правах.

Артыкул 6. Правое рэгуляванне адносін у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Адносіны ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці рэгулююцца заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, а таксама міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь і іншымі міжнароднымі прававымі актамі, якія змяшчаюць абавязацельствы Рэспублікі Беларусь.

2. Заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці грунтуецца на [Канстытуцыі](#) Рэспублікі Беларусь і складаецца з гэтага Кодэкса і іншых актаў заканадаўства.

3. Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правілы, чым тыя, якія змяшчаюцца ў гэтым Кодэксе, то прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Артыкул 7. Грамадскія адносіны, якія рэгулююцца гэтым Кодэксам

1. Гэтым Кодэксам рэгулююцца адносіны ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, у тым ліку звязаныя з (са):

- 1.1. падрыхтоўкай і выдачай дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва;
- 1.2. выкананнем вышукальных прац;
- 1.3. распрацоўкай і зацвярджаннем перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі;
- 1.4. распрацоўкай, узгадненнем, праходжаннем дзяржбудэкспертызы і зацвярджаннем праектнай дакументацыі;
- 1.5. распрацоўкай, узгадненнем, праходжаннем дзяржбудэкспертызы і зацвярджаннем горадабудаўнічых праектаў;
- 1.6. нармаваннем у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;
- 1.7. атэстацыяй юрыдычных асоб, атэстацыяй спецыялістаў;
- 1.8. правядзеннем арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў;
- 1.9. аказаннем інжынерных паслуг;
- 1.10. ажыццяўленнем інфармацыйнага, фінансавага забеспячэння архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці і навукова-тэхнічнай дзейнасці ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;
- 1.11. узвядзеннем, рэканструкцыяй, мадэрнізацыяй, тэхнічнай мадэрнізацыяй, рамонтам аб'ектаў, рамонтна-рэстаўрацыйнымі працамі;
- 1.12. зносам аб'ектаў, іх частак;
- 1.13. кансервацыяй аб'ектаў незавершанага будаўніцтва;
- 1.14. прыёмкай аб'ектаў у эксплуатацыю;
- 1.15. ацэнкай тэхнічнага стану аб'ектаў, іх частак пры эксплуатацыі;
- 1.16. ажыццяўленнем вытворчага кантролю;
- 1.17. тэхнічнай ацэнкай прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў;
- 1.18. ажыццяўленнем нагляду ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;
- 1.19. адказнасцю за парушэнне заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

2. Дзеянне гэтага Кодэкса распаўсюджваецца на адносіны ў галіне горадабудаўнічай дзейнасці, у галіне архітэктурнай і будаўнічай дзейнасці ў дачыненні да аб'ектаў будаўніцтва, іх частак, а таксама на іншыя звязаныя з імі адносіны.

Гэтым Кодэксам не рэгулююцца адносіны ў галіне архітэктурнай і будаўнічай дзейнасці пры выкананні прац па пераўладкаванні і (або) перапланіроўцы кватэр у шматкватэрных, блакіраваных жылых дамах, аднакватэрных жылых дамоў, у тым ліку жылых і (або) нежылых памяшканняў у іх складзе.

3. Асабліваасці правядзення рамонтных работ жылых памяшканняў, жылых дамоў, эксплуатацыі жыллёвага фонду, выканання прац па абследаванні стану шматкватэрных, блакіраваных і аднакватэрных жылых дамоў і іх прысядзібных тэрыторый, кватэр у шматкватэрных і блакіраваных жылых дамах, інтэрнатаў устанаўліваюцца жыллёвым заканадаўствам.

4. Асабліваасці выканання праектных прац на нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях, ажыццяўлення аўтарскага нагляду пры выкананні рамонтна-рэстаўрацыйных прац, парадак правядзення атэстацыі на права атрымання пасведчання на кіраўніцтва працаўкай навукова-праектнай дакументацыі на выкананне рамонтна-рэстаўрацыйных прац на матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях, асабліваасці працаўкі, узгаднення навукова-праектнай дакументацыі, выканання рамонтна-рэстаўрацыйных прац устанаўліваюцца заканадаўствам аб культуры.

5. Асабліваасці працаўкі праектнай дакументацыі, працаўкі і прымянення нарматываў расходу рэсурсаў у натуральным выяўленні, узвядзення, рэканструкцыі, эксплуатацыі, рамонтных работ аўтамабільных дарог агульнага карыстання, тэхнічных сродкаў арганізацыі дарожнага руху, дарожных збудаванняў, чыгуначных пераездаў, падвеснай кантактнай сеткі гарадскога электрычнага транспарту і трамвайных шляхоў устанаўліваюцца заканадаўствам аб аўтамабільных дарогах і дарожнай дзейнасці, аб чыгуначным транспарце і аб дарожным руху.

Асабліваасці правядзення рамонтных работ вулічна-дарожнай сеткі вызначае Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

6. Асабліваасці працаўкі праектнай дакументацыі, узвядзення, рэканструкцыі, рамонтных работ радыяцыйных аб'ектаў, правядзення дзяржаўных экспертыз іх перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі ўстанаўліваюцца заканадаўствам аб радыяцыйнай бяспецы.

7. Працаўка, прымяненне, афіцыйнае апублікаванне, распаўсюджванне (даванне) тэхнічных нарматыўных прававых актаў у галіне тэхнічнага нармавання і стандартызацыі ажыццяўляюцца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб тэхнічным нармаванні і стандартызацыі.

Артыкул 8. Адказнасць за парушэнне заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Парушэнне заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці цягне за сабой дысцыплінарную, грамадзянска-прававую, адміністрацыйную, крымінальную і іншую адказнасць у адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

2. У выпадку прычынення шкоды жыццю ці здароўю фізічнай асобы або маёмасці юрыдычнай ці фізічнай асобы з прычыны разбурэння, пашкоджання аб'екта, парушэння патрабаванняў бяспекі пры будаўніцтве аб'екта заказчык, забудоўшчык кампенсуюць шкоду ў адпаведнасці з грамадзянскім заканадаўствам, калі не дакажуць, што ўказаныя разбурэнне, пашкоджанне, парушэнне ўзніклі з прычыны намеру пацярпелага, дзеянняў (бяздзейнасці) трэціх асоб або непераадольнай сілы.

У выпадку, калі разбурэнне, пашкоджанне аб'екта, парушэнне патрабаванняў бяспекі пры яго будаўніцтве ўзніклі з прычыны дзеянняў (бяздзейнасці) трэціх асоб (у тым ліку мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, які выдаў дазвольную дакументацыю на будаўніцтва з парушэннем патрабаванняў заканадаўства, асобы, якая ажыццявіла вышукальныя працы, працаўку перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) або праектнай дакументацыі, аказала інжынерныя паслугі, ажыццявіла ўзвядзенне, рамонт, рэканструкцыю,

мадэрнізацыю, тэхнічную мадэрнізацыю, знос аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйныя працы, кансервацыю аб'екта незавершанага будаўніцтва, выканала пусканаладачныя працы, ажыццяўляла дзяржаўны будаўнічы, аўтарскі, тэхнічны і іншыя віды нагляду ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, праводзіла дзяржаўную экспертызу), недахопамі прац (паслуг) якіх прычыненая шкода, такія асобы кампенсуюць шкоду ў адпаведнасці з грамадзянскім заканадаўствам суразмерна шкодзе, прычыненай іх дзеяннямі (бяздзейнасцю).

Правілы, прадугледжаныя часткамі першай і другой гэтага пункта, распаўсюджваюцца таксама на адносіны, якія ўзніклі ў перыяд з моманту прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю да дзяржаўнай рэгістрацыі праў на капітальную пабудову (будынак, збудаванне), яго частку.

3. Члены прыёмчай камісіі нясуць перад пацярпелым салідарную адказнасць з трэцімі асобамі, указанымі ў [пункце 2](#) гэтага артыкула, за шкоду, прычыненую з прычыны недахопаў прац (паслуг), якія прыёмчая камісія павінна была выявіць пры прыёмцы аб'екта ў эксплуатацыю ў адпаведнасці з патрабаваннямі гэтага Кодэкса.

РАЗДЗЕЛ П

СУБ'ЕКТЫ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ. АСОБНЫЯ ПАТРАБАВАННІ, ЯКІЯ ПРАД'ЯЎЛЯЮЦА ПРЫ АЖЫЦЦЯЎЛЕННІ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 2

СУБ'ЕКТЫ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ, ІХ ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ

Артыкул 9. Суб'екты архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Суб'ектамі архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці з'яўляюцца:

1.1. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання, мясцовыя Саветы дэпутатаў, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, а таксама іншыя дзяржаўныя органы ў межах іх кампетэнцыі;

1.2. юрыдычныя асобы Рэспублікі Беларусь;

1.3. фізічныя асобы (грамадзяне Рэспублікі Беларусь), у тым ліку індывідуальныя прадпрымальнікі.

2. Правілы, устаноўленыя гэтым Кодэксам, прымяняюцца да адносін з удзелам замежных грамадзян, асоб без грамадзянства, замежных і міжнародных юрыдычных асоб (арганізацый, якія не з'яўляюцца юрыдычнымі асобамі), калі іншае не вызначана [Канстытуцыяй](#) Рэспублікі Беларусь, іншымі заканадаўчымі актамі і міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 10. Правы юрыдычных асоб, фізічных асоб, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, якія ажыццяўляюць архітэктурную, горадабудаўнічую і будаўнічую дзейнасць

1. Юрыдычныя асобы, якія ажыццяўляюць архітэктурную, горадабудаўнічую і будаўнічую дзейнасць, маюць права:

1.1. удзельнічаць у абмеркаванні пытанняў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.2. ажыццяўляць распрацоўку горадабудаўнічых праектаў і праектнай дакументацыі пры наяўнасці атэстата адпаведнасці;

1.3. ажыццяўляць функцыі заказчыка, забудоўшчыка, інжынернай арганізацыі, падрадчыка, з'яўляцца іх прадстаўнікамі;

1.4. абскардзіць у парадку, устаноўленым заканадаўствам, заключэнні дзяржбудэкспертызы;

1.5. ажыццяўляць іншыя правы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, прадугледжаныя гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

2. Фізічныя асобы, у тым ліку індывідуальныя прадпрымальнікі, якія ажыццяўляюць архітэктурную, горадабудаўнічую і будаўнічую дзейнасць, маюць права:

2.1. удзельнічаць у абмеркаванні пытанняў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

2.2. распрацоўваюць праектную дакументацыю аб'ектаў пятага класа складанасці ў парадку, вызначаным гэтым Кодэксам, тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі;

2.3. ажыццяўляць функцыі заказчыка, забудоўшчыка ў парадку, вызначаным гэтым Кодэксам, тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі;

2.4. ажыццяўляць іншыя правы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, прадугледжаныя гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

3. Юрыдычныя асобы, фізічныя асобы, у тым ліку індывідуальныя прадпрымальнікі, маюць права на спрыяльнае навакольнае асяроддзе пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, а таксама на поўную, дакладную і своєчасовую інфармацыю аб стане нававольнага асяроддзя.

4. Рэалізацыя права юрыдычных асоб, фізічных асоб, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, на спрыяльнае навакольнае асяроддзе прадугледжвае іх удзел у:

4.1. горадабудаўнічым (тэрытарыяльным) планаванні развіцця тэрыторый, у тым ліку населеных пунктаў;

4.2. ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ў парадку, вызначаным гэтым Кодэксам;

4.3. іншых мерапрыемствах у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

Артыкул 11. Абавязкі рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, іншых юрыдычных асоб, фізічных асоб, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, якія ажыццяўляюць архітэктурную, горадабудаўнічую і будаўнічую дзейнасць

1. Рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, іншыя юрыдычныя асобы, фізічныя асобы, у тым ліку індывідуальныя прадпрымальнікі, якія ажыццяўляюць архітэктурную, горадабудаўнічую і будаўнічую дзейнасць, абавязаны выконваць патрабаванні заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, у тым ліку горадабудаўнічых праектаў, а таксама палажэнні дагавораў і патрабаванні праектнай дакументацыі.

2. Рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, іншыя юрыдычныя асобы абавязаны даваць юрыдычным асобам, фізічным асобам, у тым ліку індывідуальным прадпрымальнікам, магчымасць азнаёміцца з афіцыйнай (агульнадаступнай) інфармацыяй аб архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці па пытаннях, якія закранаюць іх правы і законныя інтарэсы.

3. Заказчык, забудоўшчык, падрадчык абавязаны да пачатку выканання будаўніча-мантажных прац на будаўнічай пляцоўцы ў даступным для агляду месцы размясціць інфармацыю аб аб'екце з указаннем яго заказчыка, забудоўшчыка, генеральнага падрадчыка (падрадчыка, субпадрадчыка), тэрмінаў пачатку і заканчэння выканання будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац.

4. Рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы інфармуюць юрыдычных асоб, фізічных асоб, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, аб архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці праз сродкі масавай інфармацыі, а таксама шляхам забеспячэння рэгламентаванага доступу да даных горадабудаўнічага кадастру, горадабудаўнічых праектаў, якія распрацоўваюцца і зацверджаны, правядзення грамадскіх абмеркаванняў, арганізацыі экспазіцый, выставак і правядзення іншых мерапрыемстваў.

5. Рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, іншыя юрыдычныя асобы, фізічныя асобы, у тым ліку індывідуальныя прадпрымальнікі, якія ажыццяўляюць архітэктурную, горадабудаўнічую і будаўнічую дзейнасць, у адпаведнасці з заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці могуць мець таксама іншыя абавязкі.

ГЛАВА 3

АСОБНЫЯ ПАТРАБАВАННІ, ЯКІЯ ПРАД'ЯЎЛЯЮЦА ПРЫ АЖЫЦЦЯЎЛЕННІ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 12. Асобныя патрабаванні, якія прад'яўляюцца пры распрацоўцы горадабудаўнічых праектаў, перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі, ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці, забудове населеных пунктаў і іншых тэрыторый

1. Распрацоўка горадабудаўнічых праектаў, перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі, ажыццяўленне будаўнічай дзейнасці, забудова населеных пунктаў і іншых тэрыторый павінны ажыццяўляцца з захаваннем патрабаванняў заканадаўства аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў (у тым ліку з захаваннем рэжыму аховы і выкарыстання асабліва ахоўных прыродных тэрыторый, прыродных тэрыторый, якія падлягаюць спецыяльнай ахове, і біясферных рэзерватаў), аб забеспячэнні адзінства вымярэнняў, у галіне абароны фізічных асоб і навакольнага асяроддзя ад надзвычайных сітуацый прыроднага і тэхнагеннага характару, а таксама ў галіне грамадскай бяспекі, бяспекі дарожнага руху, абароны, у тым ліку грамадзянскай абароны, і з выкананнем санітарна-эпідэміялагічных, будаўнічых патрабаванняў, патрабаванняў па забеспячэнні пажарнай бяспекі, па забеспячэнні радыяцыйнай бяспекі.

2. Забудову і планіроўку тэрыторыі неабходна праводзіць з улікам размяшчэння зон павышанай небяспекі, да якіх адносяцца тэрыторыі, у межах якіх магчымыя ўзнікненне надзвычайнай сітуацыі прыроднага і тэхнагеннага характару (далей, калі не ўстаноўлена іншае, – надзвычайная сітуацыя) і (або) прымяненне звычайных сродкаў паражэння, у выніку чаго імаверныя гібель фізічных асоб, сельскагаспадарчых жывёл і раслін, пашкоджанне або разбурэнне аб'ектаў, іх частак, іншых матэрыяльных каштоўнасцей, а таксама прычыненне шкоды навакольнаму асяроддзю. Віды зон павышанай небяспекі, а таксама пералік падлеглых уліку мерапрыемстваў грамадзянскай абароны зацвярджаюцца Міністэрствам па надзвычайных сітуацыях.

Артыкул 13. Размяшчэнне аб'ектаў рэкрэацыйнага і аздараўленчага прызначэння

1. У мэтах забеспячэння праў фізічных асоб на адпачынак і аздараўленне на тэрыторыях, якія маюць спрыяльныя прыродныя лячэбныя фактары і рэсурсы для арганізацыі медыцынскай прафілактыкі і лячэння захворванняў, медыцынскай рэабілітацыі і медыцынскай аблітацыі, масавага адпачынку, размяшчаюцца курортныя зоны, курорты, зоны адпачынку, спецыяльныя турысцка-рэкрэацыйныя паркі, лячэбна-аздараўленчыя мясцовасці, турыстычныя зоны мясцовага значэння, зоны рэкрэацыі водных аб'ектаў (пляжы).

2. Па-за межамі населеных пунктаў (за выключэннем аб'ектаў аграэкатурызму, спартыўнага і паляўнічага турызму, кемпінг-стаянак у складзе аб'ектаў прыдарожнага сэрвісу) аб'екты рэкрэацыйнага і аздараўленчага прызначэння размяшчаюцца ў межах турысцка-рэкрэацыйных тэрыторый, рэкрэацыйных зон нацыянальных паркаў, зялёных зон населеных пунктаў.

3. У межах населеных пунктаў аб'екты санаторна-курортных і аздараўленчых арганізацый размяшчаюцца ў адпаведнасці з горадабудаўнічымі праектамі.

4. Размяшчэнне аб'ектаў санаторна-курортных і аздараўленчых арганізацый дапускаецца на асабліва ахоўных прыродных тэрыторыях, калі гэта не супярэчыць рэжыму іх аховы і выкарыстання.

Артыкул 14. Патрабаванні ў галіне захавання нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей

1. Пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці на нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях і ў зонах іх аховы прызнаецца прыярытэт аховы гісторыка-культурных каштоўнасцей.

2. У населеных пунктах і на тэрыторыях, якія знаходзяцца паміж населенымі пунктамі, дзе ёсць нерухомыя матэрыяльныя гісторыка-культурныя каштоўнасці, у адпаведнасці з горадабудаўнічымі праектамі ўстанаўліваюцца межы зон аховы нерухомах матэрыяльных

гісторыка-культурных каштоўнасцей, у межах якіх забараняецца або абмяжоўваецца архітэктурная, горадабудаўнічая і будаўнічая дзейнасць, якая стварае пагрозу захаванню гэтых гісторыка-культурных каштоўнасцей і навакольнаму асяроддзю (уключаючы навакольную гістарычную забудову) у межах зон іх аховы.

Артыкул 15. Забеспячэнне фарміравання даступнага асяроддзя для інвалідаў і фізічна аслабленых асоб

1. Даступнае асяроддзе для інвалідаў і фізічна аслабленых асоб павінна забяспечваць стан і якасць асяроддзя пражывання, у тым ліку транспартных сродкаў, інфармацыйнага і камунікацыйнага асяроддзя, якія дазваляюць інвалідам і фізічна аслабленым асобам рэалізоўваць свае правы і ўдзельнічаць у жыцці грамадства нароўні з іншымі фізічнымі асобамі.

Для мэт гэтага Кодэкса да фізічна аслабленых асоб адносяцца асобы з абмежаванымі магчымасцямі перасоўвання (састарэлыя, асобы з пашкоджаннем апорна-рухальнага апарата, цяжарныя, дзеці дашкольнага ўзросту, дарослыя з дзецмі на руках або ў калясках).

2. Даступнае асяроддзе для інвалідаў і фізічна аслабленых асоб павінна дапамагаць іх сацыяльнай інтэграцыі, стварэнню ўмоў, якія забяспечваюць магчымасць бесперашкоднага перасоўвання (у тым ліку пешшу, на (у) калясках, на асабістым і грамадскім транспарце), доступу ў капітальныя пабудовы (будынкi, збудаванні), уключаючы жылыя дамы і кватэры, перасоўвання і дзейнасці ўнутры гэтых аб'ектаў, а таксама ў месцах адпачынку і турызму, іншых аб'ектах рэкрэацыйнага і аздараўленчага прызначэння.

3. Пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці павінна стварацца даступнае асяроддзе для інвалідаў і фізічна аслабленых асоб.

4. Міністэрства архітэктурнай і будаўніцтва, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы абавязаны прыцягваць прадстаўнікоў грамадскіх аб'яднанняў да падрыхтоўкі і рэалізацыі рашэнняў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, якая датычыцца інтарэсаў інвалідаў і фізічна аслабленых асоб.

Артыкул 16. Асаблівыя патрабаванні па фарміраванні асяроддзя пражывання пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

У Рэспубліцы Беларусь пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці павінна забяспечвацца фарміраванне паўнацэннага і эстэтычна выразнага асяроддзя пражывання, у тым ліку шляхам выканання наступных асаблівых патрабаванняў да планіроўкі і забудовы гарадоў, пасёлкаў гарадскога тыпу і сельскіх населеных пунктаў:

забеспячэнне функцыянальных і эстэтычных якасцей населеных пунктаў за кошт арганічнага спалучэння архітэктурных рашэнняў новых аб'ектаў з існуючай забудовай, помнікамі архітэктурнай, горадабудаўніцтва і прыроднага ландшафту, выкарыстання нацыянальных традыцый і прыёмаў забудовы, ландшафтнай архітэктурнай і іншых архітэктурных і мастацкіх сродкаў;

уклучэнне ў праектную дакументацыю рашэнняў па эстэтычным і мастацкім афармленні жылых, грамадскіх і прамысловых комплексаў, аб'ектаў, а таксама стварэнне прастор для культурнай дзейнасці і (або) арганізацыі вольнага часу (адпачынку);

узвядзенне аб'ектаў арганізацыі культуры, фізкультурна-спартыўных збудаванняў і другіх аб'ектаў сацыяльна-культурнага прызначэння пры фарміраванні забудовы населеных пунктаў і іх тэрытарыяльных зон з улікам інтарэсаў фізічных асоб.

РАЗДЗЕЛ III

НАПРАМКІ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПАЛІТЫКІ, ДЗЯРЖАЎНАЕ РЭГУЛЯВАННЕ І КІРАВАННЕ, НАРМАВАННЕ Ў ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 4

НАПРАМКІ ДЗЯРЖАЎНАЙ ПАЛІТЫКІ Ў ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 17. Напрамкі дзяржаўнай палітыкі ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Напрамкамі дзяржаўнай палітыкі ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці з'яўляюцца:

1.1. павышэнне эфектыўнасці будаўнічай дзейнасці;

1.2. рэалізацыя комплексу мер, накіраваных на фарміраванне адзінага рынку паслуг у будаўнічай галіне ў рамках міжнародных абавязацельстваў дзяржаў – членаў Еўразійскага эканамічнага саюза;

1.3. прыняцце мер для комплекснага развіцця тэрыторый, павышэння энергаэфектыўнасці аб'ектаў, якія ўзводзяцца;

1.4. забеспячэнне эфектыўнасці арганізацый будаўнічай галіны і іх канкурэнтаздольнасці на ўнутраным і знешнім рынках;

1.5. рэалізацыя лічбавай трансфармацыі будаўнічай галіны;

1.6. забеспячэнне інавацыйнага развіцця кадравага патэнцыялу будаўнічай галіны;

1.7. збалансаванае развіццё адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак і населеных пунктаў на аснове захавання і ўмацавання ўстойлівых сістэм рассялення;

1.8. забеспячэнне эфектыўнага выкарыстання тэрытарыяльных рэсурсаў, у тым ліку ў частцы ўзаемазвязанага і ўзгодненага развіцця гарадоў, пасёлкаў гарадскога тыпу і сельскіх населеных пунктаў, сумежных тэрыторый;

1.9. комплекснае развіццё асяроддзя жыццядзейнасці фізічных асоб і забеспячэнне экалагічнай бяспекі;

1.10. развіццё сацыяльнай, транспартнай і інжынернай інфраструктуры населеных пунктаў;

1.11. гарманічнае развіццё архітэктурна-планіровачнай структуры населеных пунктаў з улікам захавання і рацыянальнага выкарыстання гісторыка-культурнай спадчыны;

1.12. развіццё жыллёвага будаўніцтва;

1.13. нарошчванне культурнага патэнцыялу населеных пунктаў, фарміраванне індывідуальнага аблічча і павышэнне эстэтычных якасцей кожнага населенага пункта;

1.14. садзейнічанне навуковаму, навукова-тэхнічнаму развіццю архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай галіны, стварэнню і прыцягненню сучасных тэхналогій;

1.15. укараненне найлепшых даступных тэхнічных метадаў мінімізацыі шкоднага ўздзеяння архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці на навакольнае асяроддзе з адначасовым дасягненнем неабходных параметраў развіцця будаўнічай галіны;

1.16. фарміраванне сістэмы перападрахтоўкі і павышэння кваліфікацыі кадраў для задавальнення патрэбнасці архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай галіны ў кваліфікаваных працоўных рэсурсах, фарміраванне заказу на падрыхтоўку спецыялістаў з вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыяй, кваліфікаваных рабочых, распрацоўка планаў падрыхтоўкі навуковых работнікаў вышэйшай кваліфікацыі;

1.17. распрацоўка і рэалізацыя дакументаў дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.18. прыняцце нарматыўных прававых актаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.19. горадабудаўнічае (тэрытарыяльнае) планаванне і заніраванне тэрыторый;

1.20. стварэнне і вядзенне горадабудаўнічага кадастру;

1.21. забеспячэнне рэалізацыі горадабудаўнічых праектаў, праектнай дакументацыі;

1.22. нармаванне ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.23. тэхнічнае нармаванне і стандартызацыя, ацэнка адпаведнасці тэхнічным патрабаванням у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.24. дзяржбудэкспертыза;

1.25. дзяржаўны будаўнічы нагляд.

2. Заканадаўствам могуць вызначацца таксама іншыя напрамкі дзяржаўнай палітыкі ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

Артыкул 18. Дакументы дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Дакументы дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці распрацоўваюцца з улікам палажэнняў дакументаў дзяржаўнага прагназавання, дзяржаўнага планавання сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 5

ДЗЯРЖАЎНАЕ РЭГУЛЯВАННЕ І КІРАВАННЕ Ў ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 19. Дзяржаўнае рэгуляванне і кіраванне ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Дзяржаўнае рэгуляванне і кіраванне ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ажыццяўляецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, Міністэрствам архітэктурны і будаўніцтва, мясцовымі Саветамі дэпутатаў, мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі, іншымі дзяржаўнымі органамі ў межах іх кампетэнцыі ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Артыкул 20. Кампетэнцыя Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Да кампетэнцыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці адносяцца:

1.1. зацвярджэнне асноўных напрамкаў дзяржаўнай горадабудаўнічай палітыкі Рэспублікі Беларусь;

1.2. зацвярджэнне дзяржаўнай схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі Рэспублікі Беларусь;

1.3. вызначэнне сістэмы органаў дзяржаўнага будаўнічага нагляду;

1.4. іншыя пытанні ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

2. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь можа ўстанаўліваць асаблівасці прававога рэгулявання адносін у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

Артыкул 21. Кампетэнцыя Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ў межах сваёй кампетэнцыі:

1.1. забяспечвае рэалізацыю асноўных напрамкаў дзяржаўнай горадабудаўнічай палітыкі Рэспублікі Беларусь;

1.2. устанаўлівае парадак стварэння і вядзення дзяржаўнага горадабудаўнічага кадастру Рэспублікі Беларусь;

1.3. прымае рашэнне аб распрацоўцы дзяржаўнай схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі Рэспублікі Беларусь, уносіць распрацаваную дзяржаўную схему Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь для зацвярджэння, а таксама рэалізуе яе асноўныя палажэнні;

1.4. зацвярджае схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі абласцей;

1.5. зацвярджае генеральныя планы горада Мінска і абласных цэнтраў, а таксама населеных пунктаў, якім па рашэнні Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь нададзены статус горада-спадарожніка (далей – гарады-спадарожнікі);

1.6. зацвярджае парадак і крытэрыі ўключэння аб'ектаў-даўгабудаў у пералікі аб'ектаў для прыёмкі ў эксплуатацыю па фактычным стане і пералікі такіх аб'ектаў, якія фарміруюцца на падставе зваротаў мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, устанаўлівае парадак прыёмкі такіх аб'ектаў у эксплуатацыю;

1.7. штогод зацвярджае пералік горадабудаўнічых праектаў, заказ на распрацоўку якіх падлягае размяшчэнню ў чарговым фінансавым годзе;

1.8. устанаўлівае парадак правядзення грамадскіх абмеркаванняў;

1.9. зацвярджае палажэнне аб органах дзяржаўнага будаўнічага нагляду;

1.10. прымае рашэнні аб будаўніцтве аб'ектаў рэспубліканскага значэння;

1.11. прымае рашэнні аб прадаўжэнні тэрміну кансервацыі аб'ектаў незавершанага будаўніцтва;

1.12. зацвярджае правілы заключэння і выканання дагавораў падряду на выкананне праектных і вышукальных прац і (або) вядзенне аўтарскага нагляду, правілы заключэння і выканання дагавораў будаўнічага падряду, у тым ліку парадак ліквідацыі дэфектаў, выяўленых у працэсе эксплуатацыі на працягу гарантыйнага перыяду;

1.13. устанаўлівае парадак ажыццяўлення паралельнай распрацоўкі праектнай дакументацыі і будаўніцтва;

1.14. устанаўлівае парадак прымянення тэхналогіі інфармацыйнага мадэліравання на ўсіх этапах жыццёвага цыкла аб'екта, а таксама пералік выпадкаў, пры якіх фарміраванне інфармацыйнай мадэлі з'яўляецца абавязковым;

1.15. устанаўлівае парадак будаўніцтва канкрэтных аб'ектаў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь па нормах іншых краін, прыёмкі ў эксплуатацыю такіх аб'ектаў, ажыццяўлення нагляду за імі пры будаўніцтве;

1.16. вызначае парадак:

распрацоўкі, зацвярджэння і прымянення будаўнічых норм і правіл;

распрацоўкі, узгаднення і зацвярджэння горадабудаўнічых праектаў, праектнай дакументацыі;

правядзення дзяржбудэкспертызы;

1.17. рэгулюе праваадносінны пры жылёвым будаўніцтве, у тым ліку:

вызначае парадак заключэння, выканання і скасавання дагавора стварэння аб'екта долевага будаўніцтва, фарміравання цаны дагавора стварэння аб'екта долевага будаўніцтва (цаны аб'екта долевага будаўніцтва) і ўмовы прыцягнення грашовых сродкаў пры ажыццяўленні долевага будаўніцтва, парадак вяртання грашовых сродкаў пры спыненні ўдзелу ў долевым будаўніцтве, а таксама зацвярджае форму тыпавога дагавора стварэння аб'екта долевага будаўніцтва;

устанаўлівае патрабаванні, якія прад'яўляюцца да забудоўшчыка пры долевым будаўніцтве аб'ектаў;

устанаўлівае парадак і выпадкі замены забудоўшчыка пры долевым будаўніцтве аб'ектаў пры невыкананні (парушэнні) ім абавязацельстваў па стварэнні аб'екта будаўніцтва пры долевым будаўніцтве;

устанаўлівае парадак накіравання фізічных асоб на будаўніцтва аб'ектаў долевага будаўніцтва, у тым ліку асоб, якія маюць права на атрыманне дзяржаўнай падтрымкі пры долевым будаўніцтве;

устанаўлівае тыпавую форму дагавора на рэалізацыю права распрацоўкі праектнай дакументацыі і ўзвядзення шматкватэрных жылых дамоў;

1.18. вызначае парадак фінансавання прац па распрацоўцы тэхнічных нарматыўных прававых актаў, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці за кошт сродкаў юрыдычных асоб, фізічных асоб, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам;

1.19. вызначае парадак рэканструкцыі блакіраваных і аднакватэрных жылых дамоў, у тым ліку жылога і (або) нежылога памяшканняў у іх складзе, а таксама нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі;

1.20. зацвярджае Палажэнне аб дзяржаўнай інфармацыйнай сістэме «Дзяржбудпартал» (далей – ДІС «Дзяржбудпартал»), Палажэнне аб інфармацыйна-даведачнай сістэме маніторынгу цэн на матэрыялы для будаўніцтва ДІС «Дзяржбудпартал», Палажэнне аб парадку фарміравання, вядзення і выкарыстання адзінага рэестра аб'ектаў капітальнага будаўніцтва.

2. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ажыццяўляе таксама іншыя паўнамоцтвы, прадугледжаныя гэтым Кодэксам і ўскладзеныя на яго [Канстытуцыяй](#) Рэспублікі Беларусь, законамі і актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 22. Кампетэнцыя Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва, якое з'яўляецца спецыяльна ўпаўнаважаным дзяржаўным органам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, у межах сваёй кампетэнцыі:

1.1. распрацоўвае і рэалізуе асноўныя напрамкі дзяржаўнай горадабудаўнічай палітыкі Рэспублікі Беларусь, напрамкі дзяржаўнай палітыкі ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, у галіне прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў і будаўнічых канструкцый, забяспечвае рэалізацыю адзінай дзяржаўнай палітыкі ў сферы інвестыцый;

1.2. устанаўлівае парадак стварэння і вядзення рэспубліканскага фонду праектнай дакументацыі і рэспубліканскага банка даных аб'ектаў-аналагаў на будаўніцтва аб'ектаў, дадання ў карыстанне і выкарыстання матэрыялаў і даных указаных фонду і банка даных;

1.3. удзельнічае ў распрацоўцы і рэалізацыі дзяржаўных праграм у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, забяспечвае выкананне навукова-даследчых прац у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.4. выступае заказчыкам па распрацоўцы горадабудаўнічых праектаў агульнага планавання (дзяржаўнай схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі Рэспублікі Беларусь, схем комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі абласцей, раёнаў, генеральных планаў абласных цэнтраў, генеральных планаў гарадоў абласнога падпарадкавання і генеральных планаў гарадоў-спадарожнікаў абласных цэнтраў), горадабудаўнічых праектаў спецыяльнага планавання рэспубліканскага ўзроўню;

1.5. штогод фарміруе на падставе прапаноў абласных выканаўчых камітэтаў і падае ў Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь на зацвярджэнне пералік горадабудаўнічых праектаў, заказ на распрацоўку якіх падлягае размяшчэнню ў чарговым фінансавым годзе;

1.6. вызначае склад інфармацыйных фондаў горадабудаўнічага кадастру ўсіх тэрытарыяльных узроўняў;

1.7. устанаўлівае парадак доступу да інфармацыйных рэсурсаў горадабудаўнічага кадастру і абароны інфармацыі, якая змяшчаецца ў іх;

1.8. зацвярджае пералік даных горадабудаўнічага кадастру, неабходных для распрацоўкі праектнай дакументацыі, і парадак іх дадання;

1.9. забяспечвае планаванне нармавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ў мэтах вызначэння яе асноўных перспектывных напрамкаў;

1.10. забяспечвае нармаванне ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, фарміраванне і вядзенне нацыянальнага комплексу тэхнічных нарматыўных прававых актаў, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (далей – нацыянальны комплекс); распрацоўку галіновай праграмы па распрацоўцы тэхнічных нарматыўных прававых актаў, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.11. зацвярджае галіновую праграму па распрацоўцы тэхнічных нарматыўных прававых актаў, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.12. удзельнічае ў тэхнічным нармаванні і стандартызацыі ў адпаведнасці з заканадаўствам аб тэхнічным нармаванні і стандартызацыі;

1.13. вызначае з ліку дзяржаўных арганізацый, падпарадкаваных яму, упаўнаважаную арганізацыю па нармаванні ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, якая фарміруе фонд матэрыялаў вышукальных прац рэспубліканскага ўзроўню, базавыя арганізацыі па іншых напрамках у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.14. вызначае арганізацыю, якая з'яўляецца ўладальнікам і аператарам ДІС «Дзяржбудпартал»;

1.15. забяспечвае афіцыйнае распаўсюджванне (даванне) будаўнічых норм і правіл;

1.16. забяспечвае афіцыйнае распаўсюджванне (даванне) зацверджаных ім тэхнічных кодэксаў усталяванай практыкі;

1.17. забяспечвае распрацоўку метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці і зацвярджае іх;

1.18. удзельнічае ў стварэнні і функцыянаванні Сістэмы забеспячэння адзінства вымярэнняў Рэспублікі Беларусь, забяспечвае адзінства вымярэнняў пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, стварае метралагічную службу і вызначае парадак яе дзейнасці;

1.19. арганізуе праверку навукова-тэхнічнага ўзроўню будаўнічых норм і правіл;

1.20. арганізуе выкананне навукова-даследчых прац па нармаванні ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, у тым ліку з прыцягненнем для выканання гэтых прац навуковых арганізацый і іншых суб'ектаў навуковай дзейнасці;

1.21. ажыццяўляе адзіную тэхнічную палітыку ў галіне вышукальных прац, вызначае парадак арганізацыі і вядзення фонду матэрыялаў вышукальных прац рэспубліканскага ўзроўню;

1.22. ажыццяўляе прагназаванне і дзяржаўнае рэгуляванне развіцця матэрыяльна-тэхнічнай базы арганізацый, якія ажыццяўляюць будаўнічую дзейнасць, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў і будаўнічых канструкцый; у інтарэсах развіцця тэрыторый прымае сумесныя з абласнымі, Мінскім гарадскім выканаўчымі камітэтамі меры для ўдасканальвання будаўнічай дзейнасці;

1.23. удзельнічае ў распрацоўцы і рэалізацыі дакументаў дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, міждзяржаўных мэтавых і дзяржаўных навукова-тэхнічных праграм з улікам развіцця тэрыторый і населеных пунктаў;

1.24. арганізуе навукова-метадычнае і інфармацыйна-аналітычнае забеспячэнне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці на тэрыторыі ўсіх адміністрацыйна-тэрытарыяльных і тэрытарыяльных адзінак;

1.25. рэалізуе дзяржаўную палітыку ў сферы звышнарматыўнага незавершанага будаўніцтва, у тым ліку вызначае парадак працы з аб'ектамі-даўгабудамі і крытэрыі ўцягнутасці іх у гаспадарчае абарачэнне, а таксама каардынуе працу рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання і іншых арганізацый, падпарадкаваных Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў па зніжэнні колькасці аб'ектаў-даўгабудаў і папярэджанні іх з'яўлення;

1.26. зацвярджае тыпавыя праекты жылых і грамадскіх будынкаў, узгадняе дакументацыю на тыпавыя будаўнічыя канструкцыі, будаўнічыя вырабы, будаўнічыя вузлы, прымае рашэнне аб уключэнні праекта, рэкамендаванага для паўторнага прымянення, у рэспубліканскі фонд праектнай дакументацыі;

1.27. зацвярджае пералік выканаўчай дакументацыі;

1.28. устанаўлівае пералік функцый спецыялістаў, якія ажыццяўляюць тэхнічны нагляд і аўтарскі нагляд, за выключэннем спецыялістаў, якія ажыццяўляюць аўтарскі нагляд пры выкананні рамонтна-рэстаўрацыйных прац;

1.29. вызначае парадак ажыццяўлення тэхнічнага нагляду і аўтарскага нагляду;

1.30. каардынуе працу падначаленых дзяржаўных навукова-даследчых, праектных, вышукальных і іншых арганізацый;

1.31. ажыццяўляе міжнароднае супрацоўніцтва ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.32. зацвярджае па прапановах суб'ектаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці склады тэхнічных камітэтаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, пералік аб'ектаў нармавання, якія замацоўваюцца за імі, палажэнні аб гэтых тэхнічных камітэтах;

1.33. ажыццяўляе рэгуляванне ў сферы стварэння, функцыянавання (уключаючы эксплуатацыю) і развіцця ДІС «Дзяржбудпартал»;

1.34. устанаўлівае парадак вызначэння кошту будаўніцтва аднаго квадратнага метра жылога дома;

1.35. узгадняе праекты нарматыўных прававых актаў, якія прадугледжваюць іх выкарыстанне пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.36. удзельнічае ў стварэнні і функцыянаванні сістэмы забеспячэння якасці прац, якія выконваюцца, і вытворчасці будаўнічых матэрыялаў і будаўнічых вырабаў пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

1.37. вызначае з ліку дзяржаўных арганізацый арганізацыі, упаўнаважаныя на правядзенне тэхнічнай ацэнкі прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў;

1.38. вызначае ўпаўнаважаны орган па аглядзе зварачнай вытворчасці вырабляльніка будаўнічых вырабаў і канструкцый на будаўнічай пляцоўцы і ў заводскіх умовах, устанаўлівае парадак правядзення агляду зварачнай вытворчасці, у тым ліку тэрміны ажыццяўлення перыядычнага і пазачарговага інспекцыйнага кантролю зварачнай вытворчасці, парадак вядзення рэестра пасведчанняў аб ацэнцы зварачнай вытворчасці, выдадзеных у адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах;

1.39. вызначае з ліку дзяржаўных арганізацый, падпарадкаваных яму, упаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрымальнікаў, кіраўнікоў, спецыялістаў юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, фізічных асоб, якія ажыццяўляюць асобныя віды архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікі), абследаюць будаўнічыя канструкцыі аб'ектаў, аўтамабільныя дарогі і маставыя збудаванні на іх, аэрадромныя пакрыцці (далей – упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі);

1.40. устанаўлівае парадак вызначэння кошту паслуг упаўнаважанай арганізацыі па стварэнні і вядзенні рэспубліканскага фонду праектнай дакументацыі і кошту набыцця заказчыкам праекта, рэкамендаванага для паўторнага прымянення, у яго распрацоўшчыка;

1.41. устанаўлівае парадак рэгістрацыі падраднымі арганізацыямі кошту прац па ўзвядзенні аб'екта ў рэспубліканскім фондзе праектнай дакументацыі;

1.42. устанаўлівае пералік прац, якія выконваюцца пры прывязцы праекта, рэкамендаванага для паўторнага прымянення і ўключанага ў рэспубліканскі фонд праектнай дакументацыі, да месца размяшчэння аб'екта;

1.43. устанаўлівае формы атэстата адпаведнасці і кваліфікацыйнага атэстата;

1.44. рэалізуе ў межах сваёй кампетэнцыі дзяржаўную палітыку па рэфармаванні сферы жыллёвага будаўніцтва, каардынуе працу рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання і іншых арганізацый, падпарадкаваных Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў па зніжэнні кошту жылля і своєчасовым уводзе ў эксплуатацыю аб'ектаў жыллёвага будаўніцтва;

1.45. устанаўлівае патрабаванні да складу і зместу схемы праекта планіроўкі раёна (квартала) індывідуальнай жылой забудовы;

1.46. устанаўлівае парадак распрацоўкі, узгаднення, зацвярджэння і прымянення тэхналагічнай дакументацыі на выкананне будаўніча-мантажных прац, стварэння і вядзення фонду тэхналагічнай дакументацыі на выкананне будаўніча-мантажных прац, давання (распаўсюджвання) тэхналагічнай дакументацыі з укаванага фонду;

1.47. вызначае парадак і перыядычнасць правядзення тэхнічных аглядаў і абследаванняў аб'екта, які эксплуатаецца, з улікам ступені яго зношвання;

1.48. устанаўлівае перыядычнасць рамонту аб'екта, які эксплуатаецца, з улікам ступені яго зношвання;

1.49. вызначае адзінага аператара па вядзенні дзяржаўнага горадабудаўнічага кадастру Рэспублікі Беларусь;

1.50. зацвярджае Палажэнне аб навукова-тэхнічным савеце і яго персанальны склад;

1.51. зацвярджае Палажэнне аб архітэктурна-горадабудаўнічых саветах;

1.52. забяспечвае распрацоўку метадыкі рэйтынгавай ацэнкі ўдзельнікаў будаўнічай дзейнасці, складае рэспубліканскі рэйтынг удзельнікаў будаўнічай дзейнасці з яго наступным размяшчэннем у ДІС «Дзяржбудапартал».

2. Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва ажыццяўляе таксама іншыя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, прадугледжаныя гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

Артыкул 23. Кампетэнцыя рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання маюць права ўносіць у Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва прапановы аб устанаўленні ў будаўнічых нормах і правілах патрабаванняў і правіл па механічнай трываласці і ўстойлівасці аб'екта, пажарнай, прамысловай, ядзернай, радыяцыйнай, энергетычнай бяспецы, абароне ад надзвычайных сітуацый, захаванні нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, эканоміі энергіі і цеплавой абароне, а таксама нарматываў у галіне аховы навакольнага асяроддзя і санітарна-эпідэміялагічных патрабаванняў, ажыццяўляюць іншыя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, прадугледжаныя гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

2. Пры змяненні заканадаўства рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання ўносяць прапановы ў Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва для ўключэння ў галіновую праграму, якая фарміруецца штогод, па распрацоўцы тэхнічных нарматыўных прававых актаў, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ў частцы ўстанаўлення патрабаванняў і правіл па механічнай трываласці і ўстойлівасці аб'екта, пажарнай, прамысловай, ядзернай, радыяцыйнай, энергетычнай бяспецы, абароне ад надзвычайных сітуацый, захаванні нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, эканоміі энергіі і цеплавой абароне, а таксама нарматываў у галіне аховы навакольнага асяроддзя і санітарна-эпідэміялагічных патрабаванняў.

Артыкул 24. Кампетэнцыя мясцовых Саветаў дэпутатаў, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Мясцовыя Саветы дэпутатаў у межах сваёй кампетэнцыі:

1.1. зацвярджаюць рэгіянальныя комплексы мерапрыемстваў, якія забяспечваюць рэалізацыю дзяржаўных праграм, што прадугледжваюць фінансаванне за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў, канцэпцыі (мясцовыя Саветы дэпутатаў першаснага тэрытарыяльнага ўзроўню – планы мерапрыемстваў) па пытаннях жыллёвага будаўніцтва, кантралююць выкананне гэтых комплексаў мерапрыемстваў, канцэпцый (планаў мерапрыемстваў);

1.2. накіроўваюць дэпутатаў мясцовых Саветаў дэпутатаў у склад камісій па грамадскім абмеркаванні;

1.3. ажыццяўляюць іншыя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, прадугледжаныя актамі заканадаўства.

2. Мясцовыя Саветы дэпутатаў абласнога тэрытарыяльнага ўзроўню зацвярджаюць генеральныя планы гарадоў абласнога падпарадкавання, за выключэннем абласных цэнтраў і гарадоў-спадарожнікаў.

3. Мясцовыя Саветы дэпутатаў базавага тэрытарыяльнага ўзроўню зацвярджаюць генеральныя планы гарадоў раённага падпарадкавання і іншых населеных пунктаў, размешчаных на адпаведнай тэрыторыі, за выключэннем абласных цэнтраў, горада Мінска, гарадоў абласнога падпарадкавання і гарадоў-спадарожнікаў.

4. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ў межах сваёй кампетэнцыі:

4.1. арганізуюць грамадскія абмеркаванні на адпаведнай тэрыторыі;

4.2. выступаюць заказчыкамі па распрацоўцы схем комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі адміністрацыйна-тэрытарыяльных і тэрытарыяльных адзінак (за выключэннем абласцей, раёнаў), генеральных планаў гарадоў (за выключэннем абласных цэнтраў, горада Мінска, гарадоў абласнога падпарадкавання і гарадоў-спадарожнікаў абласных цэнтраў), іншых населеных пунктаў, горадабудаўнічых праектаў спецыяльнага планавання мясцовага ўзроўню і горадабудаўнічых праектаў дэталёвага планавання. Заказчыкам па распрацоўцы генеральнага плана горада Мінска выступае Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт;

4.3. зацвярджаюць схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі адміністрацыйна-тэрытарыяльных і тэрытарыяльных адзінак (за выключэннем абласцей), горадабудаўнічыя праекты спецыяльнага планавання мясцовага ўзроўню і горадабудаўнічыя праекты дэталёвага планавання;

4.4. прымаюць рашэнні аб пытаннях планавання і забудовы населеных пунктаў і іншых тэрыторый, жыллёвага будаўніцтва;

4.5. прымаюць рашэнні аб абвясчэнні, аб пераўтварэнні і аб спыненні функцыянавання (ліквідацыі) курортаў і зон адпачынку мясцовага значэння, устанаўліваюць іх межы на падставе зацверджаных горадабудаўнічых праектаў агульнага і (або) спецыяльнага планавання;

4.6. вырашаюць пытанні размяшчэння аб'ектаў на адпаведнай тэрыторыі, ажыццяўляюць выдачу дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва;

4.7. забяспечваюць стварэнне і вядзенне горадабудаўнічага кадастру на адпаведнай тэрыторыі, фінансуюць працы па яго стварэнні і вядзенні, забяспечваюць стварэнне і вядзенне фонду матэрыялаў вышукальных прац рэспубліканскага ўзроўню на адпаведнай тэрыторыі з забеспячэннем давання даных у арганізацыі, упаўнаважаныя Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва, для фарміравання горадабудаўнічага кадастру рэспубліканскага ўзроўню і фонду матэрыялаў вышукальных прац рэспубліканскага ўзроўню;

4.8. забяспечваюць на адпаведнай тэрыторыі выкананне заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

4.9. маюць права ўстанаўліваць па кожным аб'екце:

долю жылых памяшканняў, пры заключэнні дагавораў стварэння аб'екта долевага будаўніцтва па якіх перавага павінна аддавацца фізічным асобам, якія знаходзяцца на ўліку асоб, што маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, у тым ліку знаходзяцца на такім уліку па месцы жыхарства ў абласных цэнтрах і горадзе Мінску, для будаўніцтва жылых памяшканняў у населеных пунктах з колькасцю насельніцтва да 20 тысяч чалавек;

прынцып заключэння дагавораў стварэння аб'екта долевага будаўніцтва з фізічнымі асобамі, указанымі ў абзацы другім гэтага падпункта, па накіраваннях мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў або без выдачы такіх накіраванняў;

4.10. забяспечваюць стварэнне электроннага банка даных (рээстра) аб'ектаў долевага будаўніцтва і абавязковую рэгістрацыю дагавораў стварэння аб'екта долевага будаўніцтва;

4.11. ажыццяўляюць кантроль у галіне жыллёвага будаўніцтва, уключаючы кантроль за парадкам заключэння і выканання дагавораў стварэння аб'екта долевага будаўніцтва забудоўшчыкамі пры долевым будаўніцтве аб'ектаў, якія атрымалі дазвольную дакументацыю на будаўніцтва;

4.12. ажыццяўляюць іншыя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, прадугледжаныя гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

5. Абласныя, Мінскі гарадскі выканаўчыя камітэты:

5.1. уносяць у Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь для зацвярджэння генеральныя планы абласных цэнтраў, горада Мінска і гарадоў-спадарожнікаў;

5.2. ажыццяўляюць замену забудоўшчыка пры долевым будаўніцтве аб'ектаў пры невыкананні (парушэнні) ім абавязацельстваў па стварэнні аб'екта будаўніцтва пры долевым будаўніцтве.

6. Абласныя, Мінскі гарадскі выканаўчыя камітэты маюць права дазволіць размяшчэнне на тэрыторыі адпаведнай вобласці, горада Мінска (за выключэннем тэрыторыі Кітайска-беларускага індустрыяльнага парка «Вялікі камень», зямель сельскагаспадарчага прызначэння і ляснога фонду) аб'ектаў з адступленнем ад зацверджанага горадабудаўнічага праекта дэталёвага планавання пры наяўнасці абгрунтавання аб неабходнасці і магчымасці размяшчэння аб'екта на дадзеным участку, а таксама пры ўмове выканання патрабаванняў і абмежаванняў, устаноўленых заканадаўствам, у тым ліку заканадаўствам аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў і ў галіне

санітарна-эпідэміялагічнага дабрабыту насельніцтва, у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 25. Кампетэнцыя структурных падраздзяленняў мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, якія ажыццяўляюць дзяржаўна-ўладныя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Структурныя падраздзяленні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, якія ажыццяўляюць дзяржаўна-ўладныя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці на тэрыторыі адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі, уключаючы тэрыторыі раёнаў у горадзе (далей – тэрытарыяльныя падраздзяленні па архітэктурнай і горадабудаўніцтве), ажыццяўляюць свае паўнамоцтвы ў адпаведнасці з палажэннямі аб гэтых падраздзяленнях, якія зацвярджаюцца адпаведнымі мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі ў парадку, устаноўленым заканадаўствам аб органах мясцовага кіравання і самакіравання.

Тэрытарыяльныя падраздзяленні па архітэктурнай і горадабудаўніцтве абласных, Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў адначасова з падпарадкаваннем іх адпаведным мясцовым выканаўчым і распарадчым органам падпарадкоўваюцца Міністэрству архітэктурнай і будаўніцтва.

2. Тэрытарыяльныя падраздзяленні па архітэктурнай і горадабудаўніцтве ў межах сваёй кампетэнцыі:

2.1. каардынуюць працу навукова-даследчых, праектных, вышукальных і іншых арганізацый;

2.2. разглядаюць і ўзгадняюць горадабудаўнічыя праекты, праектную дакументацыю;

2.3. выдаюць заданні на выкананне праектных і вышукальных прац;

2.4. арганізуюць распрацоўку схем комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі адміністрацыйна-тэрытарыяльных і тэрытарыяльных адзінак (за выключэннем абласцей, раёнаў), генеральных планаў гарадоў, горада Мінска (за выключэннем абласных цэнтраў, гарадоў абласнога падпарадкавання і гарадоў-спадарожнікаў абласных цэнтраў), іншых населеных пунктаў, горадабудаўнічых праектаў спецыяльнага планавання мясцовага ўзроўню і горадабудаўнічых праектаў дэталёвага планавання, арганізуюць распрацоўку схем праектаў планіроўкі раёнаў (кварталаў) індыўдуальнай жылой забудовы;

2.5. забяспечваюць на адпаведнай тэрыторыі рэалізацыю зацверджаных горадабудаўнічых праектаў, захаванне рэжымаў тэрытарыяльных зон па пераважным функцыянальным выкарыстанні тэрыторый населеных пунктаў і іншых адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак;

2.6. ажыццяўляюць на адпаведнай тэрыторыі вядзенне горадабудаўнічага кадастру, фонду матэрыялаў вышукальных прац, фарміраванне і вядзенне архіўных фондаў горадабудаўнічых праектаў (пры гэтым тэрытарыяльныя падраздзяленні па архітэктурнай і горадабудаўніцтве раёна, горада ажыццяўляюць вядзенне ўказаных кадастру, фондаў па ўзгадненні з тэрытарыяльнымі падраздзяленнямі па архітэктурнай і горадабудаўніцтве абласнога ўзроўню);

2.7. узгадняюць у адпаведнасці з заканадаўствам размяшчэнне аб'ектаў будаўніцтва з улікам патрабаванняў зацверджаных горадабудаўнічых праектаў, у тым ліку з улікам меж дадзеных зямельных участкаў;

2.8. ажыццяўляюць інфармацыйнае забеспячэнне ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

2.9. ажыццяўляюць падрыхтоўку дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва;

2.10. прымаюць удзел у распрацоўцы і ўзгадненні нарматыўных прававых актаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

2.11. ажыццяўляюць іншыя паўнамоцтвы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, прадугледжаныя гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

Артыкул 26. Галоўны архітэктар вобласці, горада, раёна, раёна ў горадзе, парадак прызначэння, патрабаванні, якія прад'яўляюцца да яго

1. Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве абласнога выканаўчага камітэта адначасова па статусе з'яўляецца галоўным архітэктарам вобласці.

Старшыня камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта адначасова па статусе з'яўляецца галоўным архітэктарам горада Мінска.

Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве абласнога выканаўчага камітэта, старшыня камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта прызначаюцца на пасаду дзяржаўнага цывільнага служачага і вызваляюцца ад яе кіраўніком адпаведнага мясцовага выканаўчага і распарадчага органа па ўзгадненні з Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

2. Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве гарадскога выканаўчага камітэта (за выключэннем горада Мінска) адначасова па статусе з'яўляецца галоўным архітэктарам горада.

Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве раённага выканаўчага камітэта адначасова па статусе з'яўляецца галоўным архітэктарам раёна.

Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве мясцовай адміністрацыі раёна ў горадзе адначасова па статусе з'яўляецца галоўным архітэктарам раёна ў горадзе.

Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве гарадскога выканаўчага камітэта (за выключэннем горада Мінска), кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве раённага выканаўчага камітэта, кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве мясцовай адміністрацыі раёна ў горадзе прызначаюцца на пасаду дзяржаўнага цывільнага служачага і вызваляюцца ад яе кіраўніком адпаведнага мясцовага выканаўчага і распарадчага органа па ўзгадненні з вышэйшым тэрытарыяльным падраздзяленнем па архітэктуры і горадабудаўніцтве.

3. На пасаду кіраўніка тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве абласнога выканаўчага камітэта, старшыні камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта прызначаюцца асобы, якія маюць вышэйшую адукацыю па спецыяльнасці «Архітэктура» і стаж працы па спецыяльнасці не меншы за пяць гадоў.

На пасаду кіраўніка тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве гарадскога выканаўчага камітэта (за выключэннем горада Мінска), кіраўніка тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве раённага выканаўчага камітэта, кіраўніка тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве мясцовай адміністрацыі раёна ў горадзе прызначаюцца асобы, якія маюць вышэйшую адукацыю па спецыяльнасці «Архітэктура» і стаж працы па спецыяльнасці не меншы за пяць гадоў.

4. Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве абласнога выканаўчага камітэта, старшыня камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта падсправаздачныя адпаведна абласному, Мінскаму гарадскому выканаўчаму камітэту, а ў частцы ажыццяўлення архітэктурнай і горадабудаўнічай дзейнасці – таксама Міністэрству архітэктуры і будаўніцтва.

Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве гарадскога выканаўчага камітэта (за выключэннем горада Мінска), кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве раённага выканаўчага камітэта, кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве мясцовай адміністрацыі раёна ў горадзе падсправаздачныя адпаведнаму мясцоваму выканаўчаму і распарадчаму органу, а ў частцы ажыццяўлення архітэктурнай і горадабудаўнічай дзейнасці – таксама вышэйшаму тэрытарыяльнаму падраздзяленню па архітэктуры і горадабудаўніцтве.

5. Кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве абласнога выканаўчага камітэта, старшыня камітэта архітэктуры і горадабудаўніцтва Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і

горадабудаўніцтве гарадскога выканаўчага камітэта (за выключэннем горада Мінска), кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве раённага выканаўчага камітэта, кіраўнік тэрытарыяльнага падраздзялення па архітэктуры і горадабудаўніцтве мясцовай адміністрацыі раёна ў горадзе нясуць персанальную адказнасць за рэалізацыю дзяржаўнай палітыкі ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці на тэрыторыях адпаведных адміністрацыйна-тэрытарыяльных, тэрытарыяльных адзінак, рацыянальную тэрытарыяльную арганізацыю, якасны ўзровень архітэктурных і горадабудаўнічых рашэнняў, эфектыўнае выкарыстанне горадабудаўнічых рэсурсаў у ходзе рашэння ўскладзеных на іх задач.

Артыкул 27. Асаблівае дзяржаўнае рэгуляванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Адносіны ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці падлягаюць асабліваму дзяржаўнаму рэгуляванню, калі забеспячэнне дзяржаўных, грамадскіх і прыватных інтарэсаў у гэтай галіне сустракае перашкоды або немагчымае без увядзення спецыяльных правіл выкарыстання тэрыторый.

2. Асаблівае дзяржаўнае рэгуляванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці можа ажыццяўляцца на тэрыторыях, вызначаных [пунктам 3](#) гэтага артыкула, пры дапамозе:

2.1. устанаўлення абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў;

2.2. увядзення асаблівага парадку распрацоўкі, узгаднення і зацвярджэння праектнай дакументацыі, накіравання паведамленняў аб выкананні будаўніча-мантажных прац;

2.3. прыняцця іншых мер, прадугледжаных заканадаўствам.

3. Да тэрыторый, на якіх ажыццяўляецца асаблівае дзяржаўнае рэгуляванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, адносяцца:

3.1. зоны ліквідацыі наступстваў надзвычайных сітуацый, у тым ліку тэрыторыі радыеактыўнага забруджвання ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, і зоны экалагічнага бедства;

3.2. тэрыторыі нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей і зоны іх аховы, асабліва ахоўныя прыродныя тэрыторыі і іх ахоўныя зоны, прыродныя тэрыторыі, якія падлягаюць спецыяльнай ахове, нацыянальная экалагічная сетка і біясферныя рэзерваты;

3.3. курортныя зоны, спецыяльныя турысцка-рэкрэацыйныя паркі, курорты і зоны адпачынку рэспубліканскага значэння;

3.4. свабодныя эканамічныя зоны;

3.5. тэрыторыі перспектыўнага развіцця гарадоў;

3.6. тэрыторыі перспектыўнага развіцця транспартнай, інжынернай, пагранічнай, мытнай інфраструктуры, якая мае рэспубліканскае і міждзяржаўнае значэнне;

3.7. прыаэрадромныя тэрыторыі;

3.8. іншыя тэрыторыі, якія ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі прызнаны тэрыторыямі, на якіх ажыццяўляецца асаблівае дзяржаўнае рэгуляванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

4. Межы тэрыторый, на якіх ажыццяўляецца асаблівае дзяржаўнае рэгуляванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, могуць не супадаць з межамі адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак.

ГЛАВА 6

НАРМАВАННЕ Ў ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 28. Сістэма нармавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Сістэма нармавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ўключае ў сябе аб'екты нармавання, нацыянальны комплекс і яго інфармацыйныя рэсурсы, упаўнаважаную арганізацыю па нармаванні ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і

будаўнічай дзейнасці, тэхнічныя камітэты ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці і іншыя суб'екты нармавання, а таксама правіла і працэдуры функцыянавання сістэмы нармавання ў цэлым.

2. Сістэма нармавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ствараецца і функцыянуе ў мэтах забеспячэння ўзаемаразумення суб'ектаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці пры ажыццяўленні ўсіх відаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці і ліквідацыі тэхнічных бар'ераў ва ўказанай дзейнасці.

3. Аб'ектамі нармавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці з'яўляюцца аб'ект, у тым ліку аб'ект інжынернай інфраструктуры, яго частка, архітэктурная дзейнасць, будаўнічая дзейнасць, будаўнічая канструкцыя, будаўнічая вытворчасць, паказчыкі будаўнічага вырабу і будаўнічага матэрыялу.

Артыкул 29. Нацыянальны комплекс

1. Нацыянальны комплекс ствараецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва і функцыянуе ў мэтах забеспячэння:

1.1. бяспекі будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў, будаўнічых канструкцый, аб'ектаў у працэсе іх вытворчасці, будаўніцтва і эксплуатацыі для жыцця і здароўя фізічных асоб;

1.2. якасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў, будаўнічых канструкцый, сістэм інжынернага забеспячэння, аб'ектаў;

1.3. абароны аб'ектаў і фізічных асоб ад неспрыяльных уздзеянняў з улікам рызыкі ўзнікнення надзвычайных сітуацый;

1.4. энергаэфектыўнасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў, будаўнічых канструкцый, сістэм інжынернага забеспячэння, аб'ектаў і рацыянальнага выкарыстання рэсурсаў (рэсурсазберажэння).

2. У склад нацыянальнага комплексу ўваходзяць:

2.1. тэхнічныя нарматыўныя прававыя акты:

тэхнічныя рэгламенты Рэспублікі Беларусь;

тэхнічныя кодэксы ўсталяванай практыкі;

дзяржаўныя стандарты Рэспублікі Беларусь;

будаўнічыя нормы;

будаўнічыя правілы;

2.2. метадычныя дакументы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

Артыкул 30. Будаўнічыя нормы і правілы, іх распрацоўка, зацвярджэнне, прымяненне

1. Абавязковыя для выканання патрабаванні ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці пры горадабудаўнічым (тэрытарыяльным) планаванні, размяшчэнні аб'ектаў будаўніцтва і забудове тэрыторый, распрацоўцы праектнай дакументацыі і ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці ўстанаўліваюцца ў будаўнічых нормах у мэтах абароны жыцця і здароўя фізічных асоб забеспячэннем:

механічнай трываласці і ўстойлівасці аб'ектаў, у тым ліку аб'ектаў інжынернай інфраструктуры, іх частак;

пажарнай, прамысловай, ядзернай, радыяцыйнай, энергетычнай бяспекі;

абароны ад надзвычайных сітуацый;

эканоміі энергіі і цеплавой абароны;

нарматываў у галіне аховы навакольнага асяроддзя;

захавання нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей;

стварэння даступнага асяроддзя для інвалідаў і фізічна аслабленых асоб;

бяспекі дарожнага руху;

санітарна-эпідэміялагічнага дабрабыту насельніцтва.

Распрацоўка будаўнічых норм грунтуецца на прынцыпе нармавання параметраў бяспекі аб'ектаў, будаўнічых канструкцый, інжынерных сістэм, будаўнічых матэрыялаў, якія выключаюць устанавленне і прадпісанне канкрэтных тэхнічных рашэнняў, акрамя выпадкаў, калі гэта патрабуецца па ўмовах забеспячэння бяспекі.

2. Добраахвотныя для прымянення правілы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці пры горадабудаўнічым (тэрытарыяльным) планаванні, размяшчэнні аб'ектаў будаўніцтва і забудове тэрыторый, распрацоўцы праектнай дакументацыі і ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці ўстанавліваюцца ў будаўнічых правілах.

3. Будаўнічыя правілы ў мэтах выканання (дасягнення) абавязковых патрабаванняў будаўнічых норм прадугледжваюць:

3.1. аб'ёмна-планіровачныя, канструктыўныя і тэхнічныя рашэнні;

3.2. склад і плошчы памяшканняў;

3.3. асаблівасці інжыернага забеспячэння будынкаў рознага прызначэння;

3.4. методыкі (прыклады) разліку нарматыўных параметраў будынкаў, збудаванняў і будаўнічых канструкцый;

3.5. спосабы і паслядоўнасць выканання будаўніча-мантажных прац, арганізацыі тэхналагічнага працэсу пры вытворчасці будаўнічых матэрыялаў і будаўнічых вырабаў.

4. Прымяненне будаўнічых правіл з'яўляецца дастатковай, але не абавязковай умовай, якая пацвярджае выкананне абавязковых патрабаванняў будаўнічых норм.

5. Будаўнічыя нормы і правілы з'яўляюцца тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі, якія не адносяцца да галіны тэхнічнага нармавання і стандартызацыі, і не ўстанавліваюць патрабаванні да аб'ектаў тэхнічнага рэгулявання, якія ўрэгуляваны тэхнічнымі рэгламентамі Еўразійскага эканамічнага саюза (тэхнічнымі рэгламентамі Мытнага саюза). Такія нормы і правілы зацвярджае Міністэрства архітэктурнай і будаўніцтва.

6. Будаўнічыя нормы і правілы да іх зацвярджэння, а таксама змяненні, якія ўносяцца ў іх, падлягаюць узгадненню з рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, іншымі дзяржаўнымі арганізацыямі ў адпаведнасці з іх кампетэнцыяй, а ў выпадках, вызначаных Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, – з Міжведамасным саветам па пытаннях архітэктурнай, горадабудаўніцтва і будаўніцтва.

Палажэнне аб Міжведамасным савете па пытаннях архітэктурнай, горадабудаўніцтва і будаўніцтва і яго склад зацвярджае Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

7. Абавязковыя для выканання патрабаванні і добраахвотныя для прымянення правілы ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці пры горадабудаўнічым (тэрытарыяльным) планаванні, размяшчэнні аб'ектаў будаўніцтва і забудове тэрыторый, распрацоўцы праектнай дакументацыі і ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці не могуць устанавлівацца ў іншых тэхнічных нарматыўных прававых актах, якія не адносяцца да галіны тэхнічнага нармавання і стандартызацыі, акрамя будаўнічых норм і правіл, а таксама ў тэхнічных рэгламентах Рэспублікі Беларусь, тэхнічных кодэксах усталяванай практыкі, дзяржаўных стандартах Рэспублікі Беларусь, агульнадзяржаўных класіфікатарах Рэспублікі Беларусь.

8. Калі суб'ект архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ў добраахвотным парадку заявіў аб адпаведнасці праектнай дакументацыі будаўнічым правілам або аб выкананні будаўнічых правіл пры ажыццяўленні архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, выкананні прац або аказанні паслуг, выкарыстаўшы для гэтых мэт адзнакі будаўнічых правіл (зрабіўшы спасылку на іх) у праектнай або іншай дакументацыі, дагаворах або заявіўшы аб гэтым іншым спосабам, палажэнні будаўнічых правіл для яго становяцца абавязковымі для выканання з прычыны добраахвотнага волевыяўлення (самаабавязвання).

9. Рашэнні аб магчымасці абгрунтаваных адступленняў ад абавязковых для выканання патрабаванняў будаўнічых норм, палажэнняў будаўнічых правіл, калі іх палажэнні сталі абавязковымі для выканання ў адпаведнасці з **пунктам 8** гэтага артыкула, прымае Міністэрства архітэктурнай і будаўніцтва ў парадку, ім устаноўленым.

Артыкул 31. Афіцыйнае распаўсюджванне (даванне) будаўнічых норм і правіл

1. Афіцыйнае распаўсюджванне (даванне) будаўнічых норм і правіл, у тым ліку інфармацыі аб іх, ажыццяўляецца на аплатнай або бязвыплатнай аснове шляхам распаўсюджвання (давання) тэкстаў такіх норм і правіл, у тым ліку інфармацыі аб іх, у складзе баз і банкаў даных, іншых інфармацыйных рэсурсаў, уключаючы інфармацыйныя рэсурсы, якія размяшчаюцца ў глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт.

2. Афіцыйнае распаўсюджванне (даванне) будаўнічых норм і правіл, у тым ліку інфармацыі аб іх, ажыццяўляецца Нацыянальным цэнтрам прававой інфармацыі, Дзяржаўным камітэтам па стандартызацыі, Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва і (або) упаўнаважанымі гэтым Міністэрствам дзяржаўнымі арганізацыямі ў парадку, устаноўленым актамі заканадаўства.

Артыкул 32. Тэхнічныя камітэты ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Для распрацоўкі будаўнічых норм і правіл Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва ствараюцца тэхнічныя камітэты ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (далей – ТКС).

ТКС не з'яўляюцца юрыдычнымі асобамі.

2. Парадак стварэння ТКС, іх склады, пералік аб'ектаў нармавання, якія замацоўваюцца за імі, палажэнні аб ТКС зацвярджаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Склад ТКС фарміруецца на прынцыпах прадстаўніцтва і добраахвотнасці ўдзелу зацікаўленых суб'ектаў нармавання ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

3. ТКС у адпаведнасці з замацаванымі за імі аб'ектамі нармавання:

3.1. ажыццяўляюць падрыхтоўку прапаноў аб распрацоўцы, змяненні і адмене будаўнічых норм і правіл, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

3.2. распрацоўваюць і (або) удзельнічаюць у распрацоўцы будаўнічых норм і правіл, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

3.3. ажыццяўляюць іншыя функцыі ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам і іншымі актамі заканадаўства.

РАЗДЗЕЛ IV

АТЭСТАЦЫЯ, АГЛЯД СІСТЭМЫ ВЫТВОРЧАГА КАНТРОЛЮ, ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ПАТРАБАВАННЯЎ БЯСПЕКІ АБ'ЕКТАЎ У ГАЛІНЕ АРХІТЕКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 7

АТЭСТАЦЫЯ ЮРЫДЫЧНЫХ АСОБ

Артыкул 33. Атэстацыя юрыдычных асоб

1. Атэстацыя юрыдычных асоб – працэдура ацэнкі адпаведнасці юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрымальнікаў, якія ажыццяўляюць асобныя віды архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікі), выконваюць працы па абследаванні будаўнічых канструкцый аб'ектаў, аўтамабільных дарог і маставых збудаванняў на іх, аэрадромных пакрыццяў (далей – абследаванне аб'ектаў), кваліфікацыйным патрабаванням.

Атэстацыя юрыдычных асоб праводзіцца для юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрымальнікаў, якія ажыццяўляюць асобныя віды архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікі), выконваюць працы для абследавання аб'ектаў на аб'ектах першага – чацвёртага класаў складанасці.

2. Атэстат адпаведнасці – дакумент, які дае права ажыццяўляць асобныя віды архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікі), выконваць працы па абследаванні аб'ектаў, а таксама пацвярджае адпаведнасць юрыдычнай асобы, індывідуальнага прадпрымальніка кваліфікацыйным патрабаванням, якія прад'яўляюцца для яго атрымання (далей – кваліфікацыйныя патрабаванні).

Пералік асобных відаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікаў), прац па абследаванні аб'ектаў, кваліфікацыйныя патрабаванні, якія прад'яўляюцца да юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, устанаўлівае Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва.

3. Для атрымання атэстата адпаведнасці заяўнік на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб падае ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі заяву аб атрыманні атэстата адпаведнасці і іншыя дакументы ў адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

4. Упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі на працягу 10 рабочых дзён з дня атрымання заявы аб атрыманні атэстата адпаведнасці разглядае пададзеныя дакументы на адпаведнасць юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў кваліфікацыйным патрабаванням і рыхтуе праект рашэння аб выдачы або аб адмове ў выдачы заяўніку на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб атэстата адпаведнасці.

5. Рашэнне аб выдачы або аб адмове ў выдачы заяўніку на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб атэстата адпаведнасці прымае Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва на працягу пяці рабочых дзён з дня накіравання ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі праекта рашэння аб выдачы або аб адмове ў выдачы заяўніку на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб атэстата адпаведнасці.

6. Рашэнне аб адмове ў выдачы заяўніку на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб атэстата адпаведнасці прымаецца ў выпадку неадпаведнасці заяўніка на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб кваліфікацыйным патрабаванням, устаноўленым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва, а таксама ў выпадках, прадугледжаных [артыкулам 25](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 28 кастрычніка 2008 г. № 433-З «Аб асновах адміністрацыйных працэдур».

7. Аб прынятым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва рашэнні ўпаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі пісьмова паведамляе заяўніку на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб не пазней за сем рабочых дзён з дня яго прыняцця.

8. Упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі забяспечвае ўлік і канфідэнцыяльнасць інфармацыі, звязанай з атэстацыяй юрыдычных асоб, у адпаведнасці з заканадаўствам, а таксама яе захоўванне на працягу тэрміну дзеяння атэстата адпаведнасці і не менш за пяць гадоў пасля спынення яго дзеяння.

9. Уладальнік атэстата адпаведнасці павінен адпавядаць кваліфікацыйным патрабаванням на працягу ўсяго тэрміну дзеяння атэстата адпаведнасці.

10. Уладальнік атэстата адпаведнасці абавязаны штогод з 1 па 31 снежня падаваць ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі інфармацыю на 1 снежня бягучага года аб пацвярджэнні адпаведнасці кваліфікацыйным патрабаванням па форме, якая ўстанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва, за выключэннем выпадкаў атрымання атэстата адпаведнасці за адзін месяц да даты пацвярджэння.

У выпадку выяўлення ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі ў пададзенай інфармацыі неадпаведнасці ўладальніка атэстата адпаведнасці кваліфікацыйным патрабаванням уладальніку атэстата адпаведнасці накіроўваецца ліст для ліквідацыі выяўленай неадпаведнасці на працягу аднаго месяца з дня яе выяўлення.

Па выніках пададзенай інфармацыі ў рэстры ўладальнікаў атэстатаў адпаведнасці ўстанаўліваецца статус адпаведнасці (неадпаведнасці) кваліфікацыйным патрабаванням.

11. У выпадку неадпаведнасці юрыдычнай асобы ўстаноўленым кваліфікацыйным патрабаванням, звязанай са звальненнем атэставаных спецыялістаў па ўважлівых прычынах, наймальнік абавязаны на працягу аднаго месяца пасля іх звальнення прыняць меры для забеспячэння адпаведнасці юрыдычнай асобы кваліфікацыйным патрабаванням.

Артыкул 34. Пазачарговая атэстацыя ўладальніка атэстата адпаведнасці

1. Пазачарговая атэстацыя ўладальніка атэстата адпаведнасці праводзіцца ў выпадку паступлення ў Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва ад кантрольных (наглядных) органаў, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў абласнога тэрытарыяльнага ўзроўню інфармацыі аб парушэнні ўладальнікам атэстата адпаведнасці абавязковых для выканання

патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў пры распрацоўцы праектнай дакументацыі, ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці або выкананні прац па абследаванні аб'ектаў, аб парушэнні ім пры выкананні будаўніча-мантажных прац абавязковых патрабаванняў праектнай дакументацыі, якія забяспечваюць бяспеку жыцця і здароўя фізічных асоб, ахову навакольнага асяроддзя, трываласць, устойлівасць і эксплуатацыйную надзейнасць аб'ектаў, аб неадпаведнасці ўладальніка атэстата адпаведнасці кваліфікацыйным патрабаванням.

У выпадку неналежнага выканання ўладальнікам атэстата адпаведнасці прац па абследаванні аб'ектаў, выдачы тэхнічнага заключэння, якое не адпавядае фактычнаму стану або якасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў, будаўнічых канструкцый, неадпаведнасці ўладальніка атэстата адпаведнасці кваліфікацыйным патрабаванням заказчык, забудоўшчык інфармуюць аб гэтым Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва з падачай абгрунтавання, тэхнічнага заключэння, якое не адпавядае фактычнаму стану або якасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў, будаўнічых канструкцый, або тэхнічнага заключэння, атрыманага па нанава праведзеным абследаванні іншым уладальнікам атэстата адпаведнасці, якія могуць службыць пацвярджэннем гэтай інфармацыі.

Пры паступленні інфармацыі, указанай у частцы другой гэтага пункта, па рашэнні Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва праводзіцца пазачарговая атэстацыя ўладальніка атэстата адпаведнасці, які дапусціў указаныя парушэнні.

Пры паступленні інфармацыі, указанай у частках першай і другой гэтага пункта, Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва мае права запатрабаваць ад уладальніка атэстата адпаведнасці інфармацыю для пацвярджэння яго адпаведнасці кваліфікацыйным патрабаванням. Уладальнік атэстата адпаведнасці абавязаны ў месячны тэрмін падаць інфармацыю, якая запрошваецца, з дадаваннем пацвярджальных дакументаў, вызначаных Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

2. Інфармацыя аб даце правядзення пазачарговай атэстацыі ўладальніка атэстата адпаведнасці даводзіцца ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі да ведама ўладальніка атэстата адпаведнасці не пазней чым за пяць рабочых дзён да дня яе правядзення.

3. Пазачарговая атэстацыя ўладальніка атэстата адпаведнасці праводзіцца ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі па месцы знаходжання ўладальніка атэстата адпаведнасці на дагаворнай аснове за кошт яго сродкаў.

4. Пры правядзенні пазачарговай атэстацыі ўладальніка атэстата адпаведнасці дакументы, вызначаныя Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва, разглядаюцца ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі не больш за 10 рабочых дзён з дня яе пачатку.

5. Па выніках правядзення пазачарговай атэстацыі ўладальніка атэстата адпаведнасці ўпаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі рыхтуе праект рашэння аб спыненні дзеяння або аб пацвярджэнні дзеяння атэстата адпаведнасці. Гэты праект рашэння накіроўваецца ў Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва для прыняцця канчатковага рашэння на працягу пяці рабочых дзён з дня накіравання ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі праекта рашэння аб спыненні дзеяння або аб пацвярджэнні дзеяння атэстата адпаведнасці.

6. Дзеянне атэстата адпаведнасці ў перыяд правядзення пазачарговай атэстацыі ўладальніка атэстата адпаведнасці не спыняецца.

Артыкул 35. Выдача атэстата адпаведнасці (яго дубліката), тэрмін дзеяння атэстата адпаведнасці

1. Атэстат адпаведнасці выдаецца юрыдычным асобам, індывідуальным прадпрымальнікам тэрмінам на пяць гадоў, афармляецца ў электронным выглядзе і ўносіцца ў рэестр атэстатаў адпаведнасці.

Па заяве юрыдычнай асобы, індывідуальнага прадпрымальніка атэстат адпаведнасці можа быць аформлены і на папяровым носьбіце. Атэстат адпаведнасці, які выдаецца на папяровым носьбіце, з'яўляецца дакументам з пэўнай ступенню абароны, рэгістрацыя і

захоўванне якога ажыццяўляюцца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам, якое рэгулюе пытанні выкарыстання дакументаў з пэўнай ступенню абароны.

2. Тэрмін дзеяння атэстата адпаведнасці лічыцца з дня прыняцця Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва рашэння аб яго выдачы.

3. Атэстат адпаведнасці падпісваецца Міністрам архітэктуры і будаўніцтва або ўпаўнаважанай ім службовай асобай.

4. У выпадку, калі заяўнік на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб з'яўляецца юрыдычнай асобай, у склад якой уваходзяць адасобленыя падраздзяленні, у тым ліку філіялы, дзяржаўным аб'яднаннем, у склад якога ўваходзяць юрыдычныя асобы – удзельнікі дзяржаўнага аб'яднання, або кіруючай кампаніяй холдынга, у склад якога ўваходзяць юрыдычныя асобы – удзельнікі холдынга (дачыныя кампаніі холдынга), атэстацыя такога заяўніка праводзіцца ў цэлым па юрыдычнай асобе, дзяржаўным аб'яднанні, холдынгу. Пры гэтым заяўніку на правядзенне атэстацыі юрыдычных асоб выдаецца атэстат адпаведнасці з указаннем кожнага адасобленага падраздзялення, у тым ліку філіяла, юрыдычнай асобы – удзельніка дзяржаўнага аб'яднання, юрыдычнай асобы – удзельніка холдынга (дачынай кампаніі холдынга), заяўленага для атэстацыі юрыдычных асоб.

5. Выдача атэстата адпаведнасці дзяржаўнаму аб'яднанню, кіруючай кампаніі холдынга ў парадку, устаноўленым пунктам 4 гэтага артыкула, не пазбаўляе юрыдычных асоб – удзельнікаў дзяржаўнага аб'яднання, юрыдычных асоб – удзельнікаў холдынга (дачыных кампаній холдынга) права самастойна звярнуцца за выдачай ім атэстата адпаведнасці.

6. Пры значным аб'ёме інфармацыі, якая ўключаецца ў атэстат адпаведнасці на папяровым носьбіце, такая інфармацыя можа быць прыведзена ў дадатку (дадатках) да атэстата адпаведнасці па форме, устаноўленай Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва, які з'яўляецца неад'емнай часткай атэстата адпаведнасці. Кожны аркуш дадатку да атэстата адпаведнасці павінен змяшчаць нумар атэстата адпаведнасці, подпіс, прозвішча, ініцыялы Міністра архітэктуры і будаўніцтва або ўпаўнаважанай ім службовай асобы. У атэстаце адпаведнасці прыводзіцца спасылка на дадатак (дадаткі) да яго.

7. У выпадку страты (пашкоджання) атэстата адпаведнасці, выдадзенага на папяровым носьбіце, уладальнік атэстата адпаведнасці мае права падаць ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі заяву аб выдачы дубліката атэстата адпаведнасці ў адвольнай форме з дадаваннем дакумента, які пацвярджае ўнясенне платы за паслугу, за выключэннем выпадкаў унясення платы пры дапамозе выкарыстання аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы адзінай разліковай і інфармацыйнай прасторы.

8. Дублікат атэстата адпаведнасці выдаецца па рашэнні Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва на працягу пяці рабочых дзён з дня атрымання ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі заявы аб выдачы дубліката атэстата адпаведнасці. На бланку атэстата адпаведнасці робіцца адзнака «Дублікат».

9. Дублікат атэстата адпаведнасці выдаецца на тэрмін дзеяння згубленага (непрыгоднага) атэстата адпаведнасці.

10. У выпадку спынення выканання прац (аказання паслуг), якія складаюць від дзейнасці, што атэстуецца, рэарганізацыі юрыдычнай асобы шляхам пераўтварэння, змянення наймення юрыдычнай асобы або прозвішча, уласнага імя, імя па бацьку (калі гэтакае ёсць), месца жыхарства індывідуальнага прадпрымальніка ў перыяд дзеяння атэстата адпаведнасці ўказаныя юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік на працягу пяці рабочых дзён пасля дзяржаўнай рэгістрацыі адпаведных змяненняў, а ў выпадку змянення месцазнаходжання юрыдычнай асобы – на працягу пяці рабочых дзён пасля накіравання паведамлення ў рэгіструючы орган павінны падаць ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі заяву аб унясенні змяненняў у атэстат адпаведнасці з дадаваннем дакументаў, якія пацвярджаюць адпаведныя змяненні, раней выдадзенага атэстата адпаведнасці на папяровым носьбіце (пры яго наяўнасці) і дакумента, які пацвярджае ўнясенне платы за паслугу, за выключэннем выпадкаў унясення платы пры дапамозе выкарыстання аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы адзінай разліковай і інфармацыйнай прасторы.

11. Змяненні ў атэстат адпаведнасці ўносяцца па рашэнні Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва на працягу пяці рабочых дзён з дня падачы ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі заявы аб унясенні змяненняў у атэстат адпаведнасці і іншых дакументаў у адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах. Пры гэтым тэрмін дзеяння атэстата адпаведнасці не змяняецца.

12. У выпадку рэарганізацыі юрыдычнай асобы шляхам раздзялення або вылучэння нанова створаная юрыдычная асоба да пачатку ажыццяўлення віду дзейнасці, які атэстуецца, абавязана атрымаць атэстат адпаведнасці.

13. Пры рэарганізацыі юрыдычнай асобы шляхам далучэння або зліцця юрыдычная асоба мае права ажыццяўляць дзейнасць на падставе атэстата адпаведнасці, выдадзенага рэарганізаванай юрыдычнай асобе.

Артыкул 36. Спыненне дзеяння атэстата адпаведнасці

1. Дзеянне атэстата адпаведнасці спыняецца на наступных падставах:

1.1. сканчэнне тэрміну, на які быў выдадзены атэстат адпаведнасці;

1.2. неаднаразовае (два і больш разы на працягу каляндарнага года) прыцягненне ўладальніка атэстата адпаведнасці да адміністрацыйнай адказнасці за парушэнне абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў пры будаўніцтве, выкананні прац па абследаванні аб'ектаў, невыкананне або неналежнае выкананне абавязкаў пры ажыццяўленні тэхнічнага нагляду;

1.3. неаднаразовае (два і больш разы на працягу каляндарнага года) выдача адмоўных заключэнняў дзяржбудэкспертызы па горадабудаўнічых праектах або праектнай дакументацыі, распрацаваных уладальнікам атэстата адпаведнасці, які дапусціў пры іх распрацоўцы парушэнне патрабаванняў, што адносяцца да прадмета дзяржбудэкспертызы;

1.4. заява ўладальніка атэстата адпаведнасці;

1.5. прызнанне атэстата адпаведнасці несапраўдным з прычыны падачы для яго атрымання дакументаў і (або) звестак, якія не адпавядаюць патрабаванням заканадаўства, у тым ліку падложных, паддробленых або несапраўдных дакументаў;

1.6. неадпаведнасць уладальніка атэстата адпаведнасці кваліфікацыйным патрабаванням;

1.7. адмова ўладальніка атэстата адпаведнасці ад правядзення пазачарговай атэстацыі ўладальніка атэстата адпаведнасці;

1.8. калі ўладальнік атэстата адпаведнасці не падаў ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі ў тэрмін, устаноўлены часткай першай [пункта 10](#) артыкула 33 гэтага Кодэкса, інфармацыю аб пацвярджэнні адпаведнасці кваліфікацыйным патрабаванням;

1.9. калі на працягу аднаго месяца з дня накіравання паведамлення ўпаўнаважанай арганізацыі па правядзенні атэстацыі аб неадпаведнасці кваліфікацыйным патрабаванням уладальнік атэстата адпаведнасці яе не ліквідаваў.

2. Пры паступленні інфармацыі аб выяўленых парушэннях, указаных у [падпункце 1.2](#) пункта 1 гэтага артыкула, Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва можа прыняць рашэнне аб даванні ўладальніку атэстата адпаведнасці, у дачыненні да якога накіравана інфармацыя, права ў двухмесячны тэрмін з дня атрымання ўладальнікам атэстата адпаведнасці паведамлення аб прынятым рашэнні ліквідаваць дапушчаныя парушэнні і падаць інфармацыю аб іх ліквідацыі. У выпадку неліквідацыі дапушчаных парушэнняў і (або) непадачы інфармацыі аб іх ліквідацыі ў двухмесячны тэрмін Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва прымае рашэнне аб спыненні дзеяння атэстата адпаведнасці.

3. Дзеянне атэстата адпаведнасці, за выключэннем выпадку, указанага ў [падпункце 1.1](#) пункта 1 гэтага артыкула, спыняецца па рашэнні Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва. Уладальнік атэстата адпаведнасці, органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду, органы дзяржбудэкспертызы, органы дзяржаўнага пажарнага нагляду, органы пракуратуры, органы дзяржаўнага кантролю, якія ініцыявалі спыненне дзеяння атэстата адпаведнасці, пісьмова інфармуецца ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі аб прынятым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва рашэнні.

4. Уладальнік атэстата адпаведнасці абавязаны на працягу 10 рабочых дзён з дня прыняцця рашэння аб спыненні дзеяння атэстата адпаведнасці вярнуць атэстат адпаведнасці на папяровым носбіце (пры яго наяўнасці) ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі. У выпадку спынення дзеяння атэстата адпаведнасці на падставах, узаных у [падпунктах 1.2 і 1.3](#) пункта 1 гэтага артыкула, юрыдычная асоба або індывідуальны прадпрымальнік, якія ажыццяўляюць асобныя віды архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікі), выконваюць працы па абследаванні аб'ектаў, маюць права звярнуцца за выдачай атэстата адпаведнасці ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі не раней чым праз адзін месяц пасля прыняцця рашэння аб спыненні дзеяння атэстата адпаведнасці і пры ўмове падачы ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі інфармацыі аб ліквідацыі парушэнняў, што выклікалі спыненне дзеяння атэстата адпаведнасці, у выпадку магчымасці іх ліквідацыі.

5. Рашэнне аб спыненні дзеяння атэстата адпаведнасці юрыдычнай асобы, што мае арганізацыйную структуру, у якую ўваходзяць адасобленыя падраздзяленні, у тым ліку філіялы, дзяржаўнага аб'яднання, у склад якога ўваходзяць юрыдычныя асобы – удзельнікі дзяржаўнага аб'яднання, або кіруючай кампаніі холдынга, у склад якога ўваходзяць юрыдычныя асобы – удзельнікі холдынга (дачыныя кампаніі холдынга), на падставе, прадугледжанай [падпунктам 1.2](#) пункта 1 гэтага артыкула, прымаецца ў дачыненні да адасобленага падраздзялення, у тым ліку філіяла, юрыдычнай асобы – удзельніка дзяржаўнага аб'яднання, юрыдычнай асобы – удзельніка холдынга (дачынай кампаніі холдынга), якімі дапушчаны парушэнні. Пасля прыняцця рашэння аб спыненні дзеяння атэстата адпаведнасці яго ўладальнік не пазней за 15 рабочых дзён павінен звярнуцца ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі за ўнясеннем змяненняў у атэстат адпаведнасці ў парадку, вызначаным [пунктамі 10 і 11](#) артыкула 35 гэтага Кодэкса.

6. Упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі не пазней чым праз 10 рабочых дзён з дня прыняцця рашэння аб спыненні дзеяння атэстата адпаведнасці ўключае гэту інфармацыю ў рэестр атэстатаў адпаведнасці.

Артыкул 37. Рэестры атэстатаў адпаведнасці

1. Упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі вядзе ўлік выдадзеных атэстатаў адпаведнасці і атэстатаў адпаведнасці, дзеянне якіх спынена, і ўключае інфармацыю аб іх адпаведна ў рэестр атэстатаў адпаведнасці і рэестр атэстатаў адпаведнасці, дзеянне якіх спынена, што з'яўляюцца адкрытымі і агульнадаступнымі і размяшчаюцца на афіцыйным сайце ўпаўнаважанай арганізацыі па правядзенні атэстацыі ў глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт.

2. У рэестры атэстатаў адпаведнасці ўказваюцца:

2.1. нумар атэстата адпаведнасці;

2.2. найменне віду архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (яго складальнікаў), прац па абследаванні аб'ектаў;

2.3. звесткі аб уладальніку атэстата адпаведнасці (поўнае найменне юрыдычнай асобы і яго месцазнаходжанне, прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі гэтакае ёсць) індывідуальнага прадпрымальніка і яго месца жыхарства);

2.4. дата выдачы і тэрмін дзеяння атэстата адпаведнасці;

2.5. звесткі аб выдадзеных дублікатах атэстата адпаведнасці;

2.6. звесткі аб унесены у атэстат адпаведнасці змяненнях.

3. У рэестры атэстатаў адпаведнасці, дзеянне якіх спынена, указваюцца:

3.1. нумар атэстата адпаведнасці;

3.2. поўнае найменне юрыдычнай асобы і яго месцазнаходжанне, прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі гэтакае ёсць) індывідуальнага прадпрымальніка і яго месца жыхарства;

3.3. дата выдачы атэстата адпаведнасці;

3.4. дата спынення дзеяння атэстата адпаведнасці;

3.5. падстава спынення дзеяння атэстата адпаведнасці.

Артыкул 38. Наступствы ажыццяўлення асобных відаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікаў), выканання прац па абследаванні аб'ектаў без атэстата адпаведнасці

Ажыццяўленне асобных відаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікаў), у тым ліку юрыдычнымі асобамі, асноўнымі відамі дзейнасці якіх з'яўляюцца вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі, рыбаводства, аказанне паслуг у галіне раслінаводства і жывёлагадоўлі, ветэрынарных, меліяратыўных паслуг і паслуг па абслугоўванні сельскай гаспадаркі, правядзенне навуковых даследаванняў у галіне сельскай гаспадаркі (далей – сельскагаспадарчыя арганізацыі) пры будаўніцтве аб'ектаў, прызначаных для забеспячэння і абслугоўвання вытворчасці, нарыхтоўкі, захоўвання і перапрацоўкі сельскагаспадарчай прадукцыі і апрацоўкі яе адходаў (далей – аб'екты сельскагаспадарчага прызначэння) гаспадарчым спосабам, выкананне прац па абследаванні аб'ектаў без наяўнасці атэстата адпаведнасці, калі яно з'яўляецца абавязковым, забараняюцца і цягнуць за сабой адказнасць, устаноўленую заканадаўствам аб адміністрацыйных правапарушэннях.

ГЛАВА 8

АТЭСТАЦЫЯ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ

Артыкул 39. Атэстацыя спецыялістаў

1. Атэстацыя спецыялістаў – працэдура ацэнкі прафесійнай кампетэнтнасці кіраўнікоў, спецыялістаў юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, фізічных асоб, якія ажыццяўляюць асобныя віды архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікі), выконваюць працы па абследаванні аб'ектаў, у форме кваліфікацыйнага экзамену.

Абавязковая атэстацыя спецыялістаў праводзіцца згодна з пералікам падлеглых атэстацыі кіраўнікоў, спецыялістаў юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, фізічных асоб, якія ажыццяўляюць асобныя віды архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікі), выконваюць працы па абследаванні аб'ектаў, які ўстанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

2. Прыцягненне кіраўнікоў, спецыялістаў юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, фізічных асоб для ажыццяўлення асобных відаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікаў), выканання прац па абследаванні аб'ектаў без наяўнасці кваліфікацыйнага атэстата, калі яна з'яўляецца абавязковай, не дапускаецца.

Кваліфікацыйны атэстат – дакумент, які пацвярджае прафесійную кампетэнтнасць кіраўніка, спецыяліста юрыдычнай асобы і індывідуальнага прадпрымальніка, фізічнай асобы для ажыццяўлення асобных відаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікаў), выканання прац па абследаванні аб'ектаў.

3. Крытэрыі допуску кіраўнікоў, спецыялістаў юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, фізічных асоб, якія ажыццяўляюць асобныя віды архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (іх складальнікі), выконваюць працы па абследаванні аб'ектаў, да атэстацыі спецыялістаў па спецыялізацыях атэстацыі ўстанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

4. Для атрымання кваліфікацыйнага атэстата заяўнік на правядзенне атэстацыі спецыялістаў падае ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі заяву аб правядзенні атэстацыі спецыялістаў і іншыя дакументы ў адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

5. Упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі на працягу 10 рабочых дзён з дня атрымання заявы аб правядзенні атэстацыі спецыялістаў правярае правільнасць складання заявы, паўнату пададзеных дакументаў на прадмет адпаведнасці спецыяліста ўстаноўленым крытэрыям допуску, разглядае дакументы і прымае рашэнне аб яго допуску да кваліфікацыйнага экзамену.

6. Упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі пісьмова адмаўляе ў прыняцці заявы аб правядзенні атэстацыі спецыялістаў у выпадках:

6.1. неадпаведнасці заяўніка на правядзенне атэстацыі спецыялістаў крытэрыям допуску, устаноўленым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва;

6.2. прадугледжаных **артыкулам 17** Закона Рэспублікі Беларусь «Аб асновах адміністрацыйных працэдур».

7. Рашэнне аб выдачы або аб адмове ў выдачы кваліфікацыйнага атэстата прымаецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва на працягу 10 рабочых дзён з дня здачы кваліфікацыйнага экзамену.

8. Упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі забяспечвае ўлік і канфідэнцыяльнасць інфармацыі, звязанай з атэстацыйнай спецыялістаў, у адпаведнасці з заканадаўствам, а таксама яе захоўванне на працягу тэрміну дзеяння кваліфікацыйнага атэстата і не менш за пяць гадоў пасля спынення яго дзеяння.

Артыкул 40. Выдача кваліфікацыйнага атэстата (яго дубліката), тэрмін дзеяння кваліфікацыйнага атэстата

1. Кваліфікацыйны атэстат выдаецца кіраўнікам, спецыялістам юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, фізічным асобам тэрмінам на пяць гадоў, афармляецца ў электронным выглядзе і ўносіцца ў рэестр кваліфікацыйных атэстатаў.

Па заяве кіраўніка, спецыяліста юрыдычнай асобы і індывідуальнага прадпрымальніка, фізічнай асобы кваліфікацыйны атэстат можа быць аформлены і на папяровым носьбіце. Кваліфікацыйны атэстат, які выдаецца на папяровым носьбіце, з'яўляецца дакументам з пэўнай ступенню абароны, рэгістрацыя і захоўванне якога ажыццяўляюцца ў парадку, устаноўленым заканадаўствам, што рэгулюе пытанні выкарыстання дакументаў з пэўнай ступенню абароны.

2. Кваліфікацыйны атэстат, аформлены на папяровым носьбіце (яго дублікат), выдаецца асабіста кіраўніку, спецыялісту (яго прадстаўніку на падставе даверанасці, аформленай ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку), фізічнай асобе пад роспіс пры прад'яўленні імі дакумента, які сведчыць асобу.

3. Кваліфікацыйны атэстат падпісваецца Міністрам архітэктуры і будаўніцтва або ўпаўнаважанай ім службовай асобай.

4. У выпадку страты (пашкоджання) кваліфікацыйнага атэстата, выдадзенага на папяровым носьбіце, уладальнік кваліфікацыйнага атэстата мае права падаць ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі заяву аб выдачы дубліката кваліфікацыйнага атэстата ў адвольнай форме з даданнем дакумента, які пацвярджае ўнясенне платы за паслугу, за выключэннем выпадкаў унясення платы пры дапамозе выкарыстання аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы адзінай разліковай і інфармацыйнай прасторы.

5. Дублікат кваліфікацыйнага атэстата выдаецца па рашэнні Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва на працягу пяці рабочых дзён з дня атрымання ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі заявы аб выдачы дубліката кваліфікацыйнага атэстата. На бланку кваліфікацыйнага атэстата робіцца адзнака «Дублікат».

6. Дублікат кваліфікацыйнага атэстата выдаецца на тэрмін дзеяння згубленага (непрыгоднага) кваліфікацыйнага атэстата.

7. У выпадку змянення прозвішча, уласнага імя, імя па бацьку (калі гэтакае ёсць) уладальніка кваліфікацыйнага атэстата юрыдычная асоба або індывідуальны прадпрымальнік, кіраўніку якога або спецыялісту якіх выдадзены кваліфікацыйны атэстат, фізічная асоба падаюць ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі заяву аб унясенні змяненняў у кваліфікацыйны атэстат у адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

8. Унясенне змяненняў у кваліфікацыйны атэстат ажыццяўляецца па рашэнні Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва на працягу пяці рабочых дзён з дня атрымання ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі заявы аб унясенні змяненняў у кваліфікацыйны атэстат у адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах. Пры гэтым тэрмін дзеяння кваліфікацыйнага атэстата не змяняецца.

Артыкул 41. Спыненне дзеяння кваліфікацыйнага атэстата

1. Дзеянне кваліфікацыйнага атэстата спыняецца на наступных падставах:

1.1. сканчэнне тэрміну, на які быў выдадзены кваліфікацыйны атэстат;

1.2. неаднаразовае (два і больш разы на працягу каляндарнага года) прыцягненне ўладальніка кваліфікацыйнага атэстата да адміністрацыйнай адказнасці за парушэнне абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў пры будаўніцтве, выкананні прац па абследаванні аб'ектаў, невыкананне або неналежнае выкананне абавязкаў пры ажыццяўленні тэхнічнага нагляду;

1.3. неаднаразовае (два і больш разы на працягу каляндарнага года) выдача адмоўных заключэнняў дзяржбудэкспертызы па горадабудаўнічых праектах або праектнай дакументацыі, распрацаваных з удзелам уладальніка кваліфікацыйнага атэстата, які дапусціў пры іх распрацоўцы парушэнне патрабаванняў, што адносяцца да прадмета дзяржбудэкспертызы;

1.4. прызнанне кваліфікацыйнага атэстата несапраўдным з прычыны падачы для яго атрымання дакументаў і (або) звестак, якія не адпавядаюць патрабаванням заканадаўства, у тым ліку падложных, падробленых або несапраўдных дакументаў.

2. Дзеянне кваліфікацыйнага атэстата, за выключэннем выпадку, указаннага ў [падпункце 1.1](#) пункта 1 гэтага артыкула, спыняецца па рашэнні Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва. Уладальнік кваліфікацыйнага атэстата, заяўнік на правядзенне атэстацыі спецыялістаў, органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду, органы дзяржбудэкспертызы, органы дзяржаўнага пажарнага нагляду, органы пракуратуры, органы дзяржаўнага кантролю, якія ініцыявалі спыненне дзеяння кваліфікацыйнага атэстата, пісьмова інфармуюцца ўпаўнаважанай арганізацыяй па правядзенні атэстацыі аб прынятым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва рашэнні.

3. Уладальнік кваліфікацыйнага атэстата абавязаны на працягу 10 рабочых дзён з дня прыняцця рашэння аб спыненні дзеяння кваліфікацыйнага атэстата вярнуць кваліфікацыйны атэстат на папяровым носбіце (пры яго наяўнасці) ва ўпаўнаважаную арганізацыю па правядзенні атэстацыі.

4. У выпадку спынення дзеяння кваліфікацыйнага атэстата на падставе, указанай у [падпункце 1.2](#) пункта 1 гэтага артыкула, кіраўнікі, спецыялісты юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, фізічныя асобы дапускаюцца да атэстацыі спецыялістаў пасля праходжання павышэння кваліфікацыі ва ўстановах адукацыі, іншых арганізацыях, якім у адпаведнасці з заканадаўствам дадзена права ажыццяўляць адукацыйную дзейнасць і якія рэалізуюць адукацыйныя праграмы дадатковай адукацыі дарослых, у перыяд пасля спынення дзеяння кваліфікацыйнага атэстата.

Артыкул 42. Рэстры кваліфікацыйных атэстатаў

1. Упаўнаважаная арганізацыя па правядзенні атэстацыі вядзе ўлік выдадзеных кваліфікацыйных атэстатаў і кваліфікацыйных атэстатаў, дзеянне якіх спынена, і ўключае інфармацыю аб іх адпаведна ў рэстр кваліфікацыйных атэстатаў і рэстр кваліфікацыйных атэстатаў, дзеянне якіх спынена, што з'яўляюцца адкрытымі і агульнадаступнымі і размяшчаюцца на афіцыйным сайце ўпаўнаважанай арганізацыі па правядзенні атэстацыі ў глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт.

2. У рэстры кваліфікацыйных атэстатаў указваюцца:

2.1. нумар кваліфікацыйнага атэстата;

2.2. найменне віду архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (яго складальнікаў), прац па абследаванні аб'ектаў, спецыялізацыі атэстацыі;

2.3. прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі гэтакае ёсць) уладальніка кваліфікацыйнага атэстата;

2.4. дата выдачы і тэрмін дзеяння кваліфікацыйнага атэстата;

2.5. звесткі аб выдадзеных дублікатах кваліфікацыйнага атэстата, унесеныя змяненні у кваліфікацыйны атэстат.

3. У рэстры кваліфікацыйных атэстатаў, дзеянне якіх спынена, указваюцца:

- 3.1. нумар кваліфікацыйнага атэстата;
- 3.2. найменне віду архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці (яго складальнікаў), прац па абследаванні аб'ектаў, спецыялізацыі атэстацыі;
- 3.3. прозвішча, уласнае імя, імя па бацьку (калі гэтакае ёсць) уладальніка кваліфікацыйнага атэстата;
- 3.4. дата выдачы кваліфікацыйнага атэстата;
- 3.5. дата спынення дзеяння кваліфікацыйнага атэстата;
- 3.6. падстава спынення дзеяння кваліфікацыйнага атэстата.

ГЛАВА 9

АГЛЯД СІСТЭМЫ ВЫТВОРЧАГА КАНТРОЛЮ. ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ПАТРАБАВАННЯЎ БЯСПЕКІ АБ'ЕКТАЎ

Артыкул 43. Агляд сістэмы вытворчага кантролю на аб'ектах першага – чацвёртага класаў складанасці

1. Да пачатку будаўніцтва на аб'ектах першага – чацвёртага класаў складанасці, вытворчасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў, не падлеглых абавязковаму пацвярджэнню адпаведнасці, юрыдычная асоба, індывідуальны прадпрымальнік, якія выконваюць працы, аказваюць паслугі ў будаўніцтве і ажыццяўляюць вытворчасць будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў, ствараюць сістэму вытворчага кантролю для забеспячэння ўмоў захавання тэхналогіі выканання прац, аказання паслуг у будаўніцтве, вытворчасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў на ўсіх стадыях вытворчасці, якая пацвярджае здольнасць забяспечыць вытворчасць будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў у адпаведнасці з абавязковымі для выканання патрабаваннямі тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

2. Сістэма вытворчага кантролю падлягае агляду, па выніках якога выдаецца пасведчанне аб тэхнічнай кампетэнтнасці сістэмы вытворчага кантролю.

3. Парадак агляду сістэмы вытворчага кантролю, у тым ліку крытэрыі і вобласць уплываважання арганізацыі, дапушчаных да агляду сістэм вытворчага кантролю, і арганізацыі, якая ажыццяўляе метадычнае суправаджэнне дзейнасці ўплываважаных арганізацый, тэрміны правядзення перыядычнага і пазачарговага агляду сістэм вытворчага кантролю, парадак вядзення рэестра пасведчанняў аб тэхнічнай кампетэнтнасці сістэмы вытворчага кантролю вызначаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Парадак выдачы пасведчання аб тэхнічнай кампетэнтнасці сістэмы вытворчага кантролю вызначаецца заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

Артыкул 44. Забеспячэнне патрабаванняў бяспекі аб'ектаў першага – чацвёртага класаў складанасці

1. Аб'екты першага – чацвёртага класаў складанасці павінны быць запраектаваны, узведзены з выкананнем абавязковых патрабаванняў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, патрабаванняў бяспекі, у тым ліку патрабаванняў аб забеспячэнні:

- 1.1. механічнай трываласці і ўстойлівасці аб'ектаў;
- 1.2. пажарнай, прамысловай, ядзернай, радыяцыйнай, энергетычнай бяспекі;
- 1.3. абароны ад надзвычайных сітуацый;
- 1.4. эканоміі энергіі і цеплавой абароны;
- 1.5. аховы навакольнага асяроддзя і санітарна-эпідэміялагічных патрабаванняў;
- 1.6. зададзеных у дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва асноўных параметраў дарожнага руху (пры распрацоўцы праектнай дакументацыі на адпаведныя аб'екты).

2. Забеспячэнне патрабаванняў бяспекі аб'ектаў першага – чацвёртага класаў складанасці і праектнай дакументацыі на іх узвядзенне пацвярджаецца шляхам прыняцця дэкларацыі бяспекі. Дэкларацыя бяспекі прымаецца згодна з парадкам дэкларавання, які ўстанаўлівае Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва.

3. Ацэнка адпаведнасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў тэхнічным патрабаванням праводзіцца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб ацэнцы адпаведнасці тэхнічным патрабаванням і акрэдытацыі органаў па ацэнцы адпаведнасці.

4. У выпадку, калі будаўнічыя матэрыялы і (або) будаўнічыя вырабы падлягаюць дэклараванню адпаведнасці, падставай для прыняцця дэкларацыі аб адпаведнасці з'яўляюцца і падлягаюць уключэнню ў склад доказных матэрыялаў тэхнічнае пасведчанне аб прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў, калі яго афармленне прадугледжана часткай другой гэтага пункта, і пратаколы іх выпрабаванняў.

Дэклараванне адпаведнасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў, уласцівасці і ўмовы прымянення якіх уплываюць на забеспячэнне бяспекі аб'ектаў, будаўнічых канструкцый і інжынерных сістэм, якія ўзводзяцца, ажыццяўляецца на падставе вынікаў тэхнічнай ацэнкі прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў з выдачай тэхнічнага пасведчання аб прыгоднасці ў выпадках адсутнасці або непрымянення дзяржаўных стандартаў Рэспублікі Беларусь, узаемазвязаных з тэхнічным рэгламентам Рэспублікі Беларусь, якія ўстанаўліваюць патрабаванні да будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў.

5. Тэхнічная ацэнка прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў – працэдура, якая праводзіцца ў мэтах вызначэння паказчыкаў, галіны і ўмоў прымянення будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў. Крытэрыі тэхнічнай ацэнкі прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў, парадак правядзення прац па тэхнічнай ацэнцы прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў, парадак вядзення рэестра тэхнічных пасведчанняў аб прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў вызначаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Парадак выдачы тэхнічнага пасведчання аб прыгоднасці будаўнічых матэрыялаў і (або) будаўнічых вырабаў вызначаецца заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

РАЗДЗЕЛ V

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ, ФІНАНСАВАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ. АРХІТЭКТУРНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ. НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 10

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 45. Звесткі, якія выкарыстоўваюцца для распрацоўкі горадабудаўнічых праектаў

Пры распрацоўцы горадабудаўнічых праектаў выкарыстоўваюцца звесткі дзяржаўных кадастраў, рэгістраў і іншых інфармацыйных сістэм, схема нацыянальнай экалагічнай сеткі, а таксама даныя фондаў матэрыялаў вышукальных прац, матэрыялы спецыяльных даследаванняў, якія праводзяцца распрацоўшчыкам горадабудаўнічых праектаў, іншыя звесткі, якія падаюць заказчык, забудоўшчык, іншыя юрыдычныя і фізічныя асобы.

Артыкул 46. Горадабудаўнічы кадастр

1. Горадабудаўнічы кадастр з'яўляецца дзяржаўным інфармацыйным рэсурсам, які змяшчае звесткі, неабходныя для архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

2. Горадабудаўнічы кадастр ствараецца і вядзецца для тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, сталіцы Рэспублікі Беларусь, абласцей, гарадоў абласнога і раённага падпарадкавання, іншых адміністрацыйна-тэрытарыяльных і тэрытарыяльных адзінак.

3. Асноўнымі прынцыпамі вядзення горадабудаўнічага кадастру з'яўляюцца:

3.1. тэрытарыяльная цэласнасць Рэспублікі Беларусь;

3.2. дакладнасць, аб'ектыўнасць, паўната і актуальнасць звестак;

3.3. узгодненасць з іншымі дзяржаўнымі кадастрамі, рэгістрамі, рэестрамі і інфармацыйнымі сістэмамі;

3.4. прымяненне адзінай сістэмы класіфікацыі і кадзіравання інфармацыі;

3.5. канфідэнцыяльнасць інфармацыі, распаўсюджванне і (або) даванне якой абмежавана ў адпаведнасці з заканадаўствам;

3.6. даступнасць даных горадабудаўнічага кадастру.

4. У горадабудаўнічым кадастры падлягаюць рэгістрацыі:

4.1. зацверджаныя горадабудаўнічыя праекты агульнага, дэталёвага і спецыяльнага планавання, у тым ліку з унесенымі ў іх змяненнямі, а таксама матэрыялы той іх часткі, якая зацвярджаецца, у тым ліку горадабудаўнічыя рэгламенты і іх патрабаванні;

4.2. аб'екты будаўніцтва.

5. Склад звестак горадабудаўнічага кадастру, парадак іх давання адзінаму аператару па вядзенні дзяржаўнага горадабудаўнічага кадастру Рэспублікі Беларусь для ўключэння ў горадабудаўнічы кадастр вызначаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

6. Даступнасць даных горадабудаўнічага кадастру забяспечваецца ў парадку, устаноўленым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Артыкул 47. Звесткі, якія выкарыстоўваюцца для распрацоўкі праектнай дакументацыі

1. Для распрацоўкі праектнай дакументацыі выкарыстоўваюцца перадпраектная (перадывестыцыйная) дакументацыя (пры яе наяўнасці), даныя горадабудаўнічага кадастру, рэспубліканскага фонду праектнай дакументацыі, рэспубліканскага банка даных аб'ектаў-аналагаў на будаўніцтва аб'ектаў, фондаў матэрыялаў вышукальных прац у адпаведнасці з дазвольнай дакументацыяй на будаўніцтва.

2. Пералік даных горадабудаўнічага кадастру, неабходных для распрацоўкі праектнай дакументацыі, і парадак іх давання вызначаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Артыкул 48. Фарміраванне адзінага інфармацыйнага асяроддзя ў будаўнічай галіне

1. Фарміраванне адзінага інфармацыйнага асяроддзя ў будаўнічай галіне, уключаючы вядзенне горадабудаўнічага кадастру, ДІС «Дзяржбудпартал», рэспубліканскага фонду праектнай дакументацыі і рэспубліканскага банка даных аб'ектаў-аналагаў на будаўніцтва аб'ектаў, даванні ў карыстанне і выкарыстанне іх матэрыялаў і даных ажыццяўляюцца арганізацыямі, упаўнаважанымі Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

2. Рэспубліканскі фонд праектнай дакументацыі і рэспубліканскі банк даных аб'ектаў-аналагаў на будаўніцтва аб'ектаў фарміруюцца на падставе праектнай дакументацыі на ўзвядзенне аб'ектаў, распрацаванай поўнасцю або часткова за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, дзяржаўных пазабюджэтных фондаў, знешніх дзяржаўных пазык і знешніх пазык, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, крэдытаў банкаў Рэспублікі Беларусь, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, абласных і Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў, і інфармацыі аб кошце закончаных узвядзеннем аб'ектаў, якія даюцца заказчыкам, забудоўшчыкам.

3. Праектная дакументацыя, распрацаваная за кошт іншых крыніц фінансавання, можа ўключацца ў рэспубліканскі фонд праектнай дакументацыі ў парадку, устаноўленым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

4. Інфармацыя, якая змяшчаецца ў рэспубліканскім фондзе праектнай дакументацыі і рэспубліканскім банку даных аб'ектаў-аналагаў на будаўніцтва аб'ектаў, па запыце органаў Камітэта дзяржаўнага кантролю, Генеральнай пракуратуры, Следчага камітэта, Міністэрства ўнутраных спраў даецца бязвыплатна.

Артыкул 49. ДІС «Дзяржбудпартал»

1. ДІС «Дзяржбудпартал» – дзяржаўная інфармацыйная сістэма, з дапамогай якой забяспечваюцца:

1.1. фарміраванне адзінага інфармацыйнага асяроддзя ў будаўнічай галіне для спрашчэння ўзаемадзеяння суб'ектаў архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, дзейнасці ў галіне прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў і будаўнічых канструкцый на ўсіх этапах жыццёвага цыкла аб'екта;

1.2. аўтаматызацыя паслядоўнасці дзеянняў пры ажыццяўленні інвестыцый у будаўніцтва, якія раскрываюць асноўныя стадыі гэтага працэсу (ад інвестыцыйнага праекта да ўвядзення ў эксплуатацыю ўзведзенага аб'екта і яго дзяржаўнай рэгістрацыі) і ўстаноўленыя заканадаўствам патрабаванні (умовы, адміністрацыйныя працэдуры), выкананне якіх абавязковае пры праходжанні гэтых стадыяў;

1.3. інфармацыйнае ўзаемадзеянне з дзяржаўнымі інфармацыйнымі рэсурсамі (сістэмамі) пры дапамозе агульнадзяржаўнай аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы;

1.4. ажыццяўленне адміністрацыйных працэдур у электроннай форме, а таксама аказанне электронных паслуг пры дапамозе адзінага партала электронных паслуг агульнадзяржаўнай аўтаматызаванай інфармацыйнай сістэмы;

1.5. збор інфармацыі аб бягучым і перспектывным стане аб'екта на любым этапе яго жыццёвага цыкла, захоўванне такой інфармацыі, абумоўленае тэхналогіяй функцыянавання ДІС «Дзяржбудпартал», аказанне інфармацыйных паслуг на аснове гэтай інфармацыі;

1.6. збор і захоўванне інфармацыі, неабходнай для фарміравання адзінага інфармацыйнага асяроддзя ў будаўнічай галіне, уключаючы каталагізацыю і фарміраванне банка даных па бягучых (адпускных) цэнах на прадукцыю, якая выкарыстоўваецца ў будаўніцтве, аказанне інфармацыйных паслуг на аснове гэтай інфармацыі;

1.7. размяшчэнне неабходных інфармацыйных рэсурсаў і электронных сэрвісаў (спасылак на іх) для аказання інфармацыйных паслуг;

1.8. садзейнічанне распрацоўцы, укараненню і развіццю тэхналогіі інфармацыйнага мадэліравання на ўсіх этапах жыццёвага цыкла аб'екта.

2. Карыстальнікамі ДІС «Дзяржбудпартал» з'яўляюцца суб'екты архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

3. ДІС «Дзяржбудпартал» размяшчаецца на базе рэспубліканскай платформы, якая дзейнічае на аснове тэхналогій воблачных вылічэнняў, з улікам патрабаванняў па абароне інфармацыі ад неправамернага доступу, знішчэння, мадыфікацыі (змянення), капіравання, распаўсюджвання і (або) давання інфармацыі, блакіравання неправамернага доступу да яе, а таксама ад іншых неправамерных дзеянняў з моманту яе паступлення ў ДІС «Дзяржбудпартал» і да моманту яе перадачы ў адпаведны інфармацыйны рэсурс (сістэму).

ГЛАВА 11

ФІНАНСАВАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 50. Дзяржаўнае фінансаванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Фінансаванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, пазабюджэтных цэнтралізаваных інвестыцыйных фондаў, прадугледжаных для забеспячэння распрацоўкі дакументаў дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання, тэхнічных нарматыўных прававых актаў, распрацоўкі і дзяржбудэкспертызы горадабудаўнічых праектаў, стварэння і вядзення горадабудаўнічага кадастру, выканання навукова-даследчых і іншых прац у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

2. Фінансаванне распрацоўкі горадабудаўнічых праектаў агульнага планавання (дзяржаўнай схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі Рэспублікі Беларусь, схем комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі абласцей, раёнаў, генеральных планаў абласных цэнтраў, генеральных планаў гарадоў абласнога падпарадкавання і гарадоў-спадарожнікаў абласных цэнтраў), горадабудаўнічых праектаў спецыяльнага планавання рэспубліканскага ўзроўню, горадабудаўнічых праектаў дэтальнага планавання тэрыторый асаблівага дзяржаўнага рэгулявання ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

3. Фінансаванне распрацоўкі схем комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі адміністрацыйна-тэрытарыяльных і тэрытарыяльных адзінак (за выключэннем абласцей, раёнаў), генеральных планаў гарадоў (за выключэннем абласных цэнтраў, гарадоў абласнога падпарадкавання і гарадоў-спадарожнікаў абласных цэнтраў), генеральных планаў іншых населеных пунктаў, горадабудаўнічых праектаў спецыяльнага планавання мясцовага ўзроўню, горадабудаўнічых праектаў дэтальнага планавання (за выключэннем горадабудаўнічых праектаў дэтальнага планавання тэрыторый асаблівага дзяржаўнага рэгулявання, тэрыторый свабодных эканамічных зон), а таксама схем праектаў планіроўкі раёнаў (кварталаў) індывідуальнай жылой забудовы ажыццяўляецца за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў.

4. Крыніцамі фінансавання прац па распрацоўцы тэхнічных нарматыўных прававых актаў, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці з'яўляюцца сродкі рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, а таксама сродкі пазабюджэтных цэнтралізаваных інвестыцыйных фондаў, зацікаўленых юрыдычных асоб, фізічных асоб, у тым ліку індыўідуальных прадпрымальнікаў, іншыя крыніцы, не забароненыя заканадаўствам.

Артыкул 51. Фінансаванне распрацоўкі перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі

1. Перадпраектная (перадынвестыцыйная) дакументацыя на ўзвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, капітальны рамонт, мадэрнізацыю, тэхнічную мадэрнізацыю, знос аб'екта распрацоўваецца за кошт:

1.1. сродкаў рэспубліканскага бюджэту, прадугледжаных на праектныя і вышукальныя працы, сродкаў мясцовых бюджэтаў, прадугледжаных на гэтыя мэты на адпаведны фінансавы год, – пры планаванні ажыццяўлення інвестыцый ва ўзвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, капітальны рамонт, мадэрнізацыю, тэхнічную мадэрнізацыю, знос аб'ектаў, якія поўнасьцю фінансуюцца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, а таксама ва ўзвядзенне аб'ектаў і рэканструкцыю жылых дамоў у адпаведнасці з праграмамі дзяржаўнага заказу на ўзвядзенне, рэканструкцыю кватэр у шматкватэрных, блакіраваных жылых дамах, аднакватэрных жылых дамоў для фізічных асоб, якія маюць права на атрыманне льготных крэдытаў на ўзвядзенне, рэканструкцыю або набыццё жылых памяшканняў;

1.2. уласных сродкаў заказчыка, забудоўшчыка – пры планаванні ажыццяўлення інвестыцый ва ўзвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, капітальны рамонт, мадэрнізацыю, тэхнічную мадэрнізацыю, знос аб'ектаў, не ўказаных у [падпункце 1.1](#) гэтага пункта.

2. Выдаткі на распрацоўку перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі пры планаванні ажыццяўлення інвестыцый ва ўзвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, капітальны рамонт, мадэрнізацыю, тэхнічную мадэрнізацыю, знос аб'екта ўключаюцца ў зводны каштарысны разлік кошту аб'екта як выдаткі, звязаныя з атрыманнем зыходных даных. У выпадку прыняцця заказчыкам, забудоўшчыкам па выніках распрацоўкі перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі рашэння аб немэтазгоднасці і (або) неабгрунтаванасці ажыццяўлення такіх інвестыцый указаныя выдаткі падлягаюць спісанню за кошт асноўнай крыніцы, прадугледжанай на выкананне праектных і вышукальных прац.

Артыкул 52. Фінансаванне прац, звязаных з ліквідацыяй наступстваў будаўнічай аварыі

Фінансаванне прац, звязаных з ліквідацыяй наступстваў будаўнічай аварыі, у тым ліку правядзення экспертызы, лабараторных выпрабаванняў, інжынерна-тэхнічных, тэхналагічных і гідрагеалагічных вышуканняў і іншых прац, звязаных з разглядам абставін (прычын) будаўнічай аварыі і ліквідацыяй яе наступстваў, а таксама афармленне матэрыялаў расследавання абставін (прычын) будаўнічай аварыі забяспечваюцца:

падрадчыкам – пры будаўнічай аварыі на аб'екце, які будуюцца;

заказчыкам, забудоўшчыкам, уласнікам аб'екта, яго часткі – пры будаўнічай аварыі на прынятым у эксплуатацыю аб'екце.

Артыкул 53. Фінансаванне будаўніцтва аб'ектаў магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай транспартнай інфраструктуры і пакрыццё выдаткаў па іх фінансаванні

1. На фінансаванне будаўніцтва аб'ектаў магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай транспартнай інфраструктуры да зямельных участкаў, дадзеных для ўзвядзення шматкватэрных жылых дамоў, аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў у раёнах (кватралах) індыўідуальнай жылой забудовы, іншых аб'ектаў на тэрыторыі забудовы, накіроўваюцца сродкі рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў (у тым ліку, калі іншае не прадугледжана заканадаўчымі актамі, сродкі, атрыманыя ад правядзення аўкцыёнаў на права арэнды зямельных участкаў, аўкцыёнаў з умовамі на права будаўніцтва капітальных пабудоў

(будынкаў, збудаванняў) і аўкцыёнаў па продажы зямельных участкаў у прыватную ўласнасць, плата за права арэнды зямельных участкаў і плата за зямельныя ўчасткі, якія даюцца ў прыватную ўласнасць без правадзення аўкцыёнаў), а таксама сродкі аператараў электрасувязі, у тым ліку падначаленых Міністэрству сувязі і інфарматызацыі, уласныя (прыцягнутыя) сродкі іншых эксплуатацыйных арганізацый, у тым ліку энергаабеспечальных арганізацый, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання электраэнергетыкі «Белэнерга», газаабеспечальных арганізацый, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання па паліве і газіфікацыі «Белпалівагаз», падпарадкаваных Міністэрству энергетыкі, у памерах, якія вызначае Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

2. Абласныя, Мінскі гарадскі выканаўчыя камітэты сумесна з эксплуатацыйнымі арганізацыямі, у тым ліку энергаабеспечальнымі арганізацыямі, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання электраэнергетыкі «Белэнерга», газаабеспечальнымі арганізацыямі, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання па паліве і газіфікацыі «Белпалівагаз», падпарадкаванымі Міністэрству энергетыкі, нацыянальным аператарам паштовай сувязі, аператарамі электрасувязі, у тым ліку падначаленымі Міністэрству сувязі і інфарматызацыі, ва ўстаноўленым парадку штогод фарміруюць праграмы фінансавання будаўніцтва аб'ектаў магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай транспартнай інфраструктуры, мінімальна неабходных аб'ектаў сацыяльнай інфраструктуры з улікам усіх крыніц фінансавання і ўзгадняюць іх з Міністэрствам энергетыкі, Міністэрствам сувязі і інфарматызацыі, Міністэрствам транспарту і камунікацый, іншымі зацікаўленымі.

3. Выдаткі (за выключэннем выдаткаў, якія адносяцца на долю фізічных асоб, якія знаходзяцца на ўліку асоб, што маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў) на будаўніцтва аб'ектаў размеркавальнай інжынернай інфраструктуры і размеркавальнай транспартнай інфраструктуры да зямельных участкаў, дадзеных для будаўніцтва і абслугоўвання шматкватэрных жылых дамоў, аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў у раёнах (кварталах) індывідуальнай жылой забудовы, іншых аб'ектаў на тэрыторыі забудовы, падлягаюць пакрыццю ў парадку і выпадках, устаноўленых Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, асобамі, якім дадзены гэтыя ўчасткі, у памерах, якія вызначаюцца адпаведным мясцовым выканаўчым і распарадчым органам па ўзгадненні з энергаабеспечальнымі арганізацыямі, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання электраэнергетыкі «Белэнерга», газаабеспечальнымі арганізацыямі, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання па паліве і газіфікацыі «Белпалівагаз», падпарадкаванымі Міністэрству энергетыкі.

4. Сродкі, што пералічваюцца ў кошт пакрыцця выдаткаў, залічваюцца ў даход адпаведнага бюджэту, які прафінансаваў гэтыя расходы, з наступным мэтавым накіраваннем гэтых сродкаў на будаўніцтва аб'ектаў размеркавальнай інжынернай інфраструктуры і размеркавальнай транспартнай інфраструктуры. Сродкі, якія пералічваюцца ў кошт пакрыцця выдаткаў, прафінансаваных з выкарыстаннем крэдытаў банкаў, залічваюцца ў даход адпаведнага бюджэту, за кошт сродкаў якога ажыццяўляецца пагадненне ўказаных крэдытаў.

5. Для раёнаў (кварталаў) жылой забудовы аб'екты сацыяльнай інфраструктуры, уключаючы станцыі хуткай дапамогі, пажарныя дэпо і аддзяленні міліцыі, размяшчаюцца з улікам іх асноўных тэхніка-эканамічных параметраў, устаноўленых у горадабудаўнічых праектах, і ў адпаведнасці з патрабаваннямі тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

6. Фінансаванне будаўніцтва мінімальна неабходных аб'ектаў сацыяльнай інфраструктуры (за выключэннем аптэк, гандлёвых аб'ектаў і аб'ектаў бытавога абслугоўвання), а таксама станцый хуткай дапамогі, пажарных дэпо, аддзяленняў міліцыі ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў і іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам, а аптэк, гандлёвых аб'ектаў і аб'ектаў бытавога абслугоўвання – за кошт сродкаў іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам.

Артыкул 54. Іншыя крыніцы фінансавання архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

Фінансаванне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці можа ажыццяўляцца за кошт сродкаў заказчыкаў, забудоўшчыкаў, інвестараў, а таксама іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам.

ГЛАВА 12

АРХІТЭКТУРНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ. НАВУКОВА-ТЭХНІЧНАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРнай, ГОРАДАБУДАЎНІЧай І БУДАЎНІЧай ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 55. Архітэктурная дзейнасць

Архітэктурная дзейнасць уключае ў сябе:

аказанне экспертна-кансультацыйных паслуг на этапе перадынвестыцыйных даследаванняў, якія папярэднічаюць прыняццю інвестарам, заказчыкам, забудоўшчыкам рашэння аб рэалізацыі інвестыцыйнага праекта па будаўніцтве аб'екта;

аналіз зыходных даных для распрацоўкі праектнай дакументацыі, удзел у падрыхтоўцы задання на распрацоўку праектнай дакументацыі;

распрацоўку перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі, уключаючы арганізацыю прац па фарміраванні архітэктурнай канцэпцыі аб'екта і распрацоўцы праектнай дакументацыі;

планаванне і рэалізацыю мерапрыемстваў па ажыццяўленні аўтарскага нагляду;

экспертную і кансультацыйную дзейнасць па пытаннях развіцця архітэктурнай і горадабудаўнічай дзейнасці;

удзел у працы тэрытарыяльных падраздзяленняў па архітэктурнай і горадабудаўніцтве, каардынацыю прафесійнай дзейнасці архітэктараў і праектных арганізацый.

Артыкул 56. Забеспячэнне навукова-тэхнічнай дзейнасці ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Навукова-тэхнічная дзейнасць у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці забяспечваецца рэалізацыяй прыярытэтных напрамкаў навуковай, навукова-тэхнічнай і інавацыйнай дзейнасці, распрацоўкай і рэалізацыяй дакументаў дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання ў гэтай галіне.

2. Міністэрства архітэктурнай і будаўніцтва фарміруе навукова-тэхнічны савет, які ўзначальвае Міністр архітэктурнай і будаўніцтва, для разгляду прапаноў аб асноўных напрамках развіцця навукі і тэхнікі, укаранення ў вытворчасць найноўшых дасягненняў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

Артыкул 57. Архітэктурна-горадабудаўнічыя саветы

1. Міністэрства архітэктурнай і будаўніцтва і тэрытарыяльныя падраздзяленні па архітэктурнай і горадабудаўніцтве фарміруюць архітэктурна-горадабудаўнічыя саветы, якія ажыццяўляюць функцыі дарадчага і кансультацыйнага органа і забяспечваюць прафесійную абгрунтаванасць і галоснасць працэдур прыняцця рашэнняў у галіне архітэктурнай і горадабудаўнічай дзейнасці.

2. У склад архітэктурна-горадабудаўнічых саветаў, якія фарміруюцца тэрытарыяльнымі падраздзяленнямі па архітэктурнай і горадабудаўніцтве, нароўні з прадстаўнікамі тэрытарыяльных падраздзяленняў па архітэктурнай і горадабудаўніцтве могуць уключацца прадстаўнікі Міністэрства архітэктурнай і будаўніцтва, кіраўнікі, галоўныя архітэктары праектаў і навуковыя супрацоўнікі навукова-даследчых, праектных, грамадскіх і іншых арганізацый, якія ажыццяўляюць архітэктурную і горадабудаўнічую дзейнасць.

АСАБЛІВАЯ ЧАСТКА

РАЗДЗЕЛ VI

ГОРАДАБУДАЎНІЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ

ГЛАВА 13

ГОРАДАБУДАЎНІЧАЕ (ТЭРЫТАРЫЯЛЬНАЕ) ПЛАНАВАННЕ ТЭРЫТОРЫЙ І НАСЕЛЕННЫХ ПУНКТАЎ

Артыкул 58. Узроўні і віды горадабудаўнічага (тэрытарыяльнага) планавання тэрыторый

1. У Рэспубліцы Беларусь устанаўліваюцца тры ўзроўні горадабудаўнічага (тэрытарыяльнага) планавання тэрыторый:

1.1. рэспубліканскі – для ўсёй тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, дзвюх і больш абласцей;

1.2. рэгіянальны – для тэрыторыі вобласці, групы раёнаў;

1.3. мясцовы – для тэрыторыі або часткі тэрыторыі раёна, населенага пункта або яго часткі (з прыгараднай зонай або без яе).

2. Да відаў горадабудаўнічага (тэрытарыяльнага) планавання тэрыторый адносяцца:

2.1. агульнае планаванне – комплекснае горадабудаўнічае (тэрытарыяльнае) планаванне адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак, населеных пунктаў у мэтах вызначэння прыярытэтаў, асноўных напрамкаў стратэгіі развіцця, выкарыстання тэрыторый і ўстанаўлення абмежаванняў на іх выкарыстанне, а таксама развіцця сацыяльнай, вытворчай, транспартнай, інжынернай інфраструктуры;

2.2. спецыяльнае планаванне – горадабудаўнічае (тэрытарыяльнае) планаванне ў мэтах удакладнення і рэалізацыі горадабудаўнічых праектаў агульнага або дэталёвага планавання, якое ажыццяўляецца шляхам распрацоўкі схем, тэхніка-эканамічных абгрунтаванняў развіцця і ўпарадкавання сістэмы рассялення, выкарыстання тэрыторый, а таксама развіцця сацыяльнай, вытворчай, транспартнай, інжынернай інфраструктуры;

2.3. дэталёвае планаванне – горадабудаўнічае (тэрытарыяльнае) планаванне на мясцовым узроўні забудаваных і незбудаваных тэрыторый, іх частак (тэрытарыяльных зон, кварталаў, мікрараёнаў і раёнаў, тэрыторый меркаванай інвестыцыйнай дзейнасці).

3. Межы аб'ектаў спецыяльнага планавання ўстанаўліваюцца ў адпаведнасці з заканадаўствам і могуць не супадаць з межамі адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак.

Артыкул 59. Горадабудаўнічыя праекты агульнага планавання

1. Горадабудаўнічы праект агульнага планавання – горадабудаўнічы праект, які быў распрацаваны на аснове даных горадабудаўнічага кадастру і з'яўляецца абавязковай асновай для распрацоўкі горадабудаўнічых праектаў спецыяльнага і дэталёвага планавання, планавання архітэктурнай і будаўнічай дзейнасці.

Горадабудаўнічымі праектамі агульнага планавання з'яўляюцца:

дзяржаўная схема комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі Рэспублікі Беларусь;

схемы комплекснай тэрытарыяльнай арганізацыі абласцей і іншых адміністрацыйна-тэрытарыяльных і тэрытарыяльных адзінак;

генеральныя планы гарадоў і іншых населеных пунктаў.

2. Тэрміны рэалізацыі горадабудаўнічых праектаў агульнага планавання павінны быць узаемаўвязаны паміж сабой і ўзгоднены з тэрмінамі рэалізацыі дакументаў дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь і яе адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак.

3. Распрацоўка генеральных планаў гарадоў-спадарожнікаў горада Мінска забяспечваецца Мінскім абласным выканаўчым камітэтам сумесна з Мінскім гарадскім выканаўчым камітэтам.

4. У перыяд распрацоўкі або змянення горадабудаўнічага праекта агульнага планавання рашэнні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў аб магчымасці размяшчэння аб'екта будаўніцтва на тэрыторыі аб'екта праектавання павінны ўзгадняцца з распрацоўшчыкам горадабудаўнічага праекта агульнага планавання. Узгадненне размяшчэння аб'екта будаўніцтва з'яўляецца падставай для выдачы дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва.

5. Падставай для распрацоўкі або змянення горадабудаўнічага праекта агульнага планавання з'яўляюцца:

5.1. адсутнасць горадабудаўнічага праекта агульнага планавання для адпаведнай тэрыторыі;

5.2. рэалізацыя горадабудаўнічага праекта агульнага планавання вышэйстаячага ўзроўню, якім закранаюцца інтарэсы адпаведнай тэрыторыі;

5.3. патрабаванне аб распрацоўцы або змяненні горадабудаўнічага праекта агульнага планавання для адпаведнай тэрыторыі, якое змяшчаецца ў дзяржаўных праграмах сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь і яе адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак, горадабудаўнічых праектах вышэйстаячага ўзроўню;

5.4. заканчэнне тэрміну рэалізацыі горадабудаўнічага праекта агульнага планавання.

6. У горадабудаўнічы праект агульнага планавання кожныя пяць гадоў да заканчэння тэрміну рэалізацыі, калі іншае не прадугледжана заканадаўчымі актамі і горадабудаўнічым праектам, уносяцца змяненні, або распрацоўваецца новы праект у мэтах прывядзення яго ў адпаведнасць з заканадаўствам.

7. Дзеянне зацверджанага горадабудаўнічага праекта агульнага планавання прыпыняецца ў выпадку прыпынення дзеяння заключэння дзяржбудэкспертызы па зацверджаным горадабудаўнічым праекце агульнага планавання да аднаўлення дзеяння прыпыненага заключэння дзяржбудэкспертызы. У перыяд прыпынення дзеяння заключэння дзяржбудэкспертызы па зацверджаным горадабудаўнічым праекце агульнага планавання не дапускаецца рэалізацыя гэтага горадабудаўнічага праекта.

8. Парадак распрацоўкі, узгаднення і зацвярджэння горадабудаўнічых праектаў агульнага планавання ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 60. Горадабудаўнічыя праекты спецыяльнага планавання

1. Горадабудаўнічы праект спецыяльнага планавання – горадабудаўнічы праект рэспубліканскага або мясцовага ўзроўню, які распрацоўваецца ў мэтах абгрунтавання, удакладнення і рэалізацыі горадабудаўнічых праектаў агульнага і дэталёвага планавання.

Горадабудаўнічымі праектамі спецыяльнага планавання рэспубліканскага ўзроўню з'яўляюцца схемы і праекты:

тэрытарыяльнага развіцця памежных рэгіёнаў;

размяшчэння і (або) развіцця сістэм турысцка-рэкрэацыйных тэрыторый;

курортных зон, курортаў і зон адпачынку рэспубліканскага значэння, спецыяльных турысцка-рэкрэацыйных паркаў;

планіроўкі і (або) развіцця іншых тэрыторый, прадугледжаных заканадаўствам.

Горадабудаўнічымі праектамі спецыяльнага планавання мясцовага ўзроўню з'яўляюцца: схемы размяшчэння і (або) развіцця турысцка-рэкрэацыйных тэрыторый мясцовага значэння;

праекты планіроўкі прыгарадных зон;

схемы азялененых тэрыторый агульнага карыстання горада Мінска, гарадоў абласнога і раённага падпарадкавання і раёнаў у іх (пры дзяленні гарадоў на раёны);

праекты планіроўкі і (або) развіцця іншых тэрыторый, прадугледжаных заканадаўствам.

2. Горадабудаўнічыя праекты спецыяльнага планавання могуць з'яўляцца складовай часткай горадабудаўнічых праектаў агульнага і дэталёвага планавання.

3. У горадабудаўнічых праектах спецыяльнага планавання могуць быць вызначаны спецыяльныя ўмовы і патрабаванні аб распрацоўцы або змяненні горадабудаўнічых праектаў агульнага і (або) дэталёвага планавання.

4. У перыяд распрацоўкі або змянення горадабудаўнічага праекта спецыяльнага планавання рашэнні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў аб размяшчэнні аб'ектаў будаўніцтва на тэрыторыі аб'екта праектавання павінны ўзгадняцца з распрацоўшчыкам горадабудаўнічага праекта спецыяльнага планавання.

5. Падставамі для распрацоўкі або змянення горадабудаўнічага праекта спецыяльнага планавання з'яўляюцца:

5.1. адсутнасць горадабудаўнічага праекта спецыяльнага планавання для адпаведнай тэрыторыі;

5.2. зацікаўленасць у рэалізацыі інвестыцыйных праектаў на адпаведнай тэрыторыі;

5.3. рэалізацыя горадабудаўнічага праекта вышэйшага ўзроўню, якім закранаюцца інтарэсы адпаведнай тэрыторыі;

5.4. патрабаванне аб распрацоўцы або змяненні горадабудаўнічага праекта для адпаведнай тэрыторыі, якое змяшчаецца ў дзяржаўных праграмах сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь і яе адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак, горадабудаўнічых праектах вышэйстаячага ўзроўню.

6. Рашэнне аб распрацоўцы або змяненні горадабудаўнічага праекта спецыяльнага планавання прымаецца дзяржаўнымі органамі.

7. Дзеянне зацверджанага горадабудаўнічага праекта спецыяльнага планавання прыпыняецца ў выпадку прыпынення дзеяння заключэння дзяржбудэкспертызы па зацверджаным горадабудаўнічым праекце спецыяльнага планавання да аднаўлення дзеяння прыпыненага заключэння дзяржбудэкспертызы. У перыяд прыпынення дзеяння заключэння дзяржбудэкспертызы па зацверджаным горадабудаўнічым праекце спецыяльнага планавання не дапускаецца рэалізацыя гэтага горадабудаўнічага праекта.

8. Парадак распрацоўкі, узгаднення і зацвярджэння горадабудаўнічых праектаў спецыяльнага планавання ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 61. Горадабудаўнічыя праекты дэталёвага планавання

1. Горадабудаўнічы праект дэталёвага планавання – тэхнічны нарматыўны прававы акт, які не адносіцца да галіны тэхнічнага нармавання і стандартызацыі, з'яўляецца горадабудаўнічым праектам мясцовага ўзроўню, распрацоўваецца на падставе генеральнага плана населенага пункта, вызначае ў сваіх межах размяшчэнне структурна-планіровачных элементаў і параметры іх планаванага развіцця, а таксама ўстанаўлівае горадабудаўнічыя патрабаванні да забудовы тэрыторый.

Горадабудаўнічымі праектамі дэталёвага планавання з'яўляюцца дэталёвыя планы:

частак населеных пунктаў (тэрытарыяльных зон, кварталаў, раёнаў, тэрыторый меркаванага ажыццяўлення інвестыцый);

тэрыторый ва ўстаноўленых заканадаўствам межах гістарычных цэнтраў населеных пунктаў (з улікам праектаў зон аховы нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей);

тэрыторый свабодных эканамічных зон і прамысловых тэрыторый;

іншых тэрыторый.

2. Дэталёвы план, які распрацоўваецца для ўсёй тэрыторыі населенага пункта (горада раённага падпарадкавання, пасёлка гарадскога тыпа, сельскага населенага пункта), сумяшчаецца з генеральным планам.

3. Распрацоўка горадабудаўнічых праектаў дэталёвага планавання тэрыторый свабодных эканамічных зон фінансуецца за кошт сродкаў адміністрацый свабодных эканамічных зон.

4. Зацверджаныя горадабудаўнічыя праекты дэталёвага планавання з'яўляюцца падставай для выдачы дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва без папярэдняга ўзгаднення месца размяшчэння зямельнага ўчастка. Для адной і той жа тэрыторыі можа быць сапраўдным толькі адзін горадабудаўнічы праект дэталёвага планавання.

Дазвольная дакументацыя на будаўніцтва, прадугледжаная часткай першай гэтага пункта, не выдаецца ў выпадку прыпынення дзеяння заключэння дзяржбудэкспертызы па зацверджаным горадабудаўнічым праекце дэталёвага планавання да аднаўлення дзеяння прыпыненага заключэння дзяржбудэкспертызы.

Тэрыторыі да 50 гектараў, забудову якіх вядзе адзіны забудоўшчык, асвойваюцца на падставе праекта забудовы без распрацоўкі горадабудаўнічага праекта дэталёвага планавання пры выкананні рэгламентаў горадабудаўнічага праекта агульнага планавання (генеральнага плана), а таксама з улікам патрабаванняў заканадаўства аб культуры і аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў, санітарна-эпідэміялагічных патрабаванняў.

5. У адпаведнасці з горадабудаўнічымі рэгламентамі, устаноўленымі ў генеральных планах, у дэталёвым плане вызначаюцца:

чырвоныя лініі;

лініі рэгулявання забудовы;

тэрытарыяльныя зоны па пераважным функцыянальным выкарыстанні тэрыторый;
размяшчэнне аб'ектаў агульнага карыстання, сацыяльнага прызначэння і бытавога абслугоўвання;

горадабудаўнічыя патрабаванні да забудовы тэрыторый;

параметры транспартных збудаванняў, вуліц, праездаў, пешаходных зон, магістральных збудаванняў і камунікацый сувязі, інжынернага абсталявання, добраўпарадкавання тэрыторый;

іншыя параметры і патрабаванні да тэрыторый і іх забудовы.

Пры наяўнасці ў межах праектавання нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, для якіх не зацверджаны праекты зон аховы, пры распрацоўцы горадабудаўнічых праектаў агульнага планавання павінны быць прадугледжаны мерапрыемствы па распрацоўцы праектаў зон аховы гэтых гісторыка-культурных каштоўнасцей.

Звесткі аб археалагічных аб'ектах уключаюцца ў генеральныя планы гарадоў і іншых населеных пунктаў, горадабудаўнічыя праекты дэталёвага планавання і іншыя горадабудаўнічыя праекты.

6. У перыяд распрацоўкі або змянення горадабудаўнічага праекта дэталёвага планавання рашэнні мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў аб магчымасці размяшчэння аб'екта будаўніцтва на тэрыторыі аб'екта праектавання павінны ўзгадняцца з распрацоўшчыкам горадабудаўнічага праекта дэталёвага планавання.

Пры наяўнасці на тэрыторыі, для якой распрацоўваецца горадабудаўнічы праект дэталёвага планавання, нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей у перыяд распрацоўкі такога праекта павінна быць забяспечана ўстанаўленне зон аховы нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, рэжымаў утрымання і выкарыстання (пры іх адсутнасці).

7. Падставамі для распрацоўкі або змянення горадабудаўнічага праекта дэталёвага планавання з'яўляюцца:

7.1. адсутнасць горадабудаўнічага праекта дэталёвага планавання для адпаведнай тэрыторыі;

7.2. зацікаўленасць у рэалізацыі інвестыцыйных праектаў на адпаведнай тэрыторыі;

7.3. патрабаванні горадабудаўнічага праекта агульнага планавання, распрацаванага для адпаведнай тэрыторыі;

7.4. заканчэнне тэрміну рэалізацыі горадабудаўнічага праекта дэталёвага планавання.

8. У горадабудаўнічы праект дэталёвага планавання пры неабходнасці да заканчэння тэрміну рэалізацыі ўносяцца змяненні ў мэтах прывядзення яго ў адпаведнасць з заканадаўствам.

9. Парадак распрацоўкі, узгаднення і зацвярджэння горадабудаўнічых праектаў дэталёвага планавання ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

10. Зацверджаныя горадабудаўнічыя праекты дэталёвага планавання (частка, якая зацвярджаецца), а таксама рашэнні аб іх зацвярджэнні з захаваннем устаноўленага заканадаўствам парадку публікуюцца на афіцыйным сайце ў глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт дзяржаўнага органа, які іх зацвердзіў, за выключэннем тапаграфічнай падасновы і матэрыялаў, якія змяшчаюць службовую інфармацыю абмежаванага распаўсюджвання або дзяржаўныя сакрэты.

Артыкул 62. Улік горадабудаўнічых патрабаванняў пры распрацоўцы дакументаў дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь і яе адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак

Пры распрацоўцы дакументаў дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь і яе адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак павінны ўлічвацца горадабудаўнічыя патрабаванні ў частцы:

адпаведнасці мерапрыемстваў, указаных у дакументах дзяржаўнага прагназавання і дзяржаўнага планавання, асноўным напрамкам дзяржаўнай горадабудаўнічай палітыкі

Рэспублікі Беларусь, у тым ліку ў сферы развіцця сацыяльнай, вытворчай, транспартнай, інжынернай інфраструктуры;

адпаведнасці галіновага эканамічнага развіцця комплекснаму развіццю тэрыторый і населеных пунктаў;

аховы гісторыка-культурнай спадчыны, асабліва ахоўных прыродных тэрыторый, прыродных тэрыторый, якія падлягаюць спецыяльнай ахове, і біясферных рэзерватаў;

забеспячэння ўмоў для доступу інвалідаў і фізічна аслабленых асоб да аб'ектаў сацыяльнай, вытворчай, транспартнай, інжынернай інфраструктуры;

забеспячэння горадабудаўнічымі праектамі тэрыторый і населеных пунктаў;

выканання вышукальных прац і навукова-даследчых прац.

ГЛАВА 14

ЗАНІРАВАННЕ ТЭРЫТОРЫЙ

Артыкул 63. Заніраванне тэрыторый для горадабудаўнічай дзейнасці

1. Заніраванне тэрыторый ажыццяўляецца ў мэтах устанаўлення адзінага парадку горадабудаўнічага асваення зямельных участкаў, стварэння доўгатэрміновай асновы арганізацыі асяроддзя пражывання, планавання інвестыцый у архітэктурную і будаўнічую дзейнасць.

2. Даныя аб відах тэрытарыяльных зон і іх горадабудаўнічых рэгламентах уключаюцца ў зацвярджаемую частку горадабудаўнічых праектаў агульнага і дэтальнага планавання, а таксама горадабудаўнічых праектаў спецыяльнага планавання, якія ўстанаўліваюць патрабаванні да функцыянальнага выкарыстання тэрыторый, і падлягаюць рэгістрацыі ў горадабудаўнічым кадастры.

Артыкул 64. Віды тэрытарыяльных зон па пераважным функцыянальным выкарыстанні тэрыторый, якія вызначаюцца ў горадабудаўнічых праектах агульнага планавання рэспубліканскага і рэгіянальнага ўзроўняў

У адпаведнасці з мэтамі горадабудаўнічага планавання развіцця тэрыторый і населеных пунктаў могуць выдзяляцца тэрытарыяльныя зоны наступных відаў:

зоны горадабудаўнічага развіцця населеных пунктаў – тэрыторыі развіцця гарадоў, пасёлкаў гарадскога тыпу і сельскіх населеных пунктаў;

зоны размяшчэння садаводчых суполак і дачных кааператываў – тэрыторыі, прызначаныя для калектыўнага садаводства і дачнага будаўніцтва;

сельскагаспадарчыя зоны – тэрыторыі з перавагай зямель сельскагаспадарчага прызначэння, якія выкарыстоўваюцца для вядзення сельскай гаспадаркі;

лесагаспадарчыя зоны – тэрыторыі з перавагай зямель ляснага фонду, асноўным прызначэннем якіх з'яўляецца вядзенне лясной гаспадаркі;

зоны спецыяльнага прызначэння – тэрыторыі ваенных аб'ектаў і іншыя тэрыторыі, у дачыненні да якіх заканадаўствам устаноўлены асаблівы рэжым выкарыстання;

іншыя тэрытарыяльныя зоны, вызначаныя заканадаўствам.

Артыкул 65. Віды тэрытарыяльных зон па пераважным функцыянальным выкарыстанні тэрыторый населеных пунктаў і іншых адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак

1. У межах населеных пунктаў могуць выдзяляцца тэрытарыяльныя зоны наступных відаў:

1.1. жылыя зоны – тэрыторыі, прызначаныя для забудовы жылымі дамамі, на якіх дапускаецца размяшчэнне асобна размешчаных аб'ектаў сацыяльна-культурнага, камунальна-бытавога, культавага прызначэння, стаянак, парковак аўтамабільнага транспарту, камунальных і складскіх аб'ектаў, тэрыторыі для велаінфраструктуры, для якіх не патрабуецца ўстанаўленне санітарна-абаронных зон і дзейнасць якіх не аказвае шкоднага ўздзеяння на навакольнае асяроддзе (шум, вібрацыя, магнітныя палі, радыяцыйнае ўздзеянне, забруджванне глеб, паветра, вады і іншае шкоднае ўздзеянне);

1.2. зоны спецыяльнага прызначэння – тэрыторыі, прызначаныя для размяшчэння ваенных і іншых аб'ектаў, у дачыненні да якіх заканадаўствам вызначаны асаблівы рэжым і парадак выкарыстання;

1.3. зоны транспартнай, інжынернай інфраструктуры – тэрыторыі, прызначаныя для размяшчэння і функцыянавання транспартных камунікацый і збудаванняў на іх, збудаванняў і сетак электрасувязі, сістэм цепла- і электразабеспячэння, інжынернага абсталявання. Для прадухілення іх шкоднага ўздзеяння на навакольнае асяроддзе забяспечваецца захаванне ўстаноўленых адлегласцей ад такіх аб'ектаў да тэрыторый жылых, грамадска-дзелавых і рэкрэацыйных зон;

1.4. ландшафтныя зоны спецыяльнага прызначэння – азялененыя тэрыторыі ў межах санітарна-абаронных зон і санітарных разрываў, тэрыторыі проціэразійных насаджэнняў, размешчаныя на землях агульнага карыстання;

1.5. грамадска-дзелавыя зоны – тэрыторыі, прызначаныя для размяшчэння аб'ектаў дзелавой, фінансавай і грамадскай дзейнасці, адміністрацыйных і іншых аб'ектаў, арганізацый сістэмы адукацыі, культуры, аховы здароўя, навуковых арганізацый, аб'ектаў культавага прызначэння, санаторна-курортнага лячэння і аздаравлення, адпачынку і турызму, гандлёвых аб'ектаў, аб'ектаў грамадскага харчавання, бытавога абслугоўвання, а таксама стаянак, парковак аўтамабільнага транспарту, тэрыторыі для велаінфраструктуры;

1.6. вытворчыя зоны – тэрыторыі, прызначаныя для размяшчэння прамысловых прадпрыемстваў, транспартнай, інжынернай інфраструктуры, камунальных і складскіх аб'ектаў, якія забяспечваюць функцыянаванне гэтых прадпрыемстваў, а таксама месцаў пахавання;

1.7. рэкрэацыйныя зоны – тэрыторыі, якія прызначаны для арганізацыі месцаў адпачынку насельніцтва і ўключаюць у сябе паркі, скверы, бульвары, гарадскія лясы, батанічныя сады, дэндралагічныя паркі, а таксама размешчаныя на землях агульнага карыстання населеных пунктаў зоны адпачынку, зоны кароткачасовай рэкрэацыі каля вады. У рэкрэацыйныя зоны могуць уключацца асабліва ахоўныя прыродныя тэрыторыі;

1.8. сельскагаспадарчыя зоны – тэрыторыі з перавагай сельскагаспадарчых зямель, прызначаныя для вядзення сельскай гаспадаркі, у тым ліку сялянскай (фермерскай) гаспадаркі, а таксама для вядзення падсобнай сельскай гаспадаркі, асабістай падсобнай гаспадаркі, агародніцтва, касьбы і выпасу сельскагаспадарчых жывёл да прыняцця рашэння аб змяненні віду выкарыстання гэтых тэрыторый у адпаведнасці з горадабудаўнічым праектам;

1.9. іншыя тэрытарыяльныя зоны, якія вызначаюцца мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі базавага тэрытарыяльнага ўзроўню з улікам мясцовых умоў.

2. Тэрытарыяльныя зоны ў населеных пунктах могуць уключаць у сябе тэрыторыі грамадскага карыстання (плошчы, вуліцы, праезды, дарогі, набярэжныя, скверы, бульвары, водныя і іншыя аб'екты).

РАЗДЗЕЛ VII

ДАЗВОЛЬНАЯ ДАКУМЕНТАЦЫЯ НА БУДАЎНІЦТВА. ДЗЕЙНАСЦЬ ПА РАСПРАЦОЎЦЫ ПЕРАДПРАЕКТНАЙ (ПЕРАДЫНВЕСТЫЦЫЙНАЙ) І ПРАЕКТНАЙ ДАКУМЕНТАЦЫІ. ДЗЯРЖБУДЭКСПЕРТЫЗА

ГЛАВА 15

ДАЗВОЛЬНАЯ ДАКУМЕНТАЦЫЯ НА БУДАЎНІЦТВА

Артыкул 66. Дазвольная дакументацыя на будаўніцтва

1. Распрацоўка праектнай дакументацыі, узвядзенне, рэканструкцыя, знос аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйныя працы ажыццяўляюцца на падставе дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных [пунктам 2](#) гэтага артыкула.

2. Дазвольная дакументацыя на будаўніцтва не патрабуецца на:

2.1. працы па мадэрнізацыі, тэхнічнай мадэрнізацыі і рамонце аб'ектаў;

2.2. знос фізічнымі асобамі нежылых капітальных пабудоў на дадзеных зямельных участках;

2.3. будаўніцтва, якое ажыццяўляецца ў мэтах ліквідацыі або папярэджання аварыйных і надзвычайных сітуацый;

2.4. узвядзенне садоных домікаў, гаспадарчых пабудоў і збудаванняў на зямельных участках, дадзеных для калектыўнага садаводства;

2.5. узвядзенне дач, гаспадарчых збудаванняў і пабудоў на зямельных участках, дадзеных для дачнага будаўніцтва;

2.6. узвядзенне і рэканструкцыю аднакватэрнага жылога дома і (або) нежылых капітальных пабудоў пятага класа складанасці ў адпаведнасці з [пунктам 1](#) артыкула 82 гэтага Кодэкса.

3. Узвядзенне, рэканструкцыя, знос аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйныя працы без наяўнасці дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных [пунктам 2](#) гэтага артыкула, а таксама парушэнне службовай асобай мясцовага выканаўчага і распарадчага органа ўстаноўленых тэрмінаў афармлення і выдачы дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, а таксама ўскладанне на заказчыка, забудоўшчыка абавязку па аказанні паслуг, звязаных з падрыхтоўкай, афармленнем і ўзгадненнем такой дакументацыі, цягнуць за сабой адказнасць, устаноўленую заканадаўствам аб адміністрацыйных правапарушэннях.

Артыкул 67. Парадак падрыхтоўкі і выдачы дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва

1. Парадак падрыхтоўкі і выдачы дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

2. Пералік дакументаў і (або) звестак, неабходных для выдачы дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, тэрміны яе выдачы і дзеяння, памер платы за яе выдачу ўстанаўліваюцца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

Артыкул 68. Горадабудаўнічы пашпарт зямельнага ўчастка

1. Горадабудаўнічы пашпарт зямельнага ўчастка (далей – горадабудаўнічы пашпарт) – комплексны дакумент, які распрацоўваецца ў адпаведнасці з зацверджанымі горадабудаўнічымі праектамі агульнага і дэталёвага планавання, схемамі землеўпарадкавання раёнаў і змяшчае звесткі і патрабаванні аб мэтавым прызначэнні зямельнага ўчастка, параметрах яго выкарыстання і забудовы, забеспячэнні інжынернай і транспартнай інфраструктурай, наяўных і планаваных да размяшчэння аб'ектах і збудаваннях на зямельным участку.

Склад, змест і форма горадабудаўнічага пашпарта зацвярджаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

2. На падставе горадабудаўнічых пашпартоў ажыццяўляюцца:

2.1. распрацоўка праектаў адводу зямельных участкаў з устанавленнем іх меж для правядзення аўкцыёнаў па продажы зямельных участкаў у прыватную ўласнасць, аўкцыёнаў на права арэнды зямельных участкаў, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных [пунктам 3](#) гэтага артыкула, аўкцыёнаў з умовамі на права будаўніцтва капітальных пабудоў (будынкаў, збудаванняў);

2.2. уключэнне зямельных участкаў у пералікі ўчасткаў, прызначаных для наступнага дадання інвестарам і (або) арганізацыям, якія рэалізуюць інвестыцыйны праект, для будаўніцтва аб'ектаў, прадугледжаных заключанымі з Рэспублікай Беларусь інвестыцыйнымі дагаворамі, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных [пунктам 3](#) гэтага артыкула.

3. Без распрацоўкі горадабудаўнічых пашпартоў ажыццяўляецца распрацоўка праектаў адводу зямельных участкаў з устанавленнем іх меж, прызначаных для калектыўнага садаводства, а таксама для размяшчэння аб'ектаў пятага класа складанасці (за выключэннем аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў), пры:

правядзенні аўкцыёнаў па продажы зямельных участкаў у прыватную ўласнасць, аўкцыёнаў на права арэнды зямельных участкаў;

уключэнні зямельных участкаў у пералікі ўчасткаў, прызначаных для наступнага дадання інвестарам і (або) арганізацыям, якія рэалізуюць інвестыцыйны праект, для

будаўніцтва аб'ектаў, прадугледжаных заключанымі з Рэспублікай Беларусь інвестыцыйнымі дагаворамі.

Пры гэтым распрацоўка праектаў адводу зямельных участкаў з устанаўленнем іх меж для размяшчэння аб'ектаў пятага класа складанасці ў межах гарадоў абласнога падпарадкавання, горада Мінска, а таксама гарадоў з колькасцю насельніцтва 80 тысяч чалавек і больш ажыццяўляецца з абавязковай распрацоўкай горадабудаўнічых пашпартоў.

4. З улікам інтарэсаў дзяржавы, мясцовых умоў і эканамічнай эфектыўнасці абласныя выканаўчыя камітэты маюць права вызначаць населеныя пункты (часткі іх тэрыторый), іншыя тэрыторыі, у межах якіх зямельныя ўчасткі для размяшчэння аб'ектаў пятага класа складанасці (за выключэннем аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў) у выпадках, прадугледжаных **пунктам 3** гэтага артыкула, фарміруюцца на падставе горадабудаўнічых пашпартоў.

ГЛАВА 16

ПЕРАДПРАЕКТНАЯ (ПЕРАДЫНВЕСТЫЦЫЙНАЯ) ДАКУМЕНТАЦЫЯ

Артыкул 69. Распрацоўка перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі

1. Да распрацоўкі праектнай дакументацыі на ўзвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, капітальны рамонт, мадэрнізацыю, тэхнічную мадэрнізацыю, знос аб'екта:

заказчык, забудоўшчык распрацоўвае і зацвярджае перадпраектную (перадынвестыцыйную) дакументацыю, калі яе распрацоўка з'яўляецца абавязковай; заказчык, забудоўшчык прызначае кіраўніка праекта.

Дзеянне часткі першай гэтага пункта не распаўсюджваецца на знос аб'ектаў, у дачыненні да якіх рашэннем мясцовага выканаўчага і распарадчага органа ўстаноўлена адсутнасць неабходнасці распрацоўкі праектнай дакументацыі.

Дзеянне абзаца трэцяга часткі першай гэтага пункта не распаўсюджваецца на ўзвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, капітальны рамонт, мадэрнізацыю, тэхнічную мадэрнізацыю, знос аб'ектаў сельскагаспадарчага прызначэння другога – пятага класаў складанасці, якія ажыццяўляюцца гаспадарчым спосабам сельскагаспадарчымі арганізацыямі.

2. Перадпраектная (перадынвестыцыйная) дакументацыя на ўзвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю аб'ектаў першага – чацвёртага класаў складанасці распрацоўваецца і зацвярджаецца заказчыкам, забудоўшчыкам у складзе раздзела абгрунтавання інвестыцый, задання на распрацоўку праектнай дакументацыі, іншай дакументацыі. У такой перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі ўказваюцца:

2.1. неабходнасць, тэхнічная магчымасць, эканамічная мэтазгоднасць ажыццяўлення інвестыцый ва ўзвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю аб'екта;

2.2. патрабаванні да зямельнага ўчастка, абмежаванні (абцяжарванні) праў на зямельны ўчастак (пры ўзвядзенні, рэканструкцыі аб'екта);

2.3. варыянты аб'ёмна-планіровачных і тэхналагічных рашэнняў;

2.4. звесткі аб інжынерных нагрузках;

2.5. крыніцы і аб'ёмы фінансавання;

2.6. ацэнка ўздзеяння на навакольнае асяроддзе (у выпадках, прадугледжаных заканадаўствам у галіне дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, стратэгічнай экалагічнай ацэнкі і ацэнкі ўздзеяння на навакольнае асяроддзе);

2.7. разлікі па вызначэнні эфектыўнасці ажыццяўлення інвестыцый, сацыяльных, экалагічных і іншых наступстваў узвядзення, рэканструкцыі, рэстаўрацыі, эксплуатацыі аб'екта.

3. Перадпраектную (перадынвестыцыйную) дакументацыю на ўзвядзенне аб'ектаў першага – чацвёртага класаў складанасці па тыпавых або рэкамендаваных для паўторнага прымянення праектах дапускаецца распрацоўваць і зацвярджаць у складзе раздзела абгрунтавання інвестыцый, якое вызначае эканамічную мэтазгоднасць ажыццяўлення інвестыцый ва ўзвядзенне аб'екта і ацэнку эфектыўнасці інвестыцый, а таксама задання на распрацоўку праектнай дакументацыі.

4. У скарачаным аб'ёме (у форме задання на распрацоўку праектнай дакументацыі) дапускаецца распрацоўваць і зацвярджаць перадпраектную (перадынвестыцыйную)

дакументацыю ў выпадку прадухілення, ліквідацыі наступстваў будаўнічай аварыі, а таксама на:

4.1. капітальны рамонт, мадэрнізацыю, тэхнічную мадэрнізацыю, знос аб'ектаў першага – чацвёртага класаў складанасці;

4.2. узвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, капітальны рамонт, знос аб'ектаў пятага класа складанасці;

4.3. узвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю, капітальны рамонт, знос аб'ектаў сельскагаспадарчага прызначэння другога–чацвёртага класаў складанасці, якія ажыццяўляюцца гаспадарчым спосабам сельскагаспадарчымі арганізацыямі;

4.4. узвядзенне, рэканструкцыю, капітальны рамонт нафтавых і газавых свідравін, узвядзенне і рэканструкцыю аб'ектаў добраўпарадкавання нафтавых радовішчаў у частцы тэхналагічнага комплексу збору і транспарту нафты, газу і вады.

5. Склад перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі для аб'ектаў будаўніцтва ў залежнасці ад іх функцыянальнага прызначэння, парадак яе распрацоўкі, вызначэння кошту яе распрацоўкі і зацвярджэння заказчыкам, забудоўшчыкам вызначаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Распрацоўка перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі ажыццяўляецца на падставе дагавора падраду на выкананне праектных і вышукальных прац, якія заключаецца распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі з заказчыкам, забудоўшчыкам, у тым ліку з захаваннем патрабаванняў заканадаўства аб закупках.

Артыкул 70. Выбар тэхналагічнага абсталявання

1. Выбар заказчыкам, забудоўшчыкам тэхналагічнага абсталявання ажыццяўляецца на стадыі распрацоўкі перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі і вызначаецца ў складзе раздзела абгрунтавання інвестыцый, якое ўстанаўлівае асноўныя тэхналагічныя рашэнні.

2. Пад тэхналагічным абсталяваннем разумеюцца машыны, апараты, устаноўкі, абсталяванне, уключаючы спецыяльнае абсталяванне (аснастку), медыцынская тэхніка, якія выкарыстоўваюцца для забеспячэння выканання вытворчых працэсаў у адпаведнасці з тэхналогіяй і функцыянальным прызначэннем аб'екта і (або) ажыццяўляюць аўтаматычнае кіраванне тэхналагічнымі працэсамі.

Да тэхналагічнага абсталявання не адносяцца мэбля, інвентар, аргтэхніка, спецыяльны інструментарый, гульнявое абсталяванне і іншыя спадарожныя прылады бытавога прызначэння, неабходныя для ажыццяўлення канкрэтнай дзейнасці на аб'екце.

Артыкул 71. Выпадкі, калі распрацоўка перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі не з'яўляецца абавязковай

Не з'яўляецца абавязковай распрацоўка перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) дакументацыі на:

узвядзенне, рамонт блакіраваных і аднакватэрных жылых дамоў, у тым ліку жылога і (або) нежылога памяшканняў у іх складзе;

узвядзенне, рамонт нежылых капітальных пабудоў на дадзеным зямельным участку;

узвядзенне, рэканструкцыю, рамонт садовых домікаў, дач, гаспадарчых пабудоў і збудаванняў на зямельных участках, дадзеных для калектыўнага садаводства або дачнага будаўніцтва;

узвядзенне, рэканструкцыю, рамонт гаспадарчых пабудоў і збудаванняў на зямельных участках, дадзеных для вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі;

узвядзенне, рэканструкцыю, рамонт часовых індывідуальных гаражоў, якія ажыццяўляюцца фізічнымі асобамі на дадзеных ім для гэтых мэт зямельных участках;

знос аб'ектаў, у дачыненні да якіх рашэннем мясцовага выканаўчага і распарадчага органа ўстаноўлена адсутнасць неабходнасці распрацоўкі праектнай дакументацыі.

ГЛАВА 17

ПРАЕКТНАЯ ДАКУМЕНТАЦЫЯ. СПЕЦЫЯЛЬНЫЯ ТЭХНІЧНЫЯ ЎМОВЫ

Артыкул 72. Парадак распрацоўкі праектнай дакументацыі

1. Узвядзенне, рэканструкцыя, мадэрнізацыя, тэхнічная мадэрнізацыя, капітальны рамонт, знос аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйныя працы ажыццяўляюцца ва ўстаноўленым парадку на аснове распрацаванай, узгодненай, прайшоўшай дзяржбудэкспертызу (пры неабходнасці) і зацверджанай праектнай дакументацыі, калі яе распрацоўка з'яўляецца абавязковай.

Не з'яўляецца абавязковай распрацоўка праектнай дакументацыі на:

знос фізічнымі асобамі нежылых капітальных пабудоў на дадзеных зямельных участках; будаўніцтва, якое ажыццяўляецца ў мэтах ліквідацыі або папярэджання аварыйных і надзвычайных сітуацый;

узвядзенне садовых домікаў, гаспадарчых пабудоў і збудаванняў на зямельных участках, дадзеных для калектыўнага саадаводства;

узвядзенне дач, гаспадарчых пабудоў і збудаванняў на зямельных участках, дадзеных для дачнага будаўніцтва;

узвядзенне і рэканструкцыю аднакватэрных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў пятага класа складанасці ў адпаведнасці з [пунктам 1](#) артыкула 82 гэтага Кодэкса.

Зацверджаная ва ўстаноўленым Саветах Міністраў Рэспублікі Беларусь парадку праектная дакументацыя з'яўляецца падставай для фінансавання будаўніцтва.

У выпадку прыпынення дзеяння заключэння дзяржбудэкспертызы па праектнай дакументацыі на аб'ект суб'екты архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці не маюць права ажыццяўляць такую дзейнасць у дачыненні да гэтага аб'екта да аднаўлення дзеяння прыпыненага заключэння дзяржбудэкспертызы.

Праектная дакументацыя па аб'ектах, на якіх не пачата выкананне будаўніча-мантажных прац на працягу двух гадоў пасля атрымання заключэння дзяржбудэкспертызы, з'яўляецца неактуальнай і падлягае актуалізацыі, праходжанню паўторнай дзяржбудэкспертызы і зацвярджэнню.

У выпадку ўнясення па ініцыятыве заказчыка, забудоўшчыка змяненняў у зацверджаныя архітэктурныя, будаўнічыя праекты, чэргі будаўніцтва, якія вылучаюцца ў іх, пускавыя комплексы і каштарысную дакументацыю (каштарыс), калі абавязковасць яе распрацоўкі прадугледжана актамі заканадаўства, праводзяцца паўторныя дзяржбудэкспертызы і зацвярджэнне архітэктурных, будаўнічых праектаў, чэргаў будаўніцтва, якія вылучаюцца ў іх, пускавых комплексаў і каштарыснай дакументацыі (каштарыса).

2. Распрацоўшчыкі праектнай дакументацыі нясуць адказнасць за адпаведнасць распрацаванай праектнай дакументацыі патрабаванням, устаноўленым актамі заканадаўства.

3. У праектнай дакументацыі павінны быць прадугледжаны абавязковыя для ажыццяўлення будаўнічай дзейнасці мерапрыемствы, звязаныя з (са):

3.1. забеспячэннем эксплуатацыйнай надзейнасці аб'екта і яго бяспекі для жыцця і здароўя фізічных асоб;

3.2. выключэннем прычынення шкоды навакольнаму асяроддзю і здароўю фізічных асоб пры ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці;

3.3. зняццем, захаваннем і выкарыстаннем урадлівага слоя глебы пры выкананні будаўнічых прац;

3.4. рэкультывацыяй зямель;

3.5. забеспячэннем абароны работнікаў аб'ектаў, якія маюць у абарачэнні аварыйна-, хімічна небяспечныя рэчывы, аб'ектаў выкарыстання атамнай энергіі, а таксама работнікаў арганізацый, якія трапляюць у зоны павышанай небяспекі (зоны магчымага хімічнага заражэння, зоны планавання тэрміновых абаронных мер, зоны папярэджалальных мер, зоны магчымага катастрафічнага затаплення);

3.6. прыняццем іншых мер для аховы навакольнага асяроддзя і здароўя фізічных асоб.

4. У праектнай дакументацыі вызначаецца жыццёвы цыкл аб'екта, у тым ліку тэрміны правядзення рамонту.

У перыяд жыццёвага цыкла аб'ект павінен адпавядаць абавязковым для выканання патрабаванням у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, у

адпаведнасці з якімі распрацавана праектная дакументацыя, на працягу ўсяго перыяду эксплуатацыі.

5. Да праектных прац, якія выконваюцца на нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях, адносіцца комплекс прац па распрацоўцы навукова-праектнай дакументацыі.

Праектныя працы на нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях выконваюцца ў поўнай адпаведнасці з матэрыяламі навукова-даследчых прац.

6. Праектная дакументацыя распрацоўваецца ў адну або дзве стадыі на выбар заказчыка, забудоўшчыка.

Пры аднастадыйнай распрацоўцы праектнай дакументацыі распрацоўваецца будаўнічы праект, пры двухстадыйнай распрацоўцы праектнай дакументацыі – архітэктурны і будаўнічы праекты.

Рашэнне аб распрацоўцы праектнай дакументацыі ў адну або дзве стадыі ўказваецца ў заданні на распрацоўку праектнай дакументацыі.

7. Праектная дакументацыя на аб'екты першага – чацвёртага класаў складанасці распрацоўваецца заказчыкам, забудоўшчыкам, распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі пры наяўнасці дакументаў, якія даюць права на ажыццяўленне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

8. Праектная дакументацыя, распрацаваная ў адпаведнасці з патрабаваннямі нарматыўных прававых актаў, тэхнічных нарматыўных прававых актаў, узаемазвязаных з тэхнічным рэгламентам Рэспублікі Беларусь, які ўстанаўлівае патрабаванні да бяспекі будынкаў, збудаванняў, будаўнічых матэрыялаў і будаўнічых вырабаў, заключэннямі, тэхнічнымі ўмовамі на інжынерна-тэхнічнае забеспячэнне аб'екта, уключанымі ў склад выдадзенай заказчыку, забудоўшчыку дазвольнай дакументацыі на распрацоўку праектнай дакументацыі, узвядзенне, рэканструкцыю, рэстаўрацыю аб'екта, не падлягае ўзгадненню з дзяржаўнымі органамі (арганізацыямі), якія выдалі такія заключэнні, тэхнічныя ўмовы.

9. Па заданні заказчыка, забудоўшчыка ў праектнай дакументацыі, якая прайшла дзяржбудэкспертызу і зацверджана ва ўстаноўленым парадку, распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі могуць вылучацца пускавыя комплексы. У гэтым выпадку дзяржбудэкспертыза праектнай дакументацыі на кожны пускавы комплекс не праводзіцца.

10. Пры двухстадыйнай распрацоўцы праектнай дакументацыі падставай для правядзення ва ўстаноўленым парадку закупаў тавараў (прац, паслуг) пры ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці па рашэнні заказчыка, забудоўшчыка можа з'яўляцца архітэктурны праект.

11. Парадак распрацоўкі, узгаднення, зацвярджэння праектнай дакументацыі, яе актуалізацыі, а таксама выпадкі абавязковага ўнясення змяненняў у праектную дакументацыю ўстанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

12. Склад праектнай дакументацыі на аб'екты, за выключэннем навукова-праектнай дакументацыі, у залежнасці ад іх функцыянальнага прызначэння вызначаецца Міністэрствам архітэктурны і будаўніцтва, склад і змест навукова-праектнай дакументацыі – Міністэрствам культуры.

13. Пры ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці дапускаецца прымяненне праектнай дакументацыі, распрацаванай па будаўнічых і тэхнічных нормах іншых краін і прайшоўшай экспертызу ў адпаведнасці з заканадаўствам краіны, па нарматывах якой ажыццяўлялася распрацоўка праектнай дакументацыі.

Палажэнні часткі першай гэтага пункта не распаўсюджваюцца на распрацоўку праектнай дакументацыі і будаўніцтва ядзерных устаноў (або) пунктаў захоўвання, а таксама пунктаў пахавання.

Артыкул 73. Патрабаванні да праектнай дакументацыі, якая афармляецца ў электронным выглядзе

1. Праектная дакументацыя можа афармляцца ў электронным выглядзе.

2. Патрабаванні да праектнай дакументацыі, якая афармляецца ў электронным выглядзе, у тым ліку да фарматаў файлаў, іх зместу і структуры, парадак фарміравання і камплектавання праектнай дакументацыі ў электронным выглядзе ўстанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 74. Парадак распрацоўкі спецыяльных тэхнічных умоў

1. У выпадку, калі для распрацоўкі праектнай дакументацыі па асобных аб'ектах адсутнічаюць тэхнічныя нарматыўныя прававыя акты, распрацоўваюцца спецыяльныя тэхнічныя ўмовы.

Спецыяльныя тэхнічныя ўмовы – дакумент, распрацаваны ў працэсе навукова-даследчай працы, зацверджаны заказчыкам, забудоўшчыкам, які змяшчае абавязковыя тэхнічныя патрабаванні, уключаючы агульныя патрабаванні заканадаўства аб ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным выкарыстанні прыродных рэсурсаў, і адлюстроўвае асаблівасці вышукальных прац, распрацоўкі праектнай дакументацыі, узвядзення, рэканструкцыі і эксплуатацыі аб'екта.

2. Парадак распрацоўкі, зацвярджэння, а таксама правілы пабудовы, выкладання і афармлення спецыяльных тэхнічных умоў вызначаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

ГЛАВА 18

ДЗЯРЖБУДЭКСПЕРТЫЗА

Артыкул 75. Органы дзяржбудэкспертызы і эксперты

1. Дзяржбудэкспертыза праводзіцца органамі дзяржбудэкспертызы, якімі з'яўляюцца падпарадкаванае Дзяржаўнаму камітэту па стандартызацыі рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Галоўдзяржбудэкспертыза» і даччыныя рэспубліканскія ўнітарныя прадпрыемствы «Дзяржбудэкспертыза» па абласцях і горадзе Мінску.

2. Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «Галоўдзяржбудэкспертыза» з'яўляецца органам, упаўнаважаным на ажыццяўленне метадалагічнага кіраўніцтва дзейнасцю органаў дзяржбудэкспертызы ў межах, устаноўленых Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь (далей – упаўнаважаны орган дзяржбудэкспертызы).

3. Органы дзяржбудэкспертызы дзейнічаюць, грунтуючыся на наступных прынцыпах:

3.1. кампетэнтнасць і аб'ектыўнасць органаў дзяржбудэкспертызы і экспертаў;

3.2. незалежнасць органаў дзяржбудэкспертызы і экспертаў пры ажыццяўленні сваіх паўнамоцтваў і неўмяшанне ў іх дзейнасць асоб, якія прадстаўляюць інтарэсы заказчыкаў, забудоўшчыкаў;

3.3. захаванне законнасці пры экспертных працэдурах;

3.4. захаванне канфідэнцыяльнасці ў дачыненні да праектных рашэнняў і іншай інфармацыі, атрыманай у сувязі з правядзеннем дзяржбудэкспертызы;

3.5. правядзенне дзяржбудэкспертызы па заяўным прынцыпе на платнай аснове.

4. Уздзеянне на органы дзяржбудэкспертызы і экспертаў у якой-небудзь форме дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў, іншых юрыдычных асоб або іх прадстаўнікоў, фізічных асоб у мэтах аказання ўплыву на органы дзяржбудэкспертызы і экспертаў або перашкаджэння ў якой-небудзь форме іх дзейнасці не дапускаецца і цягне за сабой адказнасць, устаноўленую заканадаўчымі актамі.

5. Заключэнне дзяржбудэкспертызы (станоўчае, адмоўнае) можа быць абскарджана заяўнікам дзяржбудэкспертызы ў экспертны савет па пытаннях правядзення дзяржбудэкспертызы (далей – экспертны савет) на працягу аднаго года з моманту яго атрымання заяўнікам дзяржбудэкспертызы. Палажэнне аб экспертным савеце і персанальны склад экспертнага савета зацвярджаюцца Дзяржаўным камітэтам па стандартызацыі сумесна з Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Рашэнне экспертнага савета можа быць абскарджана ў судовым парадку.

6. Упаўнаважаны орган дзяржбудэкспертызы інфармуе Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва аб выпадках неаднаразовай (два і больш разы на працягу каляндарнага года) выдачы адмоўных заключэнняў дзяржбудэкспертызы па горадабудаўнічых праектах або

праектнай дакументацыі, распрацаваных з удзелам уладальніка кваліфікацыйнага атэстата, які дапусціў пры іх распрацоўцы парушэнне патрабаванняў, што адносяцца да прадмета дзяржбудэкспертызы, для прыняцця рашэння аб спыненні дзеяння яго кваліфікацыйнага атэстата.

7. Упаўнаважаны орган дзяржбудэкспертызы інфармуе Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва аб выпадках неаднаразовай (два і больш разы на працягу каляндарнага года) выдачы адмоўных заключэнняў дзяржбудэкспертызы па горадабудаўнічых праектах або праектнай дакументацыі, распрацаваных уладальнікам атэстата адпаведнасці, які дапусціў пры іх распрацоўцы парушэнне патрабаванняў, што адносяцца да прадмета дзяржбудэкспертызы, для прыняцця рашэння аб спыненні дзеяння яго атэстата адпаведнасці.

Артыкул 76. Парадак правядзення дзяржбудэкспертызы

1. Горадабудаўнічыя праекты, праектная дакументацыя, у тым ліку з унесенымі ў іх змяненнямі, падлягаюць дзяржбудэкспертызе ў выпадках і парадку, устаноўленых Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Патрабаванні, на адпаведнасць якім пры дзяржбудэкспертызе праводзіцца ацэнка аб'екта дзяржбудэкспертызы, устанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Правы і абавязкі заяўніка дзяржбудэкспертызы, выканаўцы дзяржбудэкспертызы ўстанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

2. Дзяржбудэкспертыза па аб'ектах, чэргах будаўніцтва, прынятых у эксплуатацыю ва ўстаноўленым парадку, не праводзіцца.

3. Тэрмін правядзення дзяржбудэкспертызы не павінен перавышаць 30 каляндарных дзён з дня падачы ўсіх дакументаў і (або) звестак.

У выпадку неабходнасці дапрацоўкі аб'екта дзяржбудэкспертызы тэрмін правядзення дзяржбудэкспертызы можа быць павялічаны па рашэнні выканаўцы дзяржбудэкспертызы да 60 каляндарных дзён на падставе звароту заяўніка дзяржбудэкспертызы.

4. Заяўнік дзяржбудэкспертызы нясе адказнасць за дакладнасць дакументаў і (або) звестак, якія падаюцца на дзяржбудэкспертызу, у адпаведнасці з заканадаўствам.

5. Кошт правядзення дзяржбудэкспертызы вызначаецца ў парадку, устаноўленым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва па ўзгадненні з Дзяржаўным камітэтам па стандартызацыі, і ўказваецца ў дагаворы на яе правядзенне.

6. Пры ўнясенні змяненняў у зацверджаную праектную дакументацыю ў сувязі з выяўленымі ў ёй недахопамі або недакладнымі зыходнымі данымі, пададзенымі заказчыкам, забудоўшчыкам, інжынерам (інжынернай арганізацыяй) пры аказанні інжынерных паслуг, паўторная дзяржбудэкспертыза праводзіцца за кошт асобы, па чыёй віне ўзнікла неабходнасць унясення такіх змяненняў.

7. Калі па выніках правядзення дзяржбудэкспертызы выдадзена адмоўнае заключэнне дзяржбудэкспертызы, паўторная дзяржбудэкспертыза праводзіцца за кошт асобы, па чыёй віне ўзнікла неабходнасць дапрацоўкі горадабудаўнічых праектаў, праектнай дакументацыі.

Артыкул 77. Заключэнне дзяржбудэкспертызы

1. Па выніках правядзення дзяржбудэкспертызы выдаецца заключэнне дзяржбудэкспертызы, якое носіць абавязковы характар, у мэтах прыняцця заказчыкамі, забудоўшчыкамі аб'ектыўных і абгрунтаваных рашэнняў па будаўніцтве аб'ектаў з захаваннем дзяржаўных прыярытэтаў у галіне бяспекі аб'ектаў.

2. Заключэнне дзяржбудэкспертызы змяшчае высновы, а таксама можа змяшчаць патрабаванні ў дачыненні да аб'екта дзяржбудэкспертызы. Заключэнне дзяржбудэкспертызы можа быць станоўчым або адмоўным.

3. Адмоўнае заключэнне дзяржбудэкспертызы выдаецца ў выпадку выяўлення неадпаведнасці аб'екта дзяржбудэкспертызы яе прадмету і немагчымасці, па ацэнцы экспертаў, дапрацоўкі аб'екта дзяржбудэкспертызы ў межах устаноўленага для правядзення дзяржбудэкспертызы тэрміну.

4. заключэнне дзяржбудэкспертызы па праектнай дакументацыі дзейнічае да прыёмкі ва ўстаноўленым парадку аб'екта будаўніцтва ў эксплуатацыю, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўчымі актамі.

5. Тэрмін дзеяння заключэння дзяржбудэкспертызы па горадабудаўнічым праекце абмежаваны тэрмінам дзеяння гэтага праекта.

6. Дзеянне заключэння дзяржбудэкспертызы па аб'екце дзяржбудэкспертызы можа прыпыняцца ў парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, па рашэнні выканаўцы дзяржбудэкспертызы да ўрэгулявання сітуацыі, з-за якой узнікла неабходнасць прыпынення яго дзеяння, якая грунтуецца на:

6.1. фактах падачы заяўнікам дзяржбудэкспертызы падложных, падробленых або несапраўдных дакументаў па аб'екце дзяржбудэкспертызы;

6.2. спыненні дзеяння (ануляванні) заключэнняў (узгадненняў) дзяржаўных і іншых арганізацый, на падставе якіх выдадзена заключэнне дзяржбудэкспертызы па аб'екце дзяржбудэкспертызы;

6.3. рашэнні суда, якое ўступіла ў законную сілу, у дачыненні да пытанняў ажыццяўлення архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці па аб'екце дзяржбудэкспертызы.

7. Дзеянне заключэння дзяржбудэкспертызы аднаўляецца ў выпадку ліквідацыі прычын, па якіх яго дзеянне прыпынялася, і пацвярджэння, што за перыяд прыпынення яго дзеяння ў горадабудаўнічы праект або праектную дакументацыю не ўносіліся змяненні.

8. Пры ўнясенні змяненняў у горадабудаўнічы праект або праектную дакументацыю ў перыяд прыпынення дзеяння заключэння дзяржбудэкспертызы горадабудаўнічы праект або праектная дакументацыя падлягаюць паўторнай дзяржбудэкспертызе.

РАЗДЗЕЛ VIII

БУДАЎНІЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ (БУДАЎНІЦТВА). ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ВЫКАНАННЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВАЎ У ПЕРЫЯД ГАРАНТЫЙНАГА ТЭРМІНУ ЭКСПЛУАТАЦЫ АБ'ЕКТАЎ ЖЫЛЛЁВАГА, САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАГА І КАМУНАЛЬНА-БЫТАВОГА ПРЫЗНАЧЭННЯ. ЗАКАЗЧЫК, ЗАБУДОЎШЧЫК. ІНЖЫНЕРНЫЯ ПАСЛУГІ. ЖЫЛЛЁВАЕ БУДАЎНІЦТВА

ГЛАВА 19

БУДАЎНІЧАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ (БУДАЎНІЦТВА)

Артыкул 78. Ажыццяўленне будаўнічай дзейнасці (будаўніцтва)

1. Будаўнічая дзейнасць (будаўніцтва) уключае ў сябе:

- 1.1. выкананне вышукальных прац;
- 1.2. падрыхтоўку дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва;
- 1.3. аказанне інжынерных паслуг;
- 1.4. выкананне пусканаладачных прац;
- 1.5. узвядзенне аб'екта;
- 1.6. рэканструкцыю аб'екта;
- 1.7. мадэрнізацыю аб'екта;
- 1.8. тэхнічную мадэрнізацыю аб'екта;
- 1.9. рамонт аб'екта;
- 1.10. рамонтна-рэстаўрацыйныя працы;
- 1.11. знос аб'екта;
- 1.12. кансервацыю аб'екта незавершанага будаўніцтва.

2. Пералік відаў прац, якія адносяцца да рамонтна-рэстаўрацыйнай і тэхнічнай мадэрнізацыі, устанаўліваецца Міністэрствам архітэктурны і будаўніцтва.

Артыкул 79. Фарміраванне кошту будаўніцтва аб'екта

1. Каштарысная дакументацыя (каштарыс) на будаўніцтва аб'екта распрацоўваецца на падставе нарматываў расходу рэсурсаў у натуральным выяўленні і цэн (тарыфаў) на рэсурсы і (або) на падставе ўзбуйненых нарматываў кошту будаўніцтва адзінкі плошчы (аб'ёму, магутнасці) аб'екта або кошту аб'ектаў-аналагаў.

Парадак распрацоўкі і прымянення нарматываў расходу рэсурсаў у натуральным выяўленні ўстанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва, парадак зацвярджэння нарматываў расходу рэсурсаў у натуральным выяўленні – Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

2. Каштарысны кошт будаўніцтва аб'екта вызначаецца на дату пачатку распрацоўкі каштарыснай дакументацыі (каштарыса) з улікам даты пачатку выканання будаўнічых, спецыяльных, мантажных, пусканаладачных прац і даты заканчэння будаўніцтва ў межах працягласці будаўніцтва, якая вызначаецца ў праектнай дакументацыі (па аб'ектах бягучага рамонту – з улікам працягласці выканання будаўнічых, спецыяльных, мантажных, пусканаладачных прац, устаноўленай заказчыкам, забудоўшчыкам).

Для адлюстравання ў каштарыснай дакументацыі (каштарысе) змянення кошту будаўніцтва ў перыяд з даты пачатку распрацоўкі каштарыснай дакументацыі (каштарыса) да даты пачатку выканання будаўнічых, спецыяльных, мантажных, пусканаладачных прац, а таксама да даты заканчэння будаўніцтва ў межах працягласці будаўніцтва, якая вызначаецца ў праектнай дакументацыі (па аб'ектах бягучага рамонту – з улікам працягласці выканання будаўнічых, спецыяльных, мантажных, пусканаладачных прац, устаноўленай заказчыкам, забудоўшчыкам), выкарыстоўваюцца прагнозныя індэксы кошту будаўніча-мантажных прац, абсталявання і іншых выдаткаў.

Парадак разліку прагнозных індэксаў кошту будаўніча-мантажных прац, абсталявання і іншых выдаткаў устанаўліваецца Міністэрствам эканомікі.

3. Парадак складання каштарыснай дакументацыі (каштарыса) устанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

4. Для фарміравання каштарыснага кошту будаўніцтва і складання каштарыснай дакументацыі (каштарыса) выкарыстоўваецца рэспубліканская нарматыўная база бягучых цэн на рэсурсы.

Рэспубліканская нарматыўная база бягучых цэн на рэсурсы фарміруецца ў тым ліку на падставе даных маніторынгу цэн на будаўнічыя матэрыялы. Пры гэтым маніторынг цэн на будаўнічыя матэрыялы праводзіцца на падставе інфармацыі аб цэнах, якія падаюцца ў абавязковым парадку юрыдычнымі асобамі і індывідуальнымі прадпрыемствамі ў інфармацыйна-даведачную сістэму маніторынгу цэн на будаўнічыя матэрыялы ў ДІС «Дзяржбудпартал».

Парадак фарміравання рэспубліканскай нарматыўнай базы бягучых цэн на рэсурсы, маніторынгу цэн на будаўнічыя матэрыялы ўстанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

5. На падставе каштарыснай дакументацыі (каштарыса) фарміруецца нязменная дагаворная (кантрактная) цана на выкананне будаўнічых, спецыяльных, мантажных, пусканаладачных прац. Парадак фарміравання нязменнай дагаворнай (кантрактнай) цаны на выкананне будаўнічых, спецыяльных, мантажных, пусканаладачных прац устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Парадак фарміравання кошту распрацоўкі дакументацыі праектнага забеспячэння для фарміравання кошту праектных і вышукальных прац (паслуг) устанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

6. Фактычны кошт будаўніцтва аб'екта фарміруецца ў бухгалтарскім уліку заказчыка, забудоўшчыка ў парадку, устаноўленым Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Артыкул 80. Закупка тэхналагічнага абсталявання

1. У выпадку прыняцця заказчыкам, забудоўшчыкам па выніках распрацоўкі перадпраектнай (перадывестыцыйнай) дакументацыі рашэння аб мэтазгоднасці і (або) абгрунтаванасці ажыццяўлення інвестыцый у будаўніцтва аб'екта перадпраектная (перадывестыцыйная) дакументацыя можа з'яўляцца падставай для ажыццяўлення заказчыкам, забудоўшчыкам закупкі тэхналагічнага абсталявання для аб'екта (у тым ліку з фактычнай пастайкай такога абсталявання на аб'ект у адпаведнасці з заключаным дагаворам і графікам пастайкі).

2. У выпадку заключэння дагавора будаўнічага падряду закупка тэхналагічнага абсталявання ажыццяўляецца заказчыкам з перадачай яго падрядчыку ў адпаведнасці з графікам пастаўкі матэрыяльных рэсурсаў, які з'яўляецца неад'емнай часткай дагавора будаўнічага падряду.

Паводле пагаднення паміж падрядчыкам і заказчыкам закупка тэхналагічнага абсталявання можа быць ажыццёўлена падрядчыкам.

Артыкул 81. Ажыццяўленне інвестыцый у галіне архітэктурнай і будаўнічай дзейнасці

1. Інвестыцыі ў галіне архітэктурнай і будаўнічай дзейнасці ажыццяўляюцца шляхам рэалізацыі інвестыцыйных праектаў у парадку і на ўмовах, устаноўленых заканадаўствам у сферы інвестыцый.

2. Інвестар можа ажыццяўляць будаўнічую дзейнасць уласнымі сіламі пры наяўнасці дакументаў, якія даюць права на ажыццяўленне архітэктурнай і (або) будаўнічай дзейнасці, з прыцягненнем інжынера (інжынернай арганізацыі).

3. Для рэалізацыі інвестыцыйнага праекта інвестар можа сваім рашэннем вызначыць заказчыка. Адносіны паміж інвестарам, заказчыкам, інжынерам (інжынернай арганізацыяй) рэгулююцца заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, заключаным дагаворам.

Артыкул 82. Спрошчаны парадак узвядзення і рэканструкцыі аднакватэрных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў пятага класа складанасці

1. Узвядзенне і рэканструкцыя аднакватэрнага жылога дома і (або) нежылых капітальных пабудоў пятага класа складанасці на зямельным участку, дадзеным для будаўніцтва і (або) абслугоўвання аднакватэрнага жылога дома, могуць ажыццяўляцца:

1.1. юрыдычнымі асобамі і (або) індывідуальнымі прадпрымальнікамі ў сельскіх населеных пунктах, пасёлках гарадскога тыпа і гарадах (за выключэннем горада Мінска) на падставе пашпарта забудоўшчыка;

1.2. фізічнымі асобамі:

у сельскіх населеных пунктах, размешчаных на тэрыторыі раёнаў, якія мяжуюць з горадам Мінскам і абласнымі цэнтрамі, пасёлках гарадскога тыпу і гарадах (за выключэннем горада Мінска) на падставе пашпарта забудоўшчыка;

у іншых сельскіх населеных пунктах на падставе дакумента, які сведчыць права на зямельны ўчастак, і пры ўмове, што адлегласць ад меж суседняга (сумежнага) зямельнага ўчастка да жылога дома складае не менш за тры метры, да нежылых капітальных пабудоў – не менш за два метры.

2. Патрабаванні да складу, зместу і формы пашпарта забудоўшчыка ўстанаўліваюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Артыкул 83. Рамонт аб'екта

1. Рамонт аб'екта ажыццяўляецца шляхам правядзення капітальнага рамонту або бягучага рамонту.

2. Будаўніча-мантажныя працы па бягучым рамонце выконваюцца без накіравання паведамлення аб выкананні будаўніча-мантажных прац на падставе дэфектнага акта і каштарыснай дакументацыі (каштарыса).

Форма дэфектнага акта, а таксама парадак яе прымянення і запаўнення зацвярджаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

3. Для правядзення бягучага рамонту не патрабуецца наяўнасць:

3.1. перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі;

3.2. дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва;

3.3. атэстатаў адпаведнасці, кваліфікацыйных атэстатаў;

3.4. пасведчання аб тэхнічнай кампетэнтнасці сістэмы вытворчага кантролю;

3.5. дэкларацыі бяспекі на будаўнічыя працы.

Артыкул 84. Пусканаладачныя працы

1. Пусканаладачныя працы ўяўляюць сабой комплекс прац, якія выконваюцца ў перыяд падрыхтоўкі і правядзення індывідуальных выпрабаванняў і комплекснага апрабавання абсталявання.

2. Асноўнымі этапамі выканання пусканаладачных прац з'яўляюцца:

2.1. праверка якасці зборкі абсталявання (візуальны і тэхнічны агляды);

2.2. ліквідацыя непаладак, калі яны былі выяўлены;

2.3. пробны запуск і маніторынг працаздольнасці тэхнікі;

2.4. агляд сістэм аварыйных запуску і спынення;

2.5. адаптацыя абсталявання пад канкрэтныя эксплуатацыйныя ўмовы (падналадка);

2.6. настройка праграмнага забеспячэння (калі гэтакае ёсць);

2.7. выраб пробнай партыі прадукцыі;

2.8. падпісанне акта прыёмкі ў эксплуатацыю і перадача заказчыку камплекта дакументацыі на абсталяванне.

3. Парадак вызначэння каштарыснага кошту пусканаладачных прац устанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Артыкул 85. Паведамленне аб выкананні будаўніча-мантажных прац

1. Заказчык, забудоўшчык, інжынер (інжынерная арганізацыя) пры заключэнні дагавора на аказанне інжынерных паслуг па комплексным кіраванні будаўнічай дзейнасцю пры наяўнасці станоўчага заключэння дзяржбудэкспертызы па праектнай дакументацыі (у выпадку, калі дзяржбудэкспертыза праектнай дакументацыі не з'яўляецца абавязковай, – пры наяўнасці праектнай дакументацыі) накіроўваюць у органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду паведамленне аб выкананні будаўніча-мантажных прац у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, за выключэннем аб'ектаў, на якіх у адпаведнасці з заканадаўствам не ажыццяўляецца дзяржаўны будаўнічы нагляд.

2. Выкананне будаўніча-мантажных прац без накіравання паведамлення аб выкананні будаўніча-мантажных прац у органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду забараняецца, за выключэннем выканання такіх прац на аб'ектах, на якіх у адпаведнасці з заканадаўствам не ажыццяўляецца дзяржаўны будаўнічы нагляд.

3. Пералік аб'ектаў, па якіх не патрабуецца накіраванне паведамлення аб выкананні будаўніча-мантажных прац у органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду, устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

4. Органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду пасля атрымання паведамлення аб выкананні будаўніча-мантажных прац ажыццяўляюць рэгістрацыю і ўлік аб'ектаў у парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 86. Працягласць будаўніцтва аб'екта і тэрмін эксплуатацыі (службы) аб'екта

1. Працягласць будаўніцтва аб'екта ўказваецца ў праектнай дакументацыі.

2. Тэрмінам эксплуатацыі (службы) аб'екта лічыцца ўстаноўленая ў праектнай дакументацыі працягласць выкарыстання аб'екта па прызначэнні з сістэматычным правядзеннем комплексу арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па ўтрыманні, тэхнічным абслугоўванні і рамонце аб'екта, яго частак у мэтах забеспячэння іх эксплуатацыйнай надзейнасці.

3. Узведзены аб'ект павінен адпавядаць патрабаванням бяспекі для жыцця і здароўя фізічных асоб, захаванасці маёмасці юрыдычных і фізічных асоб, экалагічнай бяспекі на працягу тэрміну яго эксплуатацыі (службы).

4. Парадак вызначэння працягласці будаўніцтва аб'екта і тэрміну эксплуатацыі (службы) аб'екта ўстанаўліваецца будаўнічымі нормамі.

5. Датай пачатку цячэння працягласці будаўніцтва аб'екта з'яўляецца дата пачатку будаўніцтва аб'екта, указаная ў дагаворы будаўнічага падраду або рашэнні забудоўшчыка пры выкананні будаўніча-мантажных прац уласнымі сіламі.

6. Цячэнне працягласці будаўніцтва аб'екта прыпыняецца на перыяд прыпынення будаўніцтва або кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва.

7. Распрацоўшчык праектнай дакументацыі і падрадчык абавязаны забяспечыць бяспеку аб'екта на працягу тэрміну яго эксплуатацыі (службы), а ў выпадку, калі гэты тэрмін не ўказаны ў праектнай дакументацыі, – на працягу 20 гадоў пры ўмове выканання карыстальнікам правіл эксплуатацыі аб'екта.

Артыкул 87. Асаблівасці фінансавання і прыёмкі ў эксплуатацыю аб'ектаў-даўгабудаў

1. Пад аб'ектам-даўгабудам разумеецца аб'ект незавершанага будаўніцтва, будаўнічая дзейнасць па якім ажыццяўляецца больш за тры гады, за выключэннем аб'ектаў, па якіх тэрмін выканання будаўніча-мантажных прац складае больш за тры гады.

Заказчыкі, забудоўшчыкі маюць права праводзіць прыёмку ў эксплуатацыю аб'ектаў-даўгабудаў у парадку, вызначаным Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

2. Расходы па прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ектаў-даўгабудаў ажыццяўляюцца за кошт: сродкаў рэспубліканскага бюджэту, якія выдзяляюцца адпаведнаму распарадчыку бюджэтных сродкаў у рамках дзяржаўнай інвестыцыйнай праграмы, калі фінансаванне будаўніцтва аб'екта-даўгабуда ажыццяўлялася поўнасцю са сродкаў рэспубліканскага бюджэту, у тым ліку дзяржаўных мэтавых бюджэтных фондаў, а таксама дзяржаўных пазабюджэтных фондаў, знешніх дзяржаўных пазык і знешніх пазык, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, крэдытаў банкаў Рэспублікі Беларусь, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, крэдытаў банкаў, пагашэнне і (або) абслугоўванне якіх поўнасцю ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту;

сродкаў мясцовага бюджэту, калі фінансаванне будаўніцтва аб'екта-даўгабуда ажыццяўлялася поўнасцю з мясцовага бюджэту адпаведнага ўзроўню або (у выпадку будаўніцтва аб'екта ў інтарэсах адміністрацыйна-тэрытарыяльнай адзінкі) часткова з мясцовага і рэспубліканскага бюджэтаў, у тым ліку дзяржаўных мэтавых бюджэтных фондаў, а таксама з дзяржаўных пазабюджэтных фондаў, знешніх дзяржаўных пазык і знешніх пазык, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, крэдытаў банкаў Рэспублікі Беларусь, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, крэдытаў банкаў, пагашэнне і (або) абслугоўванне якіх поўнасцю або часткова ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, сродкаў міжнароднай тэхнічнай дапамогі;

іншых крыніц, калі фінансаванне будаўніцтва аб'екта-даўгабуда ажыццяўлялася поўнасцю або часткова з прыцягненнем уласных сродкаў заказчыка, забудоўшчыка.

У выпадку адсутнасці дакументаў, што пацвярджаюць крыніцу фінансавання будаўніцтва аб'екта-даўгабуда, заказчыкам, забудоўшчыкам якога выступае арганізацыя, маёмасць якой знаходзіцца ў камунальнай уласнасці, а таксама ў выпадку ліквідацыі (спынення дзейнасці) і выключэння заказчыка, забудоўшчыка аб'екта-даўгабуда з Адзінага дзяржаўнага рэгістра юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў фінансаванне расходаў, указаных у частцы першай гэтага пункта, можа праводзіцца за кошт сродкаў мясцовага бюджэту, іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам.

Рэспубліканская арганізацыя па дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомай маёмасці, праў на яе і здзелак з ёй на бязвыплатнай аснове дае Міністэрству архітэктуры і будаўніцтва звесткі з адзінага дзяржаўнага рэгістра нерухомай маёмасці, праў на яе і здзелак з ёй аб зямельных участках, дадзеных юрыдычным асобам і фізічным асобам, у тым ліку індывідуальным прадпрымальнікам, на якіх на працягу трох гадоў з даты іх давання не праведзена дзяржаўная рэгістрацыя стварэння капітальных пабудоў (будынкаў, збудаванняў).

Абласныя, Мінскі гарадскі выканаўчыя камітэты пры ўдакладненні паказчыкаў адпаведных мясцовых бюджэтаў на чарговы фінансавы год прадугледжваюць сродкі на мэты, вызначаныя абзацам трэцім часткі першай і часткай другой гэтага пункта.

Артыкул 88. Знос аб'екта, яго частак, падставы і парадак яго правядзення

1. Знос аб'екта, яго частак праводзіцца на падставе і ў адпаведнасці з дазвольнай дакументацыяй на будаўніцтва, якая ўключае рашэнне мясцовага выканаўчага і распарадчага органа базавага тэрытарыяльнага ўзроўню (для горада Мінска – Мінскага гарадскога

выканаўчага камітэта, адміністрацыі раёна ў горадзе Мінску), у якім вызначаецца неабходнасць распрацоўкі праектнай дакументацыі на знос.

Для атрымання дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, указанай у частцы першай гэтага пункта, заказчык, забудоўшчык, інжынер (інжынерная арганізацыя) пры заключэнні дагавора на аказанне інжынерных паслуг па комплексным кіраванні будаўнічай дзейнасцю звяртаюцца ў мясцовы выканаўчы і распарадчы орган з заявай, у якой указваюць:

пры зносе невыкарыстоўваемых аб'ектаў – месцазнаходжанне зямельнага ўчастка і аб'екты нерухомай маёмасці, якія падлягаюць зносу, а таксама парадак і спосаб зносу невыкарыстоўваемага аб'екта, парадак абыходжання з матэрыяламі і адходамі, якія ўтвараюцца пры зносе невыкарыстоўваемага аб'екта, парадак аднаўлення ўрадлівасці парушаных зямель і ўцягнення іх у гаспадарчы абарот;

пры зносе аб'ектаў, не ўказаных у абзацы другім гэтай часткі, – месцазнаходжанне зямельнага ўчастка і аб'екты нерухомай маёмасці, якія падлягаюць зносу.

Пад невыкарыстоўваемым аб'ектам разумеецца аб'ект, уведзены ў эксплуатацыю, яго частка, якія не выкарыстоўваюцца па сваім прызначэнні больш за дзевяць месяцаў сумарна на працягу дванаццаці папярэдніх каляндарных месяцаў у гаспадарчым абароце, прадпрымальніцкай дзейнасці або шляхам давання такога аб'екта, яго часткі ў арэнду, іншае аплатнае або бязвыплатнае карыстанне.

2. Юрыдычныя асобы і індывідуальныя прадпрымальнікі вызначаюць па ўзгадненні з мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі базавага тэрытарыяльнага ўзроўню (для горада Мінска – Мінскім гарадскім выканаўчым камітэтам, адміністрацыяй раёна ў горадзе Мінску) парадак, спосаб зносу невыкарыстоўваемых аб'ектаў, парадак абыходжання з матэрыяламі і адходамі, якія ўтвараюцца пры зносе невыкарыстоўваемых аб'ектаў.

3. Парадак здзяйснення адміністрацыйнай працэдуры пры выдачы дазвольнай дакументацыі на знос устанаўліваецца заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

4. Склад праектнай дакументацыі і змест раздзелаў праектнай дакументацыі на знос (пры неабходнасці распрацоўкі такой дакументацыі) вызначаюцца распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі па ўзгадненні з заказчыкам.

5. Нерухомыя матэрыяльныя гісторыка-культурныя каштоўнасці зносу не падлягаюць.

6. У выпадку прыняцця рашэння аб зносе аб'екта незавершанага будаўніцтва знос праводзіцца ў парадку, устаноўленым гэтым артыкулам.

ГЛАВА 20

ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ВЫКАНАННЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВАЎ У ПЕРЫЯД ГАРАНТЫЙНАГА ТЭРМІНУ ЭКСПЛУАТАЦЫІ АБ'ЕКТАЎ ЖЫЛЛЁВАГА, САЦЫЯЛЬНА-КУЛЬТУРНАГА І КАМУНАЛЬНА-БЫТАВОГА ПРЫЗНАЧЭННЯ

**Артыкул 89. Спосабы забеспячэння выканання абавязацельстваў у перыяд
гарантыйнага тэрміну эксплуатацыі аб'ектаў жыллёвага, сацыяльна-культурнага і
камунальна-бытавога прызначэння**

1. Пры заключэнні дагавора будаўнічага падряду па аб'ектах жыллёвага, сацыяльна-культурнага і камунальна-бытавога прызначэння падрядчык абавязаны даць заказчыку, забудоўшчыку забеспячэнне выканання сваіх абавязацельстваў па ліквідацыі выніку будаўніча-мантажных прац неналежнай якасці, выяўленага ў перыяд гарантыйнага тэрміну эксплуатацыі такіх аб'ектаў (далей – вынік прац неналежнай якасці), адным з наступных спосабаў:

1.1. рэзерваванне на спецыяльным рахунку грашовых сродкаў на тэрмін і ў памеры, устаноўленыя Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь;

1.2. прадстаўленне банкаўскай гарантыі;

1.3. заключэнне дагавора страхавання адказнасці за невыкананне або неналежнае выкананне такіх абавязацельстваў на перыяд дзеяння гарантыйнага тэрміну эксплуатацыі аб'ектаў жыллёвага, сацыяльна-культурнага і камунальна-бытавога прызначэння.

2. Спосаб забеспячэння выканання падрядчыкам абавязацельстваў па ліквідацыі выніку прац неналежнай якасці прадугледжваецца ў дагаворы будаўнічага падряду на ўзвядзенне,

рэканструкцыю, капітальны рамонт аб'екта, рамонтна-рэстаўрацыйныя працы, якія заключаецца заказчыкам, забудоўшчыкам з падрадчыкам у адпаведнасці з Правіламі заключэння і выканання дагавораў будаўнічага падраду, якія зацвярджаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 90. Рэзерванне падрадчыкам грашовых сродкаў

1. Грашовыя сродкі для забеспячэння выканання абавязацельстваў па ліквідацыі выніку прац неналежнай якасці рэзервуюцца на спецыяльным рахунку, які адкрываецца падрадчыкам па кожным аб'екце жыллёвага, сацыяльна-культурнага і камунальна-бытавога прызначэння, або адзіным спецыяльным рахунку, які адкрываецца падрадчыкам па ўсіх аб'ектах жыллёвага, сацыяльна-культурнага і камунальна-бытавога прызначэння ў банку, нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі.

2. Заказчык, забудоўшчык пералічваюць на спецыяльны рахунак, указаны ў [пункце 1](#) гэтага артыкула, грашовыя сродкі ў памеры, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

3. За карыстанне грашовымі сродкамі, зарэзерванымі ў адпаведнасці з [пунктам 1](#) гэтага артыкула, банкам, нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыяй выплачваюцца працэнты па стаўцы, не ніжэйшыя за сярэднюю стаўку па тэрміновых укладах (дэпазітах) юрыдычных асоб, якая склалася ў банку, нябанкаўскай крэдытна-фінансавай арганізацыі ў адпаведных перыядах налічэння працэнтаў.

4. Парадак рэзервавання падрадчыкам грашовых сродкаў, іх уліку, расходавання, у тым ліку пералічэння ў мясцовы бюджэт, устанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 21

ЗАКАЗЧЫК, ЗАБУДОЎШЧЫК. ІНЖЫНЕРНЫЯ ПАСЛУГІ

Артыкул 91. Заказчык, забудоўшчык, парадак іх вызначэння

1. Заказчык, забудоўшчык вызначаюцца ў выпадку фінансавання будаўніцтва: поўнасю або часткова за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту, дзяржаўных пазабюджэтных фондаў – прававымі актамі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, іншых рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання;

за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў – рашэннямі мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў;

за кошт уласных сродкаў юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрымальнікаў – рашэннямі гэтых юрыдычных асоб, індывідуальных прадпрымальнікаў;

за кошт уласных сродкаў фізічных асоб – гэтымі фізічнымі асобамі.

Указанымі актамі, рашэннямі можа быць прадугледжаны абавязак заказчыка ажыццяўляць будаўнічую дзейнасць без прыцягнення інжынера (інжынернай арганізацыі).

2. Заказчык, забудоўшчык указваюцца ў рашэнні мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, які выдае дазвольную дакументацыю на будаўніцтва, пры наяўнасці ў іх дакументаў, якія пацвярджаюць права на ажыццяўленне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, у выпадках, прадугледжаных заканадаўствам.

3. Заказчык, забудоўшчык ажыццяўляюць рэалізацыю арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па арганізацыі і забеспячэнні будаўніцтва аб'екта.

Пералік функцый заказчыка, забудоўшчыка, кіраўніка праекта і арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па арганізацыі і забеспячэнні будаўніцтва ўстанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

4. Для рэалізацыі асобных арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па арганізацыі і забеспячэнні будаўніцтва аб'екта поўнасю або часткова заказчык, забудоўшчык маюць права прыцягваць распрацоўшчыка праектнай дакументацыі, падрадчыка (генеральнага падрадчыка); калі іншае не ўстаноўлена актамі заканадаўства, заказчык мае права, а забудоўшчык абавязаны прыцягваць інжынера (інжынерную арганізацыю).

5. Рашэннем заказчыка, забудоўшчыка для кожнага аб'екта будаўніцтва першага – чацвёртага класаў складанасці прызначаецца кіраўнік праекта па будаўніцтве аб'екта з ліку работнікаў адпаведнай кваліфікацыі або прыцягваецца інжынерная арганізацыя (інжынер), у

тым ліку з захаваннем патрабаванняў заканадаўства аб закупках, зыходзячы з планаваных крыніц і аб'ёмаў фінансавання, прадугледжаных у перадпраектнай (перадывестыцыйнай) дакументацыі, вызначаюцца яго правы і абавязкі. Работнік можа быць прызначаны кіраўніком праекта толькі пры наяўнасці кваліфікацыйнага атэстата.

6. Кіраўнік праекта па заданні заказчыка, забудоўшчыка каардынуе рэалізацыю арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў па арганізацыі і забеспячэнні будаўніцтва аб'екта, уносіць прапановы па складзе і колькасці выканаўцаў, ажыццяўляе кантроль за выкананнем імі абавязкаў пры будаўніцтве аб'екта і выконвае іншыя функцыі.

7. Канкрэтныя абавязацельствы заказчыка, забудоўшчыка вызначаюцца пагадненнем бакоў пры заключэнні адпаведнага дагавора, у тым ліку дагавора будаўнічага падраду, дагавора падраду на выкананне праектных і вышукальных прац і (або) вядзенне аўтарскага нагляду.

8. Навукова-метадычнае кіраўніцтва пры выкананні рамонтна-рэстаўрацыйных прац ажыццяўляецца фізічнымі асобамі, у тым ліку індывідуальнымі прадпрымальнікамі, якія маюць пасведчанне на кіраўніцтва распрацоўкай навукова-праектнай дакументацыі на выкананне рамонтна-рэстаўрацыйных прац на матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцях, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных **Кодэксам** Рэспублікі Беларусь аб культуры.

9. Забудоўшчык, які ажыццяўляе будаўнічую дзейнасць без прыцягнення падрадчыка, ажыццяўляе адначасова функцыі заказчыка.

10. Фізічныя асобы могуць выступаць заказчыкамі толькі па аб'ектах будаўніцтва пятага класа складанасці.

Артыкул 92. Парадак аказання інжынерных паслуг

1. Інжынерныя паслугі аказваюцца інжынерам (інжынернай арганізацыяй) пры наяўнасці дакументаў, якія пацвярджаюць права на аказанне інжынерных паслуг.

2. Парадак аказання інжынерных паслуг устанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

3. Не падлягаюць перадачы інжынеру (інжынернай арганізацыі) наступныя функцыі заказчыка, забудоўшчыка:

3.1. прыняцце рашэння аб будаўніцтве;

3.2. зацвярджэнне праектнай дакументацыі;

3.3. забеспячэнне фінансавання будаўніцтва і кантролю за расходаваннем сродкаў, якія накіроўваюцца на яго фінансаванне;

3.4. прыняцце рашэння аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва, аб прадаўжэнні тэрміну выканання прац па аб'екце будаўніцтва;

3.5. зацвярджэнне складу прыёмачнай камісіі і акта прыёмкі аб'екта будаўніцтва ў эксплуатацыю.

Артыкул 93. Пералік інжынерных паслуг

1. Да інжынерных паслуг адносяцца падрыхтоўка дакументаў, неабходных для атрымання дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, кансультаванне па пытаннях распрацоўкі праектнай дакументацыі і ажыццяўлення будаўнічай дзейнасці, а таксама ажыццяўленне вызначаных дагаворам на аказанне інжынерных паслуг функцый заказчыка, забудоўшчыка па правядзенні арганізацыйна-тэхнічных мерапрыемстваў на розных стадыях будаўнічай дзейнасці без выканання будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац уласнымі сіламі, якія ўключаюць у сябе:

1.1. падрыхтоўку дакументаў, неабходных для атрымання зямельных участкаў;

1.2. збор зыходных даных, неабходных для складання дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, праектнай дакументацыі;

1.3. выбар падрадчыкаў, пастаўшчыкоў тавараў;

1.4. падрыхтоўку праектаў дагавораў падраду на выкананне праектных і вышукальных прац, дагавораў будаўнічага падраду, іншых дагавораў, заключэнне гэтых дагавораў;

1.5. тэхнічны нагляд з правам прыняцця рашэнняў ад імя заказчыка, забудоўшчыка ва ўзаемаадносінах з падрадчыкам;

1.6. арганізацыю прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю;

1.7. іншыя паслугі, неабходныя для ажыццяўлення будаўнічай дзейнасці.

2. Канкрэтны пералік інжынерных паслуг устанаўліваецца дагаворам на аказанне інжынерных паслуг.

Інжынер (інжынерная арганізацыя) па дагаворы на аказанне інжынерных паслуг можа аказваць асобныя віды інжынерных паслуг або ажыццяўляць комплекснае кіраванне будаўнічай дзейнасцю.

3. Пры ажыццяўленні комплекснага кіравання будаўнічай дзейнасцю заказчыку, інжынеру (інжынернай арганізацыі), які ажыццяўляе комплекснае кіраванне будаўнічай дзейнасцю, наяўнасць дакумента, які пацвярджае права на ажыццяўленне функцый заказчыка, не патрабуецца.

ГЛАВА 22

ЖЫЛЛЁВАЕ БУДАЎНІЦТВА. АСАБЛІВАСЦІ СТВАРЭННЯ АБ'ЕКТАЎ ДОЛЕВАГА БУДАЎНІЦТВА

Артыкул 94. Жыллёвае будаўніцтва

1. Будаўніцтва жылых дамоў (дома) і аб'ектаў інжынернай інфраструктуры, якія адносяцца да іх, іншых аб'ектаў нерухомай маёмасці з прыцягненнем грашовых сродкаў юрыдычных і (або) фізічных асоб ажыццяўляецца на падставе дагавораў стварэння аб'екта долевага будаўніцтва, заключаных з забудоўшчыкам пры долевым будаўніцтве аб'ектаў, дагавораў, якія прадугледжваюць будаўніцтва жылых памяшканняў у складзе арганізацый забудоўшчыкаў, дагавораў, заключаных паміж забудоўшчыкам – эмітэнтам жыллёвых аблігацый з юрыдычнай або фізічнай асобай, якія прадугледжваюць абавязацельствы эмітэнта па будаўніцтве жылых памяшканняў уладальнікам жыллёвых аблігацый ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку, і ў іншых выпадках, вызначаных заканадаўчымі актамі.

2. Будаўніцтва індыўідуальных жылых дамоў і гаспадарчых пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі можа ажыццяўляцца забудоўшчыкам (фізічнай асобай) уласнымі сіламі або шляхам заключэння дагавора будаўнічага падраду.

Артыкул 95. Парадак унясення плацяжоў па дагаворах стварэння аб'екта долевага будаўніцтва

1. Прыцягненне грашовых сродкаў дольшчыкаў для долевага будаўніцтва ажыццяўляецца забудоўшчыкамі пры долевым будаўніцтве аб'ектаў на падставе дагавораў стварэння аб'екта долевага будаўніцтва, якія заключаюцца забудоўшчыкамі пры долевым будаўніцтве аб'ектаў па форме тыпавога дагавора стварэння аб'екта долевага будаўніцтва.

2. Прыцягненне грашовых сродкаў дольшчыкаў ажыццяўляецца на спецыяльныя рахункі, адкрытыя для кожнага аб'екта будаўніцтва пры долевым будаўніцтве.

3. Пры наяўнасці дольшчыкаў, якія выкарыстоўваюць пры долевым будаўніцтве льготныя крэдыты, забудоўшчык пры долевым будаўніцтве аб'ектаў адкрывае асобны спецыяльны рахунак у адкрытым акцыянерным таварыстве «Ашчадны банк «Беларусбанк» для акумулявання на ім сродкаў ільготных крэдытаў.

4. Спецыяльныя рахункі адкрываюцца банкамі незалежна ад наяўнасці ў іх рашэнняў (пастаноў) аб прыпыненні аперацый па рахунках забудоўшчыкаў пры долевым будаўніцтве аб'ектаў, пастаноў (прысудаў) аб накладанні арышту на грашовыя сродкі, якія знаходзяцца на іх рахунках, прынятых (вынесены) упаўнаважаным органам (службовай асобай).

5. Пералічаныя дольшчыкамі на спецыяльныя рахункі грашовыя сродкі выкарыстоўваюцца забудоўшчыкамі пры долевым будаўніцтве аб'ектаў толькі па мэтавым прызначэнні на будаўніцтва аб'екта будаўніцтва пры долевым будаўніцтве і накіроўваюцца на фінансаванне прац, выдаткаў, уключаных у зводны каштарысны разлік кошту будаўніцтва аб'ектаў долевага будаўніцтва, і выдаткаў, не ўключаных у гэты зводны каштарысны разлік, але аднесеныя на кошт будаўніцтва.

6. Накіраванне спагнання па выканаўчых і іншых дакументах, якія з'яўляюцца падставай для спісання грашовых сродкаў з рахункаў у бясспрэчным парадку, на грашовыя сродкі, размешчаныя на спецыяльных рахунках, не праводзіцца, арышт на ўказаныя грашовыя сродкі не накладаецца, прыпыненне аперацый па спецыяльных рахунках не ажыццяўляецца.

7. Патрабаванні, прадугледжаныя **пунктам 6** гэтага артыкула, не распаўсюджваюцца на выпадкі:

7.1. калі накіраванне спагнання на грашовыя сродкі, размешчаныя на спецыяльных рахунках, праводзіцца на падставе выканаўчага дакумента, від спагнання па якім адпавядае мэтаваму прызначэнню спецыяльнага рахунку;

7.2. прадугледжаныя заканадаўствам аб прадухіленні легалізацыі даходаў, атрыманых злачынным шляхам, фінансавання тэрарыстычнай дзейнасці і фінансавання распаўсюджвання зброі масавага паражэння.

8. Пасля завяршэння будаўніцтва, прыёмкі ў эксплуатацыю аб'екта будаўніцтва пры долевым будаўніцтве і поўнага разліку з дольшчыкамі, будаўнічымі і іншымі арганізацыямі па гэтым аб'екце грашовыя сродкі, якія засталіся на спецыяльным рахунку забудоўшчыка пры долевым будаўніцтве аб'ектаў (грашовыя сродкі дольшчыкаў, прыцягнутыя на будаўніцтва аб'екта долевага будаўніцтва), які ажыццяўляю будаўніцтва без выкарыстання дзяржаўнай падтрымкі пры долевым будаўніцтве, пераводзяцца ім на свой бягучы (разліковы) банкаўскі рахунак.

9. Не дапускаецца пералік выручкі і іншых грашовых сродкаў на спецыяльныя рахункі, акрамя грашовых сродкаў дольшчыкаў і льготных крэдытаў.

10. На працягу 10 рабочых дзён пасля поўнага разліку з дольшчыкамі, будаўнічымі і іншымі арганізацыямі па аб'екце будаўніцтва пры долевым будаўніцтве забудоўшчыкі пры долевым будаўніцтве аб'ектаў, якім былі адкрыты спецыяльныя рахункі, абавязаны накіраваць у банк заявы аб іх закрыцці.

11. Уласныя сродкі, якія накіроўваюцца забудоўшчыкам пры долевым будаўніцтве аб'ектаў са свайго бягучага (разліковага) банкаўскага рахунку на будаўніцтва аб'ектаў долевага будаўніцтва да або падчас прыцягнення грашовых сродкаў дольшчыкаў, кампенсуюцца са спецыяльнага рахунку забудоўшчыка пры долевым будаўніцтве аб'ектаў у суме, роўнай кошту фактычна аплачаных выдаткаў забудоўшчыка пры долевым будаўніцтве аб'ектаў на будаўніцтва аб'ектаў долевага будаўніцтва, за выключэннем спецыяльнага рахунку, на якім акумуліруюцца грашовыя сродкі льготных крэдытаў.

12. У выпадку, калі на дату прыёмкі ў эксплуатацыю шматкватэрнага, блакіраванага, аднакватэрнага жыллага дома фактычны кошт аб'екта долевага будаўніцтва, які будуюцца з выкарыстаннем дзяржаўнай падтрымкі пры долевым будаўніцтве, акажацца ніжэйшы за цану дагавора (цану аб'екта долевага будаўніцтва), забудоўшчык пры долевым будаўніцтве аб'ектаў праводзіць пераразлік такой цаны. Грашовыя сродкі вяртаюцца забудоўшчыкам пры долевым будаўніцтве аб'ектаў па крыніцах фінансавання прапарцыянальна сумам грашовых сродкаў, унесеным на будаўніцтва аб'екта долевага будаўніцтва, у двухмесячны тэрмін пасля прыёмкі ў эксплуатацыю аб'екта будаўніцтва пры долевым будаўніцтве. Пры гэтым грашовыя сродкі вяртаюцца са спецыяльнага рахунку і з бягучага (разліковага) банкаўскага рахунку забудоўшчыка пры долевым будаўніцтве аб'ектаў.

13. Са спецыяльнага рахунку, адкрытага забудоўшчыкам пры долевым будаўніцтве аб'ектаў у адкрытым акцыянерным таварыстве «Ашчадны банк «Беларусбанк» для акумуліравання на ім грашовых сродкаў і льготных крэдытаў, у двухмесячны тэрмін пасля прыёмкі ў эксплуатацыю аб'екта будаўніцтва пры долевым будаўніцтве ажыццяўляецца вяртанне ўсіх нявыкарыстаных грашовых сродкаў і льготных крэдытаў у гэтым банку на пагадзённе запазычанасці па льготных крэдытах дольшчыкаў.

Артыкул 96. Аўдыт пры ажыццяўленні жыллёвага будаўніцтва

1. Забудоўшчык пры долевым будаўніцтве аб'ектаў адзін раз на год за свой кошт арганізуе правядзенне аўдыту мэтавага выкарыстання грашовых сродкаў, якія прыцягваюцца на будаўніцтва аб'ектаў долевага будаўніцтва, і ў трохдзённы тэрмін пасля атрымання

аўдытарскага заключэння падае яго копію ў мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, якія выдалі дазвольную дакументацыю на будаўніцтва.

2. Інфармацыя аб выніках аўдыту размяшчаецца забудоўшчыкам пры долевым будаўніцтве аб'ектаў у месцы, даступным для азнаямлення, а таксама ў сродках масавай інфармацыі і (або) ДІС «Дзяржбудпартал». Дольшчык мае права азнаёміцца з аўдытарскім заключэннем.

3. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь можа ўстанавіць іншыя выпадкі правядзення аўдыту пры ажыццяўленні жыллёвага будаўніцтва.

Артыкул 97. Абарона праў дольшчыкаў пры ажыццяўленні долевага будаўніцтва

1. Абарона праў дольшчыкаў, звязаных з адносiнамі, якія вынікаюць з дагавора стварэння аб'екта долевага будаўніцтва, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам і заканадаўствам аб абароне праў спажывцоў у частцы, якая не супярэчыць гэтаму Кодэксу.

2. Заканадаўства аб абароне праў спажывцоў прымяняецца да канкрэтных тавараў (прац, паслуг), якія былі выкарыстаны (выкананы, аказаны) у працэсе будаўніцтва аб'екта долевага будаўніцтва, з улікам кошту такіх тавараў (прац, паслуг), іх адпаведнасці праектнай дакументацыі.

РАЗДЗЕЛ ІХ

БУДАЎНІЧАЯ АВАРЫЯ. ПРЫПЫНЕННЕ БУДАЎНІЦТВА. КАНСЕРВАЦЫЯ І РАСКАНСЕРВАЦЫЯ АБ'ЕКТА НЕЗАВЕРШАНАГА БУДАЎНІЦТВА

ГЛАВА 23

БУДАЎНІЧАЯ АВАРЫЯ. ПАРАДАК РАССЛЕДАВАННЯ АБСТАВІН (ПРЫЧЫН) БУДАЎНІЧАЙ АВАРЫІ

Артыкул 98. Будаўнічая аварыя

1. Будаўнічая аварыя – раптоўнае некантраляванае разбурэнне аб'екта, яго частак, якое адбываецца ў працэсе іх будаўніцтва або эксплуатацыі.

Будаўнічая аварыя можа ўзнікнуць з прычыны тэхнагенных (канструктыўных, вытворчых, тэхналагічных, эксплуатацыйных) прычын або прыродна-кліматычных уздзеянняў (землятрус, ветравы напор, снеговая нагрузка), інтэнсіўнасць якіх не перавышала разліковых нагрузак, і прывесці да абрушэння і пашкоджання аб'екта, яго частак. Пры гэтым у канструктыўных элементах адзначаецца перавышэнне гранічна дапушчальных дэфармацый, якое пагражае бяспечнаму вядзенню прац і выклікала прыпыненне будаўніча-мантажных прац або эксплуатацыі аб'екта, яго частак і (ці) прычыненне цялесных пашкоджанняў або гібель адной і больш фізічных асоб.

2. Будаўнічымі аварыямі не лічацца і адносяцца да прыкмет перадаварыйнага стану пашкоджання аб'екта, яго частак і дэталей без іх абрушэння, якія не выклікалі прыпынення будаўніча-мантажных прац або эксплуатацыі аб'екта, яго частак, а таксама не стварылі небяспекі для здароўя і жыцця фізічных асоб або стану навакольнага асяроддзя. У гэтым выпадку будаўнічыя і эксплуатацыйныя арганізацыі, уласнікі (уладальнікі) і (або) карыстальнікі аб'екта, яго частак абавязаны неадкладна прыняць меры для часовага ўзмацнення дэфектных канструкцый і тэрмінова арганізаваць іх тэхнічнае абследаванне арганізацыямі, якія маюць права на выкананне ўказаных прац, у мэтах прадукцыйнага будаўнічых аварый.

3. У выпадку ўзнікнення будаўнічай аварыі заказчык, забудоўшчык, інжынер (інжынерная арганізацыя), падрадчык, уласнік (уладальнік) і (або) карыстальнік аб'екта, яго часткі, а таксама дзяржаўныя органы ў межах іх кампетэнцыі абавязаны:

3.1. арганізаваць неадкладную дапамогу пацярпелым;

3.2. забяспечыць захаванасць абстаноўкі месца будаўнічай аварыі шляхам забеспячэння нязменнасці становішча абрушаных і пашкоджаных канструкцый пасля будаўнічай аварыі або фіксацыі становішча абрушаных і пашкоджаных канструкцый да іх разборкі (фатаграфаваннем, складаннем эскізаў, схем) у выпадку, калі неабходная іх тэрміновая разборка для выратавання пацярпелых, устанаўлення мяжы небяспечнай зоны і абмежавання доступу ў яе фізічных асоб, за выключэннем спецыялістаў у мэтах дыягностыкі канструкцый, іх узмацнення або дэмантажу абрушаных канструкцый для выратавання пацярпелых;

3.3. неадкладна апавясціць аб будаўнічай аварыі орган дзяржаўнага будаўнічага нагляду, органы і падраздзяленні па надзвычайных сітуацыях, мясцовы выканаўчы і распарадчы орган, пракуратуру, тэрытарыяльныя падраздзяленні Дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны пры групавым няшчасным выпадку і (або) выпадку са смяротным зыходам або выпадку, які прывёў да цяжкіх вытворчых траўм, што адбыліся ў выніку будаўнічай аварыі, а таксама іншыя органы, зацікаўленыя ў высвятленні абставін (прычын) будаўнічай аварыі;

3.4. інфармаваць аб абставінах (прычынах) будаўнічай аварыі, маштабах распаўсюджвання і пацярпелых, ходзе ліквідацыі надзвычайнай сітуацыі органы і падраздзяленні па надзвычайных сітуацыях у парадку, устаноўленым заканадаўствам.

4. Непадача ва ўстаноўленым парадку звестак аб будаўнічых аварыях на аб'ектах, іх частках або матэрыялаў расследавання будаўнічых аварый, парушэнне ўстаноўленага парадку расследавання абставін (прычын) будаўнічай аварыі або неправядзенне такога расследавання, а таксама непадача ва ўстаноўленым парадку звестак аб будаўнічых аварыях на небяспечных вытворчых аб'ектах цягнуць за сабой адказнасць, устаноўленую заканадаўствам аб адміністрацыйных правапарушэннях.

Артыкул 99. Парадак расследавання абставін (прычын) будаўнічай аварыі на аб'ектах, іх частках

1. Расследаванне будаўнічых аварый на аб'ектах, іх частках праводзіцца ў мэтах выяўлення фактараў, якія выклікалі будаўнічыя аварыі, іх абагульнення, уліку, аналізу, распрацоўкі прапаноў і прыняцця мер для прадукінення будаўнічых аварый шляхам карэкціроўкі нарматыўных прававых актаў, у тым ліку тэхнічных нарматыўных прававых актаў, шырокага інфармавання праектных, будаўнічых і эксплуатацыйных арганізацый аб абставінах (прычынах) будаўнічых аварый і мерах для іх прадукінення.

2. Расследаванню падлягаюць абставіны (прычыны) будаўнічых аварый на ўсіх аб'ектах, іх частках незалежна ад формы ўласнасці і крыніц фінансавання іх будаўніцтва.

3. Расследаванне абставін (прычын) будаўнічай аварыі праводзіцца камісіяй, якая ствараецца на працягу двух сутак з моманту аварыі органам дзяржаўнага будаўнічага нагляду, з удзелам заказчыка, забудоўшчыка, уласніка (асобы, якая прадстаўляе ўласніка), а ў выпадку іх адсутнасці – з удзелам мясцовага выканаўчага і распарадчага органа. Да ўдзелу ў працы камісіі прыцягваюцца прадстаўнікі распрацоўшчыка праектнай дакументацыі, падрадчыка, вырабляльнікаў будаўнічых матэрыялаў і абсталявання, заказчыка, забудоўшчыка, дзяржбудэкспертызы.

4. Парадак расследавання абставін (прычын) будаўнічай аварыі вызначаецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

ГЛАВА 24

ПРЫПЫНЕННЕ БУДАЎНІЦТВА. КАНСЕРВАЦЫЯ І РАСКАНСЕРВАЦЫЯ АБ'ЕКТА НЕЗАВЕРШАНАГА БУДАЎНІЦТВА

Артыкул 100. Прыпыненне будаўніцтва

1. Прыпыненне будаўніцтва можа ажыццяўляцца па рашэнні:

падрадчыка – у выпадку немагчымасці далейшага выканання будаўніча-мантажных прац на працягу больш чым аднаго месяца па прычынах часовай адсутнасці будаўнічых матэрыялаў і (або) абсталявання, якое пастаўляецца заказчыкам, неаплаты заказчыкам выкананых прац у тэрміны, вызначаныя дагаворам будаўнічага падраду, або ўздзеяння прыродна-кліматыхных фактараў, якія парушаюць умовы бяспечнай працы і (або) тэхналогію выканання прац;

заказчыка, забудоўшчыка – у выпадку намеру закансерваваць аб'ект або спыніць далейшае будаўніцтва, выяўлення ў працы падрадчыка недахопаў, якія могуць пацягнуць за сабой пагрозу бяспецы і надзейнасці аб'екта, выяўлення недахопаў праектнай дакументацыі, адсутнасці грашовых сродкаў для далейшага фінансавання будаўніцтва або ў выпадку дзеяння абставін непераадольнай сілы, якія выклікалі прыпыненне будаўніцтва з-за прычын, што не залежаць ад удзельнікаў будаўніцтва.

Прыпыненне будаўніцтва можа ажыццяўляцца таксама ў іншых выпадках, прадугледжаных заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці і (або) дагаворам будаўнічага падряду.

2. Прыпыненне будаўніцтва ў залежнасці ад тэрмінаў будаўніцтва, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных часткай другой гэтага пункта, можа ажыццяўляцца:

да аднаго года – не больш чым два разы на працягу тэрміну будаўніцтва;

ад аднаго года да двух гадоў – не больш чым тры разы на працягу тэрміну будаўніцтва;

больш за два гады – не больш чым чатыры разы на працягу тэрміну будаўніцтва.

Прыпыненне будаўніцтва па жылых дамах можа ажыццяўляцца не больш чым тры разы на працягу тэрміну будаўніцтва.

Тэрмін прыпынення будаўніцтва не павінен сумарна перавышаць тры месяцы, за выключэннем выпадку, прадугледжанага часткай чацвёртай гэтага пункта.

Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы па заяве заказчыка, забудоўшчыка маюць права разава прадоўжыць тэрмін прыпынення будаўніцтва дадаткова на тэрмін да двух месяцаў.

3. Прыпыненне будаўніцтва па жылых дамах ажыццяўляецца пасля накіравання інфармацыі мясцовым выканаўчым і распарадчым органам.

Артыкул 101. Кансервацыя і раскансервацыя аб'екта незавершанага будаўніцтва і іх наступствы

1. Аб'ектам незавершанага будаўніцтва з'яўляецца аб'ект, які мае моцную сувязь з зямлёй, узвядзенне, рэканструкцыя, мадэрнізацыя, капітальны рамонт, рэстаўрацыя якога дазволены ў адпаведнасці з заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, але не завершаны.

2. Кансервацыя аб'екта незавершанага будаўніцтва ўключае ў сябе:

2.1. прыняцце рашэння аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва;

2.2. спыненне выканання будаўніча-мантажных прац, прадугледжаных праектнай дакументацыяй;

2.3. складанне акта аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва з указаннем у ім каштарыснага кошту аб'ёмаў будаўніча-мантажных прац, выкананых да моманту кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва, да якога дадаюцца ведамасці на нявыкарыстаныя будаўнічыя матэрыялы і незманціраванае абсталяванне (складаецца заказчыкам, забудоўшчыкам або падрадчыкам на працягу 14 дзён з дня прыняцця рашэння аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва);

2.4. фарміраванне пераліку прац і выдаткаў, неабходных для забеспячэння захаванасці закансерваванага аб'екта незавершанага будаўніцтва (складаецца заказчыкам, забудоўшчыкам або падрадчыкам на працягу 14 дзён з дня прыняцця рашэння аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва);

2.5. складанне каштарыснай дакументацыі (каштарыса) на падлеглыя выкананню працы па кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва на падставе пераліку прац і выдаткаў;

2.6. заключэнне дагавора будаўнічага падряду на выкананне прац па кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва, дадатковага пагаднення да яго;

2.7. правядзенне мерапрыемстваў для забеспячэння захаванасці аб'екта незавершанага будаўніцтва;

2.8. завяршэнне заказчыкам, забудоўшчыкам разлікаў з падрадчыкам за выкананыя будаўніча-мантажныя працы ў парадку, устаноўленым дагаворам падряду, і скасаванне дагавора будаўнічага падряду (пры яго наяўнасці).

3. Пасля скасавання дагавора будаўнічага падряду заказчык, забудоўшчык забяспечваюць правядзенне мерапрыемстваў для захаванасці закансерваванага аб'екта незавершанага будаўніцтва і яго бяспецы.

4. На падставе пераліку прац і выдаткаў, неабходных для забеспячэння захаванасці закансерваванага аб'екта незавершанага будаўніцтва, заказчыкам, забудоўшчыкам

забяспечваецца складанне пераліку прац і выдаткаў і тэхнічнай дакументацыі па яго кансервацыі.

Будаўніча-мантажныя працы па кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва, прадугледжаныя каштарыснай дакументацыяй (каштарысам), выконваюцца падрядчыкам на падставе дагавора будаўнічага падряду (дадатковага пагаднення да яго), у якім прадугледжваюцца тэрміны выканання прац і здачы заказчыку закансерваванага аб'екта незавершанага будаўніцтва.

Падрядчык абавязаны перадаць заказчыку, забудоўшчыку закансерваваны аб'ект незавершанага будаўніцтва ва ўзгодненыя тэрміны, а заказчык, забудоўшчык абавязаны прыняць закансерваваны аб'ект незавершанага будаўніцтва пасля правядзення неабходных мерапрыемстваў.

5. Раскансервацыя аб'екта незавершанага будаўніцтва праводзіцца па рашэнні асобы, якая прыняла рашэнне аб кансервацыі.

Раскансервацыя аб'екта незавершанага будаўніцтва – аднаўленне па нанова заключаным дагаворы будаўнічага падряду будаўніцтва закансерваванага аб'екта незавершанага будаўніцтва згодна з праектнай дакументацыяй, распрацаванай з улікам яго тэхнічнага стану.

Будаўніцтва аб'екта незавершанага будаўніцтва аднаўляецца пры ліквідацыі на працягу тэрміну кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва абстаўін, якія выклікалі яго кансервацыю.

Для аднаўлення будаўніцтва аб'екта незавершанага будаўніцтва па нанова заключаным дагаворы будаўнічага падряду заказчык перадае падрядчыку па акце аб'ект незавершанага будаўніцтва і праектную дакументацыю, распрацаваную з улікам яго тэхнічнага стану.

Выбар падрядчыка ажыццяўляецца з улікам заканадаўства аб закупках.

Артыкул 102. Прыняцце рашэння аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва

1. Рашэнне аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва прымаецца:

1.1. Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь або ўпаўнаважаным ім органам – па аб'ектах незавершанага будаўніцтва, якія ўзводзяцца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту;

1.2. мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі – па аб'ектах незавершанага будаўніцтва, якія ўзводзяцца за кошт сродкаў адпаведных мясцовых бюджэтаў;

1.3. заказчыкамі, забудоўшчыкамі – па іншых аб'ектах незавершанага будаўніцтва.

2. Рашэнне аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва прымаецца пры наяўнасці наступных абстаўін:

2.1. спыненне або неабходнасць прыпынення будаўніцтва на тэрмін большы чым тры месяцы, або вычарпанне ўстаноўленай часткамі першай і другой [пункта 2](#) артыкула 100 гэтага Кодэкса колькасці прыпыненняў будаўніцтва. Тэрмін і колькасць прыпыненняў будаўніцтва могуць быць павялічаны ў адпаведнасці з часткай чацвёртай [пункта 2](#) артыкула 100 гэтага Кодэкса;

2.2. выяўленне ў ходзе будаўніцтва неадпаведнасці праектнай дакументацыі абавязковым для выканання патрабаванням тэхнічных нарматыўных прававых актаў;

2.3. адсутнасць у заказчыка, забудоўшчыка грашовых сродкаў для далейшага фінансавання будаўніцтва, магчымасці забеспячэння будаўніцтва будаўнічымі матэрыяламі і абсталяваннем ва ўстаноўленыя дагаворам тэрміны;

2.4. іншыя абстаўіны, прадугледжаныя заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці або дагаворам будаўнічага падряду.

3. Рашэнне аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва прымаецца на працягу аднаго месяца, калі тэрмін прыпынення будаўніцтва перавысіў максімальна дапушчальны тэрмін.

Рашэнне аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва можа быць прынята да сканчэння тэрміну, устаноўленага часткай першай гэтага пункта.

4. У рашэнні аб кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва вызначаюцца дата прыпынення прац, крыніцы фінансавання, тэрміны распрацоўкі дакументацыі, неабходнай для

правядзення кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва, а таксама меры для забеспячэння захаванасці будаўнічых матэрыялаў і абсталявання з указаннем асобы, адказнай за іх захаванасць.

Артыкул 103. Тэрміны кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва

1. У стане кансервацыі аб'ект незавершанага будаўніцтва можа знаходзіцца сумарна не больш чым тры гады, на працягу якіх дапускаецца пры неабходнасці кансерваваць аб'ект незавершанага будаўніцтва пасля аднаўлення будаўніцтва.

2. Пры немагчымасці ліквідацыі абставін, якія выклікалі кансервацыю аб'екта незавершанага будаўніцтва, ён рэалізуецца як аб'ект незавершанага будаўніцтва ў парадку, устаноўленым заканадаўствам, або прымаецца рашэнне аб яго зносе.

Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь можа быць прынята рашэнне аб прадаўжэнні тэрміну кансервацыі аб'екта незавершанага будаўніцтва.

РАЗДЕЛ X

ПРЫЁМКА АБ'ЕКТА Ў ЭКСПЛУАТАЦЫЮ. ІНЖЫНЕРНАЯ, ТРАНСПАРТНАЯ І САЦЫЯЛЬНАЯ ІНФРАСТРУКТУРА. НАГЛЯД У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

ГЛАВА 25

ПРЫЁМКА АБ'ЕКТА Ў ЭКСПЛУАТАЦЫЮ

Артыкул 104. Арганізацыя прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю

1. Арганізацыя прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю, за выключэннем фінансаваных фізічнымі асобамі скончаных узвядзеннем аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці (акрамя аб'ектаў, якім нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці, а таксама аб'ектаў, па якіх перапраектная (перадынвестыцыйная) і праектная дакументацыя падлягаюць дзяржаўнай экалагічнай экспертызе), рэканструяваных жылых і (або) нежылых памяшканняў у шматкватэрных жылых дамах, дач, гаражоў, на якіх не ажыццяўляецца дзяржаўны будаўнічы нагляд, ускладаецца на забудоўшчыка (у выпадку заключэння дагавора будаўнічага падряду – на заказчыка), інжынера (інжынерную арганізацыю) і праводзіцца за кошт іх грашовых сродкаў, калі іншае не прадугледжана дагаворам будаўнічага падряду.

Пры ўзвядзенні і рэканструкцыі аднакватэрных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў пятага класа складанасці ў адпаведнасці з [пунктам 1](#) артыкула 82 гэтага Кодэкса, дач, гаражоў іх прыёмка ў эксплуатацыю не з'яўляецца абавязковай.

2. Жылыя дамы, праектнай дакументацыяй на якія прадугледжана наяўнасць убудаваных і прыбудаваных памяшканняў для прадпрыемстваў і гандлёвых аб'ектаў, аб'ектаў бытавога абслугоўвання і патрэб непрамысловага характару, аб'ектаў грамадскага харчавання (далей – убудаваныя і прыбудаваныя памяшканні), прымаюцца ў эксплуатацыю пасля выканання ўсіх будаўніча-мантажных прац, уключаючы працы ва ўбудаваных і прыбудаваных памяшканнях.

3. Дапускаецца прыёмка ў эксплуатацыю жылых дамоў, указаных у [пункце 2](#) гэтага артыкула, без завяршэння будаўніча-мантажных прац ва ўбудаваных і прыбудаваных памяшканнях пры адначасовым выкананні наступных умоў:

узвядзенне, рэканструкцыя ўбудаваных і прыбудаваных памяшканняў вылучаны праектнай дакументацыяй у асобную чаргу будаўніцтва або пускавы комплекс;

у поўным аб'ёме забяспечаны ўзвядзенне нясучых і агароджвальных канструкцый убудаваных і прыбудаваных памяшканняў, а таксама праектнае супраціўленне цеплаперадачы вонкавых агароджвальных канструкцый у месцах прымыкання канструкцый жылога дома;

забяспечаны бяспечныя ўмовы эксплуатацыі жылой часткі дома.

Убудаваныя і прыбудаваныя памяшканні ў такіх выпадках прымаюцца ў эксплуатацыю па асобным акце прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю ў парадку, устаноўленым гэтым Кодэксам.

4. Да прыёмкі жылога дома ў эксплуатацыю павінны быць завершаны ўсё прадугледжаныя праектнай дакументацыяй працы па ўнутраным аздабленні памяшканняў, а таксама выкананы ў поўным аб'ёме працы ў месцах агульнага карыстання і па інжынерным забеспячэнні аб'екта.

Жылыя дамы, жылыя памяшканні (за выключэннем жылых памяшканняў у інтэрнатах, жылых памяшканняў сацыяльнага карыстання, арэнднага жылля дзяржаўнага жыллёвага фонду, жылых дамоў (кватэр), якія ўзводзяцца (рэканструююцца) сельскагаспадарчымі арганізацыямі, аб'ектаў, якія рэканструююцца такімі арганізацыямі пад жылыя памяшканні, што даюцца работнікам гэтых арганізацый і арганізацый сацыяльна-культурнай сферы на ўмовах адпаведнага дагавора найму жыллага памяшкання, што заключаецца на перыяд працоўных (службовых) адносін) могуць прымацца ў эксплуатацыю без выканання прац са складу прац, які вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, без выканання якіх жылыя дамы могуць прымацца ў эксплуатацыю, а жылыя дамы ў сельскай мясцовасці – таксама без выканання прац па ўсталяванні нежылых капітальных пабудов на дадзеным зямельным участку пасля ўнясення адпаведных змяненняў у праектную дакументацыю.

5. Пры фінансаванні фізічнымі асобамі ўзвядзення жылых памяшканняў у жылых дамах іх прыёмка ў эксплуатацыю без выканання прац са складу прац, які вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, без выканання якіх жылыя дамы могуць прымацца ў эксплуатацыю, дапускаецца толькі пры наяўнасці пісьмовай адмовы гэтых фізічных асоб ад выканання такіх прац.

6. У выпадку заключэння дагавора будаўнічага падраду падрадчык пісьмова паведамляе заказчыку аб даце гатоўнасці да здачы аб'екта ў тэрміны, якія дазваляюць заказчыку своєчасова прызначыць прыёмачную камісію, а таксама паведамляе даныя аб прадстаўніках падрадчыка для ўдзелу ў працы гэтай камісіі.

Заказчык, які атрымаў паведамленне падрадчыка аб даце гатоўнасці да здачы аб'екта, абавязаны на працягу 20 календарных дзён стварыць прыёмачную камісію і распачаць прыёмку аб'екта ў эксплуатацыю ва ўстаноўленым парадку.

7. Пры прыёмцы аб'екта ў эксплуатацыю ў неспрыяльны для выканання асобных відаў прац перыяд года са згоды заказчыка дазваляецца перанос тэрмінаў іх выканання на найбліжэйшы спрыяльны перыяд года, калі гэта не перашкаджае нармальнай эксплуатацыі аб'екта. Пералік, аб'ёмы, кошт і тэрміны выканання гэтых відаў прац устанаўліваюцца заказчыкам, забудоўшчыкам або ўпаўнаважанай імі арганізацыяй па ўзгадненні з распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі, а таксама з дзяржаўнымі органамі (іх структурнымі падраздзяленнямі), дзяржаўнымі арганізацыямі (далей, калі не ўстаноўлена іншае, – органы дзяржаўнага нагляду), пералік якіх устаноўлены [артыкулам 112](#) гэтага Кодэкса, якія выдаюць заключэнні аб адпаведнасці аб'екта, што прымаецца ў эксплуатацыю, праектнай дакументацыі (далей, калі не ўстаноўлена іншае, – заключэнне), і адлюстроўваюцца ў акце прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю.

Прыёмка ў эксплуатацыю перанесеных на спрыяльны перыяд года асобных відаў прац праводзіцца пасля іх выканання ў парадку, устаноўленым гэтым Кодэксам.

8. Выпрабаванне на паветрапранікальнасць з цеплавізійным абследаваннем або цеплавізійнага абследавання ў дачыненні да закончаных узвядзеннем шматкватэрных жылых дамоў, аб'ектаў пасля рэканструкцыі, мадэрнізацыі з выкананнем прац для павышэння цеплатэхнічных характарыстык агароджвальных канструкцый, аб'ектаў (далей, калі не ўстаноўлена іншае, – цеплавая мадэрнізацыя) (пры правядзенні ў спрыяльны перыяд года) праводзіцца да пачатку працы прыёмачнай камісіі.

Пры прыёмцы ў эксплуатацыю будынкаў пасля цеплавой мадэрнізацыі ў неспрыяльны для правядзення цеплавізійнага абследавання перыяд года дазваляецца перанос правядзення ўказанага абследавання на першы спрыяльны для яго правядзення перыяд года. Перанос тэрмінаў правядзення цеплавізійнага абследавання прадугледжваецца ў акце прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю.

Пасля правядзення цеплавізійнага абследавання, перанесенага на першы спрыяльны пасля прыёмкі ў эксплуатацыю будынкаў пасля цеплавой мадэрнізацыі перыяд года, заказчык, забудоўшчык або ўпаўнаважаная імі арганізацыя не пазней чым за пяць календарных дзён з дня атрымання станоўчага заключэння па выніках цеплавізійнага абследавання абавязаны прыкласці яго да акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю.

9. Прыёмка аб'екта ў эксплуатацыю дапускаецца без выканання асобных відаў прац, калі гэта прадугледжана праектнай дакументацыяй, не супярэчыць заканадаўству ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці і не перашкаджае эксплуатацыі аб'екта, функцыянаванню інжынернай інфраструктуры.

10. Прыёмка ў эксплуатацыю аб'екта, які не забяспечвае дасягненне прадугледжаных праектнай дакументацыяй яго тэхніка-эканамічных паказчыкаў і быў узведзены з адступленнем ад праектнай дакументацыі, не дапускаецца.

11. Прыёмка ў эксплуатацыю аб'ектаў (за выключэннем фінансаваных фізічнымі асобамі закончаных узвядзеннем аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці (акрамя аб'ектаў, якім нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці, а таксама аб'ектаў, па якіх перадпраектная (перадынвестыцыйная) і праектная дакументацыя падлягаюць дзяржаўнай экалагічнай экспертызе), рэканструяваных жылых і (або) нежылых памяшканняў у шматкватэрных жылых дамах, дач, гаражоў, на якіх не ажыццяўляецца дзяржаўны будаўнічы нагляд) не дапускаецца без станоўчых заключэнняў органаў дзяржаўнага нагляду.

Артыкул 105. Патрабаванні ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага (устойлівага) выкарыстання прыродных рэсурсаў, абароны насельніцтва і тэрыторый ад надзвычайных сітуацый, грамадзянскай абароны, аховы гісторыка-культурнай спадчыны пры прыёмцы аб'ектаў у эксплуатацыю

Прыёмка аб'ектаў у эксплуатацыю праводзіцца пры ўмове правядзення ў поўным аб'ёме прадугледжаных праектнай дакументацыяй мерапрыемстваў па ахове навакольнага асяроддзя і рацыянальным (устойлівым) выкарыстанні прыродных рэсурсаў, абароне насельніцтва і тэрыторый ад надзвычайных сітуацый, грамадзянскай абароне, ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

Артыкул 106. Парадак стварэння прыёмачнай камісіі

1. Закончаныя ўзвядзеннем, рэканструкцыяй, мадэрнізацыяй, тэхнічнай мадэрнізацыяй, рамонтна-рэстаўрацыйнымі працамі, капітальным рамонтам, падрыхтаваннем да эксплуатацыі аб'екты, у тым ліку чэргі будаўніцтва, пускавыя комплексы (за выключэннем садовых домікаў, гаспадарчых пабудоў і збудаванняў на зямельных участках, дадзеных для калектыўнага саадаводства, гаспадарчых пабудоў і збудаванняў на зямельных участках, дадзеных для вядзення асабістай падсобнай гаспадаркі), незалежна ад крыніц фінансавання падлягаюць прыёмцы ў эксплуатацыю прыёмачнымі камісіямі ў парадку, устаноўленым гэтым Кодэксам.

2. Прыёмачныя камісіі прызначаюцца:

2.1. заказчыкам, забудоўшчыкам або ўпаўнаважанай імі арганізацыяй – пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ектаў, за выключэннем указаных у [падпунктах 2.2 і 2.3](#) гэтага пункта;

2.2. мясцовым выканаўчым і распарадчым органам – пры прыёмцы ў эксплуатацыю фінансаваных фізічнымі асобамі закончаных узвядзеннем аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці, рэканструяваных жылых і (або) нежылых памяшканняў у шматкватэрных, блакіраваных жылых дамах, аднакватэрных жылых дамоў, нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці;

2.3. органам кіравання дачнага, гаражнага кааператыва – пры прыёмцы ў эксплуатацыю дач, гаражоў.

3. У склад прыёмачных камісій пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ектаў, за выключэннем указаных у [падпунктах 2.2 і 2.3](#) пункта 2 гэтага артыкула, уключаюцца прадстаўнікі забудоўшчыка (заказчыка і падрядчыка – у выпадку заключэння дагавора будаўнічага падряду), распрацоўшчыка праектнай дакументацыі, эксплуатацыйнай арганізацыі (пры яе наяўнасці), мясцовага выканаўчага і распарадчага органа. У склад прыёмачных камісій могуць быць уключаны прадстаўнікі іншых дзяржаўных органаў, іншых арганізацый па ўзгадненні з гэтымі органамі, арганізацыямі.

4. Прыёмачныя камісіі прызначаюцца не пазней чым за 30 дзён да пачатку прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю (па аб'ектах будаўніцтва свідравін для здабычы нафты і газу – не пазней чым за 15 дзён), а па аб'ектах, тэрміны працягласці будаўніцтва якіх складаюць менш за 30 дзён, – не пазней чым за 15 дзён.

Артыкул 107. Крытэрыі ацэнкі аб'екта пры прыёмцы яго ў эксплуатацыю

1. Пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ект ацэньваецца прыёмачнай камісіяй па наступных крытэрыях:

1.1. адпаведнасць аб'екта праектнай дакументацыі з улікам адступленняў, дапушчальных у адпаведнасці з заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці, без унясення змяненняў у праектную дакументацыю;

1.2. дасягненне прадугледжаных праектнай дакументацыяй тэхніка-эканамічных паказчыкаў;

1.3. гатоўнасць інжынернай інфраструктуры забяспечваць падачу, улік і адвядзенне рэсурсаў у аб'ёмах, прадугледжаных праектнай дакументацыяй;

1.4. стварэнне на аб'екце даступнага асяроддзя для інвалідаў і фізічна аслабленых асоб у адпаведнасці з патрабаваннямі праектнай дакументацыі.

2. Пры прыёмцы ў эксплуатацыю закончаных узвядзеннем шматкватэрных жылых дамоў прыёмачная камісія, апрача адпаведнасці іх указаным у [пункце 1](#) гэтага артыкула крытэрыям, ацэньвае якасць агароджвальных канструкцый па выніках выпрабавання на паветрапранікальнасць з цеплавізійным абследаваннем.

3. Пры прыёмцы ў эксплуатацыю будынкаў пасля цеплавой мадэрнізацыі прыёмачнай камісіяй апрача адпаведнасці іх указаным у [пункце 1](#) гэтага артыкула крытэрыям ацэньваецца якасць агароджвальных канструкцый па выніках цеплавізійнага абследавання, калі іншае не прадугледжана гэтым Кодэксам.

4. Правядзенне выпрабавання на паветрапранікальнасць з цеплавізійным абследаваннем або цеплавізійнага абследавання забяспечваецца заказчыкам, забудоўшчыкам або ўпаўнаважанай імі арганізацыяй у парадку, устаноўленым абавязковымі для выканання патрабаваннямі тэхнічных нарматыўных прававых актаў, за кошт грашовых сродкаў заказчыка, забудоўшчыка. Выдаткі на правядзенне выпрабавання на паветрапранікальнасць з цеплавізійным абследаваннем або цеплавізійнага абследавання прадугледжваюцца ў зводным каштарысным разліку кошту будаўніцтва аб'екта ў парадку, устаноўленым заканадаўствам.

5. Пры прыёмцы ў эксплуатацыю вылучаных у праектнай дакументацыі чэргаў будаўніцтва, пускавых комплексаў (у тым ліку ў шматсекцыйных жылых дамах) прыёмачная камісія, апрача адпаведнасці іх патрабаванням, прадугледжаным [пунктамі 1–4](#) гэтага артыкула, ацэньвае выкананне адначасова наступных умоў:

5.1. магчымасць ізалявана, паўнавартасна і бяспечна эксплуатаваць прыманыя ў эксплуатацыю чаргу будаўніцтва, пускавы комплекс, а таксама забяспечваць цеплатэхнічны рэжым у памяшканнях, якія прымыкаюць да іх;

5.2. даступнасць агульных вузлоў інжынернага абсталявання для іх абслугоўвання ў працэсе эксплуатацыі чаргі будаўніцтва, пускавога комплексу;

5.3. магчымасць забеспячэння пад'езду аўтамабіляў спецыяльнага прызначэння і аварыйных службаў да прыманых у эксплуатацыю чаргі будаўніцтва, пускавога комплексу.

6. Прыёмка ў эксплуатацыю аб'ектаў, у тым ліку чэргаў будаўніцтва, пускавых комплексаў, пры неадпаведнасці іх патрабаванням, прадугледжаным [пунктам 5](#) гэтага артыкула, забараняецца.

7. Пры неабходнасці прыёмачныя камісіі праводзяць кантрольныя вымярэнні, прызначаюць кантрольныя апрабаванні і выпрабаванні абсталявання, у тым ліку ў мэтах вызначэння іх адпаведнасці патрэбам інвалідаў і фізічна аслабленых асоб.

Артыкул 108. Дакументы, неабходныя для прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю

Для прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю генеральны падрадчык (падрадчык), заказчык падаюць прыёмачнай камісіі дакументы, пералік якіх устанаўліваецца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

Артыкул 109. Парадак прыёмкі ў эксплуатацыю фінансаваных фізічнымі асобамі аб'ектаў пятага класа складанасці

1. У склад прыёмачных камісій пры прыёмцы ў эксплуатацыю фінансаваных фізічнымі асобамі закончаных узвядзеннем аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці, рэканструяваных жылых і (або) нежылых памяшканняў у блакіраваных жылых дамах, аднакватэрных жылых дамоў, нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці ўключаюцца прадстаўнікі забудоўшчыка (заказчыка і падрадчыка – у выпадку заключэння дагавора будаўнічага падраду), мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў і тэрытарыяльных органаў Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

2. У склад прыёмачных камісій пры прыёмцы ў эксплуатацыю фінансаваных фізічнымі асобамі рэканструяваных жылых і (або) нежылых памяшканняў у шматкватэрных жылых дамах уключаюцца прадстаўнікі забудоўшчыка (заказчыка і падрадчыка – у выпадку заключэння дагавора будаўнічага падраду), распрацоўшчыка праектнай дакументацыі, эксплуатацыйнай арганізацыі (пры яе наяўнасці), мясцовага выканаўчага і распарадчага органа. У склад прыёмачных камісій могуць быць уключаны прадстаўнікі іншых дзяржаўных органаў, іншых арганізацый па ўзгадненні з гэтымі органамі, арганізацыямі.

3. Па фінансаваных фізічнымі асобамі аднакватэрных, блакіраваных жылых дамах, якія ўзводзяцца, рашэнне аб неабходнасці правядзення цеплавізіянага абследавання прымаецца гэтымі фізічнымі асобамі.

4. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы могуць ствараць пастаянна дзейныя прыёмачныя камісіі.

5. Фінансаваныя фізічнымі асобамі аднакватэрныя, блакіраваныя жылыя дамы могуць прымацца ў эксплуатацыю без выканання асобных відаў прац, у тым ліку па ўнутраным і вонкавым аздабленні, а ў сельскай мясцовасці – таксама без выканання прац па ўсталяванні нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, калі гэта адпавядае праектнай дакументацыі і не перашкаджае эксплуатацыі такіх дамоў, функцыянаванню інжынернай інфраструктуры. Пры гэтым павінны быць выкананы ў поўным аб'ёме працы, прадугледжаныя праектнай дакументацыяй (пры яе наяўнасці) па інжынерным забеспячэнні такіх дамоў (уключаючы ўстаноўку індывідуальных прыбораў уліку).

6. Для атрымання зацверджанага мясцовым выканаўчым і распарадчым органам акта прыёмкі ў эксплуатацыю закончаных узвядзеннем аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці, рэканструяваных жылых і (або) нежылых памяшканняў у шматкватэрных, блакіраваных жылых дамах, аднакватэрных жылых дамоў, нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці фізічныя асобы, якія фінансуюць гэтыя аб'екты, падаюць ва ўказаныя органы заяву з прыкладаннем дакументаў у адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

Заява аб выдачы зацверджанага мясцовым выканаўчым і распарадчым органам акта прыёмкі ў эксплуатацыю аднакватэрных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў пятага класа складанасці павінна змяшчаць згоду дарослых фізічных асоб, якія маюць права валодання і карыстання гэтымі жылымі дамамі і (або) капітальнымі пабудовамі, удзельнікаў агульнай долевай уласнасці на прыёмку ў эксплуатацыю гэтых жылых дамоў і (або) капітальных пабудоў. Згода пацвярджаецца шляхам прастаўлення подпісу ўказаных асоб на заяве або іншым спосабам.

7. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы выдаюць зацверджаныя акты прыёмкі ў эксплуатацыю аб'ектаў пятага класа складанасці на бязвыплатнай аснове не пазней за адзін месяц з дня падачы адпаведных заяў.

Артыкул 110. Парадак прыёмкі ў эксплуатацыю дач, гаражоў

1. У склад прыёмачнай камісіі пры прыёмцы ў эксплуатацыю дач, гаражоў уключаюцца прадстаўнікі забудоўшчыка (заказчыка і падрадчыка – у выпадку заключэння дагавора

будаўнічага падраду), органа кіравання дачнага, гаражнага кааператыва, мясцовага выканаўчага і распарадчага органа.

2. Для атрымання зацверджанага органам кіравання дачнага кааператыва акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю асоба, якая фінансуе будаўніцтва дачы, падае ва ўказаны орган заяву.

3. Для атрымання зацверджанага органам кіравання гаражнага кааператыва акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю асоба, якая фінансуе будаўніцтва гаража, падае ва ўказаны орган заяву.

4. Орган кіравання дачнага, гаражнага кааператыва забяспечвае прыёмку ў эксплуатацыю і выдае зацверджаны акт прыёмкі ў эксплуатацыю дачы, гаража на бязвыплатнай аснове на працягу 15 дзён, а ў выпадку запыту дакументаў і (або) звестак ад іншых дзяржаўных органаў, іншых арганізацый – на працягу аднаго месяца з дня атрымання заявы.

5. Калі пры ажыццяўленні будаўнічай дзейнасці па гаражах у адпаведнасці з заканадаўствам ажыццяўляўся дзяржаўны будаўнічы нагляд, адпаведнасць такіх аб'ектаў праектнай дакументацыі павінна пацвярджацца адпаведным заключэннем органа дзяржаўнага будаўнічага нагляду, якое з'яўляецца абавязковым дадаткам да акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю.

6. Прыёмка ў эксплуатацыю дач дапускаецца без выканання асобных відаў прац, указаных у [пункце 5](#) артыкула 109 гэтага Кодэкса.

Артыкул 111. Асаблівасці прыёмкі ў эксплуатацыю аб'ектаў вытворчай інфраструктуры

1. Арганізацыя прыёмкі аб'ектаў вытворчай інфраструктуры ў эксплуатацыю ажыццяўляецца ў адпаведнасці з [артыкулам 104](#) гэтага Кодэкса з улікам асаблівасцей, выкладзеных у гэтым артыкуле.

2. Аб'екты вытворчай інфраструктуры дапускаюцца да прыёмкі ў эксплуатацыю толькі пасля пацвярджэння рабочай камісіяй па прыёмцы абсталявання (далей – рабочая камісія) гатоўнасці зманціраванага абсталявання да эксплуатацыі, выпуску прадукцыі (выканання прац, аказання паслуг) у адпаведнасці з праектнай дакументацыяй.

3. Рабочая камісія прызначаецца заказчыкам, забудоўшчыкам або ўпаўнаважанай імі арганізацыяй. У склад рабочай камісіі ўключаюцца прадстаўнікі заказчыка, забудоўшчыка, генеральнага падрадчыка, падрадных арганізацый, якія выконвалі будаўніча-мантажныя і пусканаладачныя працы, распрацоўшчыка праектнай дакументацыі, эксплуатацыйнай арганізацыі (пры наяўнасці), а пры неабходнасці і прадстаўнікі пастаўшчыка (вырабляльніка) абсталявання. У склад рабочай камісіі па ўзгадненні з іншымі арганізацыямі і органамі дзяржаўнага нагляду могуць быць таксама ўключаны іх прадстаўнікі.

4. Да прыёмкі рабочай камісіяй абсталявання забудоўшчык (падрадчыка – у выпадку заключэння дагавора будаўнічага падраду) павінны правесці індывідуальныя выпрабаванні асобных усталяваных на аб'екце машын, механізмаў і агрэгатаў. Парадак іх правядзення павінен адпавядаць абавязковым для выканання патрабаванням тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

5. Рашэнне рабочай камісіі афармляецца актамі прыёмкі абсталявання пасля комплекснага апрабавання па форме, устаноўленай Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

6. Пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'екта вытворчай інфраструктуры рабочай камісіяй таксама ацэньваюцца:

6.1. вынікі індывідуальных выпрабаванняў і комплекснага апрабавання абсталявання;

6.2. гатоўнасць аб'екта да эксплуатацыі і выпуску прадукцыі (выканання прац, аказання паслуг) у аб'ёмах, якія адпавядаюць нормам асваення праектных магутнасцей у пачатковы перыяд эксплуатацыі;

6.3. выкананне мерапрыемстваў для забеспячэння на аб'екце ўмоў працы ў адпаведнасці з патрабаваннямі па ахове працы, выбухова- і пажарнай бяспекі, ахове навакольнага асяроддзя, санітарна-эпідэміялагічнымі патрабаваннямі.

Артыкул 112. Дзяржаўныя органы (іх структурныя падраздзяленні), дзяржаўныя арганізацыі, якія выдаюць заключэнні пры прыёмцы аб'ектаў у эксплуатацыю

Пры прыёмцы аб'ектаў у эксплуатацыю заключэнні выдаюць наступныя дзяржаўныя органы (іх структурныя падраздзяленні), дзяржаўныя арганізацыі:

дзяржаўная ўстанова адукацыі «Рэспубліканскі цэнтр дзяржаўнай экалагічнай экспертызы, падрыхтоўкі, павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў» Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя;

органы і ўстановы, якія ажыццяўляюць дзяржаўны санітарны нагляд, – пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ектаў, для якіх устаноўлены санітарна-эпідэміялагічныя патрабаванні;

інспекцыі Дэпартамента кантролю і нагляду за будаўніцтвам Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі па абласцях і горадзе Мінску, спецыялізаваная інспекцыя Дэпартамента кантролю і нагляду за будаўніцтвам Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі – пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ектаў, на якіх у адпаведнасці з заканадаўствам ажыццяўляецца дзяржаўны будаўнічы нагляд;

Дэпартамент па наглядзе за бяспечным вядзеннем прац у прамысловасці Міністэрства па надзвычайных сітуацыях – пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ектаў, у складзе якіх ёсць небяспечныя вытворчыя аб'екты і (або) патэнцыяльна небяспечныя аб'екты (за выключэннем пад'ёмных збудаванняў і (або) атракцыёнаў), указаныя ў [дадатках 1 і 2](#) да Закона Рэспублікі Беларусь ад 5 студзеня 2016 г. № 354-З «Аб прамысловай бяспецы»;

Міністэрства культуры – пры прыёмцы ў эксплуатацыю нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей катэгорыі «0», «1» і «2»;

мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы абласнога тэрытарыяльнага ўзроўню – пры прыёмцы ў эксплуатацыю нерухомых матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей катэгорыі «3»;

органы дзяржаўнага энергетычнага і газавага нагляду – пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ектаў, ім падкантрольных;

Дзяржаўная аўтамабільная інспекцыя Міністэрства ўнутраных спраў – пры прыёмцы ў эксплуатацыю дарог, тэхнічных сродкаў арганізацыі дарожнага руху, дарожных збудаванняў, чыгуначных пераездаў, падвесных кантактных сетак гарадскога электрычнага транспарту і трамвайных шляхоў;

органы дзяржаўнага нагляду ў галіне абароны насельніцтва і тэрыторый ад надзвычайных сітуацый прыроднага і тэхнагеннага характару і грамадзянскай абароны – пры прыёмцы ў эксплуатацыю абаронных збудаванняў грамадзянскай абароны, а таксама аб'ектаў, тэхнічныя патрабаванні на якія выдаюцца органамі дзяржаўнага нагляду ў галіне абароны насельніцтва і тэрыторый ад надзвычайных сітуацый прыроднага і тэхнагеннага характару і грамадзянскай абароны;

органы дзяржаўнага пажарнага нагляду – пры прыёмцы ў эксплуатацыю аб'ектаў, на якіх ажыццяўляецца дзяржаўны пажарны нагляд;

раённыя, гарадскія (акрамя гарадоў раённага падпарадкавання) ветэрынарныя станцыі – пры прыёмцы ў эксплуатацыю жывёлагадоўчых аб'ектаў.

Артыкул 113. Заключэнні пры прыёмцы аб'ектаў у эксплуатацыю

1. Адпаведнасць аб'ектаў, якія прымаюцца ў эксплуатацыю (за выключэннем фінансаваных фізічнымі асобамі закончаных узвядзеннем аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці (акрамя аб'ектаў, якім нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці, а таксама аб'ектаў, па якіх перадпраектная (перадынвестыцыйная) і праектная дакументацыя падлягаюць дзяржаўнай экалагічнай экспертызе), рэканструяваных жылых і (або) нежылых памяшканняў у шматкватэрных жылых дамах, дач, гаражоў, на якіх не ажыццяўляецца дзяржаўны будаўнічы нагляд) праектнай дакументацыі павінна пацвярджацца заключэннямі органаў дзяржаўнага нагляду, якія выдаюцца ў межах іх кампетэнцыі. Пры гэтым органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду выдаюць сваё заключэнне з улікам наяўнасці заключэнняў па дадзеным аб'екце іншых органаў дзяржаўнага нагляду.

2. Па аб'ектах электрасувязі, у тым ліку лінейных і станцыйных збудаваннях сувязі, інжынерныя рашэнні якіх не закранаюць нясучай здольнасці будаўнічых канструкцый, а

таксама па аб'ектах, будаўніцтва якіх не прадугледжвае займанне зямельнага ўчастка, заключэнні органаў дзяржаўнага нагляду, уключаючы органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду, не патрабуюцца.

3. Заказчык, забудоўшчык або ўпаўнаважаная імі арганізацыя да пачатку працы прыёмчай камісіі падаюць у органы дзяржаўнага нагляду заяву і іншыя дакументы, вызначаныя Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

4. Органы дзяржаўнага нагляду на працягу тэрміну, устаноўленага заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах, выдаюць станоўчае заключэнне па аб'екце або матываваную адмову ў выдачы такога заключэння.

5. Прыёмка ў эксплуатацыю аб'екта без наяўнасці станоўчых заключэнняў усіх органаў дзяржаўнага нагляду, якія павінны выдаваць іх па гэтым аб'екце, не дапускаецца.

6. Прыёмка ў эксплуатацыю закончаных узвядзеннем шматкватэрных жылых дамоў без наяўнасці станоўчых заключэнняў па выніках выпрабавання на паветрапранікальнасць з цеплавізійным абследаваннем, будынкаў пасля цеплавой мадэрнізацыі без наяўнасці станоўчага заключэння па выніках цеплавізійнага абследавання (пры прыёмцы аб'екта ў эксплуатацыю ў спрыяльны для правядзення цеплавізійнага абследавання перыяд года) не дапускаецца.

7. Заключэнні органаў дзяржаўнага нагляду, а таксама заключэнні па выніках выпрабавання на паветрапранікальнасць з цеплавізійным абследаваннем, цеплавізійнага абследавання (у выпадках, калі іх правядзенне абавязковае) дадаюцца да акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю і з'яўляюцца яго неад'емнай часткай.

8. Органы дзяржаўнага нагляду пры выдачы станоўчага заключэння па аб'екце, які прымаецца ў эксплуатацыю, або матываванай адмовы ў выдачы такога заключэння абавязаны ацэньваць адпаведнасць аб'екта выключна патрабаванням праектнай дакументацыі. Прад'яўленне патрабаванняў, не прадугледжаных праектнай дакументацыяй, не дапускаецца.

9. Парадак выдачы заключэнняў устанаўліваецца заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

Артыкул 114. Акт прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю

1. Прыёмка аб'ектаў у эксплуатацыю афармляецца актам прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю па формах, якія зацвярджаюцца Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва.

2. Акт прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю падпісваецца ўсімі членамі прыёмчай камісіі. Адмова члена прыёмчай камісіі ад падпісання акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю павінна быць аформлена пісьмова не пазней за дату заканчэння працы прыёмчай камісіі з абгрунтаваннем прычын адмовы. У выпадку непадачы членам прыёмчай камісіі пісьмовай адмовы ад падпісання акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю з абгрунтаваннем прычын такой адмовы член прыёмчай камісіі абавязаны падпісаць указаны акт.

3. Пасля заканчэння працы прыёмчай камісіі яе старшыня падае акт прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю асобе (у орган), якая (які) прызначыла(ў) прыёмчную камісію, для яго зацвярджэння або матываванае заключэнне аб негатоўнасці аб'екта да эксплуатацыі.

4. Акт прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю зацвярджаецца рашэннем (загадам, пастановай, распараджэннем) асобы (органа), якая (які) прызначыла(ў) прыёмчную камісію, на працягу 15 дзён з дня яго падпісання членамі прыёмчай камісіі.

5. У выпадку наяўнасці оптавалаконных ліній сувязі ў складзе закончаных будаўніцтвам аб'ектаў акт прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю зацвярджаецца на працягу трох рабочых дзён з дня атрымання паведамлення мясцовага выканаўчага і распарадчага органа аб узгадненні ўвода ў эксплуатацыю оптавалаконных ліній сувязі, якія ствараюцца нанова і (або) рэканструююцца (за выключэннем размешчаных унутры аб'екта), і абаненцкіх ліній электрасувязі.

6. Зацвярджэнне акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю не дапускаецца пры адсутнасці ў гэтым акце подпісу хаця б аднаго члена прыёмчай камісіі і пісьмовай адмовы члена прыёмчай камісіі ад яго падпісання.

Непадача пісьмовай матываванай адмовы ад падпісання акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю членам камісіі на працягу пяці рабочых дзён з даты атрымання ім патрабавання аб падпісанні гэтага акта дае права зацвердзіць акт прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю пры адсутнасці подпісу гэтага члена прыёмачнай камісіі.

7. Рашэнне (загад, пастанова, распараджэнне) асобы (органа), якая (які) прызначыла(ў) прыёмачную камісію, аб зацвярджэнні акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю павінна змяшчаць звесткі аб аб'екце (адрас, інвентарны нумар (пры яго наяўнасці)), заказчыку, забудоўшчыку, дату зацвярджэння акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю, іншыя звесткі (пры неабходнасці).

8. Датай прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю, пачаткам цячэння гарантыйнага тэрміну эксплуатацыі, а таксама тэрміну эксплуатацыі аб'екта лічыцца дата зацвярджэння акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю.

9. Аб'екты, па якіх тэрміны зацвярджэння акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю скончыліся, лічацца непрынятымі, і па іх прыёмачныя камісіі прызначаюцца паўторна.

10. З дня зацвярджэння акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю паўнамоцтвы прыёмачнай камісіі спыняюцца.

11. Дакументацыя па прыёмцы аб'екта ў эксплуатацыю захоўваецца ў заказчыка, забудоўшчыка, а ў выпадку перадачы аб'екта на баланс эксплуатаючай арганізацыі – у эксплуатаючай арганізацыі. Тэрмін захоўвання такой дакументацыі – пастаянна.

Артыкул 115. Парушэнне парадку прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю

1. У выпадку парушэння парадку прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю, у тым ліку адмовы ад падпісання акта прыёмкі аб'екта ў эксплуатацыю і непадачи абгрунтавання прычын адмовы, старшыня, члены прыёмачнай камісіі нясуць адказнасць, устаноўленую заканадаўствам аб адміністрацыйных правапарушэннях.

2. Эксплуатацыя аб'екта, у тым ліку чаргі будаўніцтва, пускавога комплексу, без яго прыёмкі ў эксплуатацыю ва ўстаноўленым парадку забараняецца.

3. Перадача ў эксплуатацыю аб'екта без яго прыёмкі ў эксплуатацыю ва ўстаноўленым парадку або з парушэннем такога парадку цягне за сабой адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам аб адміністрацыйных правапарушэннях.

ГЛАВА 26

ІНЖЫНЕРНАЯ, ТРАНСПАРТНАЯ І САЦЫЯЛЬНАЯ ІНФРАСТРУКТУРА. АСАБЛІВАСЦІ ДАВАННЯ ЗАКАЗЧЫКАМ, ЗАБУДОЎШЧЫКАМ ЗЯМЕЛЬНЫХ УЧАСТКАЎ

Артыкул 116. Стварэнне і развіццё аб'ектаў інжынернай інфраструктуры

1. На тэрыторыях, якія выкарыстоўваюцца для пражывання фізічных асоб і ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці, ствараюцца аб'екты інжынернай інфраструктуры з улікам тыпу населенага пункта, характарыстыкі тэрыторыі і забудовы, віду гаспадарчай і іншай дзейнасці.

2. Віды і асноўныя прынцыпы арганізацыі аб'ектаў інжынернай інфраструктуры вызначаюцца горадабудаўнічымі праектамі агульнага планавання, горадабудаўнічымі праектамі спецыяльнага планавання, якія распрацоўваюцца на іх аснове, схемамі і праектамі развіцця аб'ектаў інжынернай інфраструктуры.

3. Пры будаўніцтве і эксплуатацыі магістральных і размеркавальных сетак і збудаванняў інжынернай інфраструктуры аб'ектаў захоўвання, пахавання і абясшкоджвання адходаў, іншых патэнцыяльных крыніц забруджвання, а таксама пры выкананні прац па інжынернай падрыхтоўцы тэрыторыі ўлічваюцца інтарэсы фізічных асоб, якія пражываюць на сумежных тэрыторыях, патрабаванні ў галіне аховы навакольнага асяроддзя і забеспячэння ўстойлівага развіцця населеных пунктаў і тэрыторыі, якія знаходзяцца паміж населенымі пунктамі, і іншыя патрабаванні ў адпаведнасці з заканадаўствам.

4. Стварэнне і развіццё аб'ектаў інжынернай інфраструктуры забяспечваюць дзяржаўныя органы, а таксама мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы за кошт крыніц фінансавання, прадугледжаных заканадаўствам.

Артыкул 117. Стварэнне і развіццё транспартнай інфраструктуры

1. У мэтах забеспячэння эфектыўных транспартных сувязей на тэрыторыях, якія знаходзяцца паміж населенымі пунктамі, з населенымі пунктамі, з усімі часткамі тэрыторыі населенага пункта, а таксама доступу да месцаў працы, адпачынку і абслугоўвання фізічных асоб пры праектаванні і развіцці населенага пункта прадугледжваецца адзіная сістэма транспартнай інфраструктуры, якая ўключае рэспубліканскую і мясцовыя сістэмы транспартнай інфраструктуры.

2. Стварэнне і развіццё рэспубліканскай і мясцовых сістэм транспартнай інфраструктуры і іх відаў вызначаюцца горадабудаўнічымі праектамі агульнага планавання і горадабудаўнічымі праектамі спецыяльнага планавання, якія распрацоўваюцца на іх аснове.

3. Рэспубліканскія органы дзяржаўнага кіравання забяспечваюць развіццё рэспубліканскай сістэмы транспартнай інфраструктуры на аснове дзяржаўных праграм, схем і праектаў развіцця транспартнай інфраструктуры.

4. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы забяспечваюць стварэнне і развіццё мясцовых сістэм транспартнай інфраструктуры, уключаючы аб'екты вулічна-дарожнай сеткі.

Артыкул 118. Дзяржаўнае рэгуляванне адносін пры размяшчэнні і арганізацыі будаўніцтва жылых дамоў, аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры

1. Распрацоўка праектнай дакументацыі, рамонтна-рэстаўрацыйныя працы, узвядзенне, рэканструкцыя жылых дамоў, аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры ажыццяўляюцца на падставе дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва (за выключэннем будаўніцтва аб'ектаў інжынернай інфраструктуры да жыллёвага фонду, які эксплуатаецца (шматкватэрных жылых дамоў), якія забяспечваюць аказанне асобных відаў паслуг, што не з'яўляюцца жыллёва-камунальнымі, выкарыстанне (арэнду) існуючых сетак кабельнай каналізацыі, а таксама фінансавання будаўніцтва, распрацоўкі праектнай дакументацыі аб'ектаў інжынернай інфраструктуры (газаправодаў) пры газіфікацыі прыродным газам жыллёвага фонду, які эксплуатаецца).

2. Выдадзеная дазвольная дакументацыя на будаўніцтва не падлягае змяненню ў перыяд распрацоўкі праектнай дакументацыі і ўзвядзення жылых дамоў, аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры, за выключэннем выпадкаў змянення дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва на падставе заявы заказчыка, забудоўшчыка і выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці.

3. Праектная дакументацыя, распрацаваная ў адпаведнасці з дазвольнай дакументацыяй на будаўніцтва і тэхнічнымі нарматыўнымі прававымі актамі, не падлягае ўзгадненню з эксплуатацыйнымі і іншымі арганізацыямі, органамі нагляду, за выключэннем выпадкаў, устаноўленых Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

4. Праектная дакументацыя, якая прайшла дзяржбудэкспертызу, дзяржаўную экалагічную экспертызу і зацверджаная ва ўстаноўленым парадку, з'яўляецца падставай для накіравання ў органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду паведамлення аб выкананні будаўнічых-монтажных прац.

Артыкул 119. Перадача ў дзяржаўную ўласнасць завершаных будаўніцтвам аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры і дзяржаўная рэгістрацыя стварэння гэтых аб'ектаў

1. Завершаныя будаўніцтвам аб'екты інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры, узвядзенне якіх ажыццяўлялася заказчыкамі, забудоўшчыкамі за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, у тым ліку дзяржаўных мэтавых бюджэтных фондаў, а таксама дзяржаўных пазабюджэтных фондаў, знешніх дзяржаўных пазык і знешніх пазык, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, крэдытаў банкаў Рэспублікі Беларусь, выдадзеных пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, крэдытаў банкаў, пагашэнне і абслугоўванне якіх ажыццяўляюцца за кошт бюджэтных сродкаў, падлягаюць бязвыплатнай перадачы заказчыкамі, забудоўшчыкамі ў дзяржаўную ўласнасць.

2. Прыняцце ў дзяржаўную ўласнасць аб'ектаў, указаных у [пункце 1](#) гэтага артыкула, павінна быць ажыццёўлена на працягу трох месяцаў з даты іх прыёмкі ў эксплуатацыю. Пры гэтым:

2.1. дзяржаўны орган або ўпаўнаважаная ім арганізацыя або мясцовы выканаўчы і распарадчы орган прымаюць рашэнне аб бязвыплатным прыняцці гэтых аб'ектаў у дзяржаўную ўласнасць і вызначэнні эксплуатацыйнай арганізацыі, якая прымае выдаткі, праведзеныя пры іх стварэнні (далей – арганізацыя, якая прымае выдаткі);

2.2. заказчык, забудоўшчык і арганізацыя, якая прымае выдаткі, афармляюць акт аб перадачы выдаткаў, праведзеных пры стварэнні гэтых аб'ектаў, па форме, устаноўленай Міністэрствам архітэктуры і будаўніцтва (далей – акт аб перадачы выдаткаў). Акт аб перадачы выдаткаў афармляецца пры наяўнасці пададзеных заказчыкам, забудоўшчыкам дакументаў, якія пацвярджаюць завяршэнне будаўніцтва аб'ектаў і іх адпаведнасць праектнай дакументацыі, з даданнем гэтых дакументаў да акта аб перадачы выдаткаў;

2.3. адпаведнае структурнае падраздзяленне мясцовага выканаўчага і распарадчага органа, арганізацыя, якая прымае выдаткі, звяртаюцца ў тэрытарыяльную арганізацыю па дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомай маёмасці, праў на яе і здзелак з ёй з заявай аб дзяржаўнай рэгістрацыі стварэння аб'ектаў, бязвыплатна набытых у дзяржаўную ўласнасць у адпаведнасці з [пунктам 1](#) гэтага артыкула, і ўзнікненні праў, абмежаванняў (абцяжарванняў) праў на іх з даданнем акта аб перадачы выдаткаў і іншых дакументаў, якія вызначаюцца заканадаўствам аб адміністрацыйных працэдурах.

3. Перадача і прыняцце ў дзяржаўную ўласнасць аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры, узвядзенне якіх ажыццяўлялася за кошт сродкаў дольшчыкаў, уладальнікаў жыллёвых аблігацый, ажыццяўляюцца ў парадку, устаноўленым [пунктам 2](#) гэтага артыкула.

4. Завяршаныя будаўніцтвам аб'екты інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры (за выключэннем аб'ектаў, якія знаходзяцца толькі ва ўласнасці дзяржавы), узвядзенне якіх ажыццяўлялася толькі за кошт уласных сродкаў заказчыка, забудоўшчыка, па рашэнні заказчыка, забудоўшчыка могуць бязвыплатна перадавацца ў дзяржаўную ўласнасць або заставацца ва ўласнасці заказчыка, забудоўшчыка ў мэтах наступнай эксплуатацыі.

5. Рашэнне аб перадачы аб'ектаў, указаных у [пункце 4](#) гэтага артыкула, у дзяржаўную ўласнасць або аб іх прыняцці ў склад асноўных сродкаў заказчыка, забудоўшчыка прымаецца заказчыкам, забудоўшчыкам да прыёмкі ў эксплуатацыю гэтых аб'ектаў.

6. У выпадку прыняцця заказчыкам, забудоўшчыкам, якія фінансавалі ўзвядзенне аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры толькі за кошт уласных сродкаў, рашэння аб бязвыплатнай перадачы гэтых аб'ектаў у дзяржаўную ўласнасць іх бязвыплатная перадача і прыняцце ў дзяржаўную ўласнасць ажыццяўляюцца ў парадку, устаноўленым [пунктам 2](#) гэтага артыкула.

7. Сканчэнне тэрміну, указанага ў абзацы першым [пункта 2](#) гэтага артыкула, не вызваляе, арганізацыі, якія прымаюць выдаткі, ад абавязку па прыняцці аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры ў дзяржаўную ўласнасць.

Артыкул 120. Асабліваці давання заказчыкам, забудоўшчыкам зямельных участкаў

1. Даванне заказчыкам, забудоўшчыкам зямельных участкаў для будаўніцтва і абслугоўвання шматкватэрных жылых дамоў, іншых аб'ектаў, акрамя ўказаных у [пункце 2](#) гэтага артыкула, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам аб ахове і выкарыстанні зямель пры наяўнасці аб'ектаў магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры (за выключэннем сетак электрасувязі), размеркавальнай транспартнай інфраструктуры, неабходных для іх узвядзення і эксплуатацыі, або пры наяўнасці прайшоўшай дзяржаўных экспертызы і зацверджанай ва ўстаноўленым парадку праектнай дакументацыі па гэтых аб'ектах інфраструктуры. Прыёмка ў эксплуатацыю магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры,

размеркавальнай транспартнай інфраструктуры павінна быць завершана да прыёмкі ў эксплуатацыю шматкватэрных жылых дамоў, іншых аб'ектаў.

2. Даванне заказчыкам, забудоўшчыкам зямельных участкаў для будаўніцтва і абслугоўвання аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў у раёнах (кварталах) індывідуальнай жылой забудовы ажыццяўляецца пры наяўнасці аб'ектаў інжынернай і транспартнай інфраструктуры, якія забяспечваюць мінімальна неабходны ўзровень інжыернага абсталявання зямельных участкаў, або пры наяўнасці прайшоўшай дзяржаўных экспертызы і зацверджанай праектнай дакументацыі па гэтых аб'ектах інфраструктуры. Прыёмка ў эксплуатацыю інжынернай і транспартнай інфраструктуры, якая забяспечвае мінімальна неабходны ўзровень інжыернага абсталявання зямельных участкаў, павінна быць завершана да прыёмкі ў эксплуатацыю аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў.

3. Раён (квартал) жылой забудовы павінен быць забяспечаны абслугоўваннем станцыямі хуткай дапамогі, пажарнымі дэпо, аддзяленнямі міліцыі ў адпаведнасці з патрабаваннямі горадабудаўнічых праектаў і тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

4. Даванне заказчыку, забудоўшчыку, інвестару, які рэалізуе інвестыцыйны праект у адпаведнасці з інвестыцыйным дагаворам, заключаным з Рэспублікай Беларусь, зямельных участкаў (за выключэннем зямельных участкаў, якія даюцца фізічным асобам для будаўніцтва і абслугоўвання аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў) для будаўніцтва шматкватэрных жылых дамоў, аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў у раёнах (кварталах) індывідуальнай жылой забудовы, іншых аб'ектаў на тэрыторыі забудовы можа ажыццяўляцца пры адсутнасці аб'ектаў магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай транспартнай інфраструктуры, інжынернай і транспартнай інфраструктуры, якія забяспечваюць мінімальна неабходны ўзровень інжыернага абсталявання зямельных участкаў, а таксама прайшоўшай дзяржаўных экспертызы і зацверджанай праектнай дакументацыі па гэтых аб'ектах інфраструктуры ў выпадках, калі ўмовам давання зямельнага ўчастка, аўкцыёну або інвестыцыйнага дагавора:

4.1. прадугледжана будаўніцтва такіх аб'ектаў інфраструктуры за кошт сродкаў заказчыка, забудоўшчыка, інвестара з забеспячэннем прыёмкі ў эксплуатацыю гэтых аб'ектаў да прыёмкі ў эксплуатацыю шматкватэрных жылых дамоў, аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў у раёнах (кварталах) індывідуальнай жылой забудовы;

4.2. не прадугледжана будаўніцтва такіх аб'ектаў інфраструктуры за кошт сродкаў заказчыка, забудоўшчыка, інвестара, – па іх жаданні. Пры гэтым заказчык, забудоўшчык, інвестар, арганізацыі, якія выступаюць заказчыкамі па будаўніцтве такіх аб'ектаў інфраструктуры, абавязаны забяспечыць прыёмку іх у эксплуатацыю да прыёмкі ў эксплуатацыю шматкватэрных жылых дамоў, аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў у раёнах (кварталах) індывідуальнай жылой забудовы.

5. Камунальныя ўнітарныя прадпрыемствы па капітальным будаўніцтве абласных, Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў, іх даччыныя прадпрыемствы, эксплуатацыйныя арганізацыі, у тым ліку энергазабеспечвальныя арганізацыі, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання электраэнергетыкі «Белэнерга», газазабеспечвальныя арганізацыі, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання па паліве і газіфікацыі «Белпалівагаз», падначаленыя Міністэрству энергетыкі, аператары электрасувязі, у тым ліку падначаленыя Міністэрству сувязі і інфарматызацыі, іншыя заказчыкі, забудоўшчыкі забяспечваюць своечасовую распрацоўку праектнай дакументацыі на будаўніцтва аб'ектаў магістральнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай інжынернай інфраструктуры, размеркавальнай транспартнай інфраструктуры, інжынернай і транспартнай інфраструктуры, якія забяспечваюць мінімальна неабходны ўзровень інжыернага абсталявання зямельных участкаў, мінімальна неабходных аб'ектаў сацыяльнай інфраструктуры, дзяржаўных экспертызы і зацвярджэнне гэтай праектнай дакументацыі, а таксама выкананне будаўніча-мантажных прац па такіх аб'ектах.

6. Зямельныя ўчасткі даюцца ў часовае і пастаяннае карыстанне энергазабеспечвальным арганізацыям, што ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання электраэнергетыкі

«Белэнерга», газазабяспечвальным арганізацыям, якія ўваходзяць у склад дзяржаўнага вытворчага аб'яднання па паліве і газіфікацыі «Белпалівагаз», падпарадкаваным Міністэрству энергетыкі, для будаўніцтва і абслугоўвання аб'ектаў інжынернай інфраструктуры па праектнай дакументацыі, распрацаванай па заказе камунальных унітарных прадпрыемстваў па капітальным будаўніцтве абласных, Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў, іх даччыных прадпрыемстваў, іншых заказчыкаў, забудоўшчыкаў. Пры гэтым у адносінах да ўказаных арганізацый, падпарадкаваных Міністэрству энергетыкі, з'яўляюцца сапраўднымі акты выбару месца размяшчэння зямельных участкаў для будаўніцтва аб'ектаў, раней выдадзеныя камунальным унітарным прадпрыемствам па капітальным будаўніцтве абласных, Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў, іх даччыным прадпрыемствам, іншым заказчыкам, забудоўшчыкам.

7. Парадак фінансавання распрацоўкі праектнай дакументацыі, фінансавання будаўніцтва аб'ектаў інжынернай і транспартнай інфраструктуры для раёнаў (кварталаў) жылой забудовы, у тым ліку для раёнаў (кварталаў) індывідуальнай жылой забудовы, а таксама парадак распрацоўкі праектнай дакументацыі, ажыццяўлення будаўніцтва ў раёнах (кварталах) індывідуальнай жылой забудовы гарадоў і іншых населеных пунктаў аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудов на дадзеным зямельным участку, аб'ектаў інжынернай, транспартнай і сацыяльнай інфраструктуры ўстанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 27

НАГЛЯД У ГАЛІНЕ АРХІТЭКТУРНАЙ, ГОРАДАБУДАЎНІЧАЙ І БУДАЎНІЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 121. Нагляд у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці

1. Нагляд у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ажыццяўляецца ў мэтах забеспячэння выканання ўдзельнікамі будаўнічай дзейнасці заканадаўства, у тым ліку абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў, пры атрыманні дазвольнай дакументацыі на будаўніцтва, распрацоўцы перадпраектнай (перадынвестыцыйнай) і праектнай дакументацыі, выкананні вышукальных, будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац, аказанні інжынерных паслуг, прыёмцы аб'екта ў эксплуатацыю, а таксама ў працэсе яго эксплуатацыі ў перыяд гарантыйнага тэрміну.

2. У галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ажыццяўляюцца наступныя віды нагляду:

- 2.1. дзяржаўны будаўнічы нагляд;
- 2.2. аўтарскі нагляд;
- 2.3. тэхнічны нагляд;
- 2.4. іншыя віды нагляду, прадугледжаныя заканадаўствам.

3. Упаўнаважаныя прадстаўнікі органаў нагляду (дзяржаўнага будаўнічага нагляду, аўтарскага нагляду, тэхнічнага нагляду, іншых відаў нагляду, прадугледжаных заканадаўствам) нясуць персанальную адказнасць за неналежнае выкананне сваіх службовых абавязкаў у адпаведнасці з заканадаўствам.

Артыкул 122. Дзяржаўны будаўнічы нагляд

1. Галоўнай задачай органаў дзяржаўнага будаўнічага нагляду з'яўляецца нагляд за выкананнем удзельнікамі будаўнічай дзейнасці ўстаноўленага парадку будаўніцтва, патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў і праектнай дакументацыі ў мэтах забеспячэння бяспекі і эксплуатацыйнай надзейнасці аб'ектаў будаўніцтва.

2. Дзяржаўны будаўнічы нагляд ажыццяўляецца органамі дзяржаўнага будаўнічага нагляду ў межах іх кампетэнцыі, якая вызначаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, а таксама ў адпаведнасці з гэтым Кодэксам і Палажэннем аб органах дзяржаўнага будаўнічага нагляду, якое зацвярджаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

3. Органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду ў адпаведнасці з заканадаўствам:

3.1. прымаюць ва ўстаноўленым парадку паведамленні аб выкананні будаўніча-мантажных прац, рэгіструюць аб'екты і вядуць іх улік;

3.2. ажыццяўляюць нагляд за выкананнем патрабаванняў праектнай дакументацыі ў мэтах забеспячэння эксплуатацыйнай надзейнасці і бяспекі пры выкананні будаўніча-мантажных прац, а таксама за адпаведнасцю будаўнічых матэрыялаў, будаўнічых вырабаў і будаўнічых канструкцый, якія выкарыстоўваюцца пры будаўніцтве, праектным рашэнням у формах мерапрыемстваў тэхнічнага (тэхналагічнага, праверачнага) характару і мер прафілактычнага і папераджальнага характару;

3.3. выдаюць у межах кампетэнцыі заключэнні аб адпаведнасці аб'екта будаўніцтва, які прымаецца ў эксплуатацыю, праектнай дакументацыі (у часткі патрабаванняў бяспекі і эксплуатацыйнай надзейнасці);

3.4. удзельнічаюць у працы камісій па расследаванні абставін (прычын) будаўнічых аварый;

3.5. разглядаюць звароты юрыдычных і фізічных асоб па пытаннях, аднесеных да іх кампетэнцыі;

3.6. удзельнічаюць у распрацоўцы тэхнічных нарматыўных прававых актаў, метадычных дакументаў у галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці;

3.7. арганізуюць павышэнне кваліфікацыі работнікаў органаў дзяржаўнага будаўнічага нагляду, іх атэстацыю;

3.8. пры рашэнні пытанняў, якія ўваходзяць у іх кампетэнцыю, узаемадзейнічаюць пры неабходнасці з рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання і іншымі арганізацыямі, падпарадкаванымі Ураду Рэспублікі Беларусь, мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі, іншымі арганізацыямі;

3.9. ажыццяўляюць іншыя функцыі, прадугледжаныя заканадаўствам.

4. Органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду маюць права ў адпаведнасці з заканадаўствам аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці:

4.1. разглядаць адпаведнасць заканадаўству дакументаў і звестак, якія падаюцца па іх патрабаванні, указаных у паведамленні аб выкананні будаўніча-мантажных прац;

4.2. бесперашкоднага доступу на ўсе аб'екты, у дачыненні да якіх ажыццяўляецца нагляд, незалежна ад іх прызначэння, формы ўласнасці, крыніц фінансавання і спосабаў ажыццяўлення будаўнічай дзейнасці пры прад'яўленні службовых пасведчанняў і прадпісанняў на правядзенне праверкі, рашэнняў аб правядзенні агляду аб'екта, а ў дачыненні да аб'ектаў, доступ на якія абмежаваны ў адпаведнасці з заканадаўствам, – таксама іншых дакументаў, прадугледжаных заканадаўствам для допуску на такія аб'екты;

4.3. атрымліваць бязвыплатна і без абмежаванняў ад заказчыкаў, забудоўшчыкаў, падрадчыкаў, распрацоўшчыкаў праектнай дакументацыі дазвольную дакументацыю на будаўніцтва, праектную, тэхналагічную і выканаўчую дакументацыю, неабходныя для ажыццяўлення ўскладзеных на органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду паўнамоцтваў;

4.4. пры правядзенні мерапрыемстваў тэхнічнага (тэхналагічнага, праверачнага) характару выносіць заказчыкам, забудоўшчыкам, падрадчыкам, распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі абавязковыя для выканання патрабаванні (прадпісанні) аб ліквідацыі дапушчаных пры будаўніцтве парушэнняў, аб правядзенні за іх кошт выбарачных ускрыццяў для агляду, аглядання асобных вузлоў і элементаў аб'ектаў і канструкцый, правядзення дадатковых выпрабаванняў грунтоў, матэрыялаў, інжынерных сістэм, выканання здымак, замераў;

4.5. у выпадку выяўлення парушэнняў заканадаўства, якія ствараюць пагрозу нацыянальнай бяспекі, прычынення шкоды жыццю і здароўю фізічных асоб, навакольнаму асяроддзю ўручаць (накіроўваць) прапановы аб прыпыненні (забароне) дзейнасці суб'ектаў (іх цэхаў, вытворчых участкаў), аб'екта будаўніцтва да ліквідацыі парушэнняў, якія паслужылі падставой для ўручэння (накіравання) такіх прапаноў;

4.6. накіроўваць у органы па сертыфікацыі прапановы аб прыпыненні (спыненні дзеяння) сертыфікатаў адпаведнасці Нацыянальнай сістэмы пацвярджэння адпаведнасці Рэспублікі Беларусь;

4.7. рабіць адбор узораў будаўнічых матэрыялаў і будаўнічых вырабаў для правядзення лабараторных выпрабаванняў і экспертызы;

4.8. прыцягваць на платнай аснове спецыялістаў навуковых і праектных арганізацый для ўдзелу ў ажыццяўленні кантролю за выкананнем удзельнікамі будаўніцтва абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў, а таксама ў правядзенні будаўніча-тэхнічных экспертыз;

4.9. накіроўваць матэрыялы аб правапарушэннях у будаўніцтве ў праваахоўныя органы;

4.10. у выпадках, прадугледжаных заканадаўчымі актамі, складаць пратаколы аб адміністрацыйных правапарушэннях і выносіць пастановы аб накладанні адміністрацыйнага спагнання;

4.11. ажыццяўляць іншыя паўнамоцтвы, прадугледжаныя заканадаўствам аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці.

5. Органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду ў адпаведнасці з заканадаўствам аб кантрольнай (нагляднай) дзейнасці выносяць патрабаванні (прадпісанні) аб прыпыненні (забароне) выканання будаўніча-мантажных прац на аб'ектах у выпадку выяўлення парушэнняў заканадаўства, якія ствараюць пагрозу нацыянальнай бяспецы, прычынення шкоды жыццю і здароўю фізічных асоб, навакольнаму асяроддзю, а менавіта:

5.1. дэфектаў і (або) парушэнняў, якія ствараюць пагрозу дэфармацыі або абрушэння аб'ектаў, іх частак, інжынерных камунікацый, канструкцый;

5.2. самавольнага будаўніцтва або будаўніцтва з адступленнем ад праектнай дакументацыі на аб'ектах, на якіх павінен ажыццяўляцца дзяржаўны будаўнічы нагляд;

5.3. выканання будаўніча-мантажных прац без накіравання або з накіраваннем не ва ўстаноўленым парадку паведамлення аб выкананні будаўніча-мантажных прац.

6. Органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду накіроўваюць у Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва прапановы аб спыненні дзеяння кваліфікацыйных атэстатаў, атэстатаў адпаведнасці ў выпадку, калі іх уладальнікі неаднаразова (два і больш разы на працягу каляндарнага года) прыцягваліся да адміністрацыйнай адказнасці за парушэнне абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў пры будаўніцтве, выкананні прац па абследаванні аб'ектаў, невыкананне або неналежнае выкананне абавязкаў пры ажыццяўленні аўтарскага нагляду і тэхнічнага нагляду.

7. Дзяржаўныя будаўнічыя інспектары ажыццяўляюць нагляд на аб'ектах з удзелам прадстаўнікоў забудоўшчыкаў (пры неабходнасці), заказчыкаў, падрадчыкаў. Для гэтай мэты могуць прыцягвацца спецыялісты праектных і іншых арганізацый.

8. Падрадчыкі, заказчыкі, забудоўшчыкі забяспечваюць неабходныя ўмовы для ажыццяўлення дзяржаўнымі будаўнічымі інспектарамі нагляду.

9. Па выніках мерапрыемстваў тэхнічнага (тэхналагічнага, праверачнага) характару робяцца запісы ў журналах правядзення прац, складаюцца акты, пры неабходнасці выносяцца патрабаванні (прадпісанні) аб ліквідацыі парушэнняў, аб прыпыненні (забароне) выканання будаўніча-мантажных прац.

10. Органы дзяржаўнага будаўнічага нагляду накіроўваюць заказчыкам, забудоўшчыкам, падрадчыкам, распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі, арганізацыям, якія вырабляюць будаўнічую прадукцыю, прадстаўленні аб:

10.1. прыцягненні да адказнасці службовых асоб, якія парушаюць заканадаўства ў галіне архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці і не выконваюць патрабаванні (прадпісанні) органаў дзяржаўнага будаўнічага нагляду;

10.2. адхіленні ад працы на аб'ектах службовых асоб падрадчыкаў, якія сістэматычна не забяспечваюць выкананне патрабаванняў праектнай дакументацыі, а таксама работнікаў, якія незадавальняюча ажыццяўляюць кантроль за якасцю прац, аўтарскі нагляд і тэхнічны нагляд;

10.3. забароне выкарыстання будаўнічых матэрыялаў і будаўнічых вырабаў, якія не адпавядаюць абавязковым для выканання патрабаванням тэхнічных нарматыўных прававых актаў.

11. Фінансаванне інспекцый Дэпартамента кантролю і нагляду за будаўніцтвам Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі па абласцях і горадзе Мінску і спецыялізаванай інспекцыі Дэпартамента кантролю і нагляду за будаўніцтвам Дзяржаўнага камітэта па стандартызацыі ажыццяўляецца за кошт мэтавых адлічэнняў, якія праводзяцца заказчыкамі, забудоўшчыкамі – юрыдычнымі асобамі і індывідуальнымі прадпрымальнікамі ад кошту будаўніча-мантажных прац па аб'ектах будаўніцтва (узвядзення, рэканструкцыі, рэстаўрацыі, капітальнага рамонту) у парадку і памерах, устаноўленых Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

12. Работнікі органаў дзяржаўнага будаўнічага нагляду маюць службовае пасведчанне ўстаноўленай формы. Дзяржаўныя будаўнічыя інспектары з'яўляюцца прадстаўнікамі дзяржаўных органаў і знаходзяцца пад абаронай дзяржавы. Працідзеянне ажыццяўленню ўскладзеных на іх функцый з боку юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрымальнікаў, якія ажыццяўляюць будаўнічую дзейнасць, недапушчальнае. Органы ўнутраных спраў пры неабходнасці ва ўстаноўленым парадку аказваюць дапамогу дзяржаўным будаўнічым інспектарам пры выкананні імі сваіх службовых абавязкаў.

13. Дзеянні работнікаў органаў дзяржаўнага будаўнічага нагляду могуць быць абскарджаны ў парадку, устаноўленым заканадаўствам. Падача скаргі не цягне за сабой прыпынення выканання рашэнняў гэтых органаў.

Артыкул 123. Аўтарскі нагляд

1. Аўтарскі нагляд ажыццяўляецца распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі на падставе дагавора на вядзенне аўтарскага нагляду (дагавора падраду на выкананне праектных і вышукальных прац і (або) вядзенне аўтарскага нагляду), які заключаецца з заказчыкам, забудоўшчыкам, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных гэтым артыкулам.

2. У выпадку немагчымасці ажыццяўлення распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі аўтарскага нагляду (пры ліквідацыі (спыненні дзейнасці) распрацоўшчыка праектнай дакументацыі, наяўнасці іншых абставін, якія выключаюць яго дзейнасць), а таксама па прычынах, указаных у дагаворы, або па пагадненні бакоў заказчык, забудоўшчык маюць права на падставе дагавора на вядзенне аўтарскага нагляду прыцягнуць для аказання такіх паслуг іншую арганізацыю (індывідуальнага прадпрымальніка), у тым ліку з выкананнем патрабаванняў заканадаўства аб закупках.

3. У выпадку пісьмовай адмовы распрацоўшчыка праектнай дакументацыі ад заключэння з заказчыкам, забудоўшчыкам дагавора на вядзенне аўтарскага нагляду заказчык, забудоўшчык маюць права прыцягнуць для ажыццяўлення аўтарскага нагляду іншую арганізацыю з выкананнем патрабаванняў заканадаўства аб закупках (субпадрадчыка пры распрацоўцы праектнай дакументацыі).

4. Аўтарскі нагляд за будаўніцтвам аб'ектаў па тыпавых праектах і праектах, рэкамендаваных для паўторнага прымянення, а таксама ў выпадку прымянення праектнай дакументацыі, распрацаванай у адпаведнасці з міжнароднымі і міждзяржаўнымі (рэгіянальнымі) стандартамі, уведзенымі ў дзеянне на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у якасці дзяржаўных стандартаў Рэспублікі Беларусь, ажыццяўляецца распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі, які выканаў працы па прывязцы аб'ектаў да месца іх размяшчэння з улікам тэхнічных умоў на інжынерна-тэхнічнае забеспячэнне і вынікаў геалагічных і геадэзічных вышуканняў.

5. Аўтарскі нагляд пры выкананні рамонтна-рэстаўрацыйных прац ажыццяўляецца ў адпаведнасці з патрабаваннямі заканадаўства аб культуры.

Артыкул 124. Тэхнічны нагляд

1. Заказчык, забудоўшчык або ўпаўнаважаныя імі асобы маюць права ажыццяўляць тэхнічны нагляд за выкананнем будаўніча-мантажных, пусканаладачных прац.

Ажыццяўленне тэхнічнага нагляду з'яўляецца абавязкам заказчыка, забудоўшчыка пры:

будаўніцтве аб'ектаў першага – чацвёртага класаў складанасці;

выкананні прац па бягучым рамонце аб'екта, якія фінансуюцца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, дзяржаўных пазабюджэтных фондаў, знешніх дзяржаўных пазык і знешніх пазык, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, крэдытаў банкаў Рэспублікі Беларусь, прыцягнутых пад гарантыі Урада Рэспублікі Беларусь, абласных, Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў.

2. У рамках тэхнічнага нагляду заказчык, забудоўшчык або ўпаўнаважаныя імі асобы ажыццяўляюць агляд схаваных прац, прыёмку выкананых будаўнічых прац, прамежжавую прыёмку адказных канструкцый, абсталявання, праверку аб'ёмаў выкананых будаўнічых прац, пусканаладачных прац, кантроль за выкананнем падрадчыкам указанняў распрацоўшчыка праектнай дакументацыі пры ажыццяўленні аўтарскага нагляду, ліквідацыю парушэнняў, указаных у журналах правядзення прац і аўтарскага нагляду.

3. Пры будаўніцтве аб'ектаў першага – чацвёртага класаў складанасці з прыцягненнем генеральнага падрадчыка (падрадчыка) тэхнічны нагляд ажыццяўляе заказчык, які мае права на яго ажыццяўленне, або прыцягнуты заказчыкам інжынер (інжынерная арганізацыя), які мае права на яго ажыццяўленне.

Пры будаўніцтве аб'ектаў уласнымі сіламі забудоўшчык для ажыццяўлення тэхнічнага нагляду прыцягвае інжынера (інжынерную арганізацыю), які мае права на яго ажыццяўленне, з выкананнем заканадаўства аб закупках.

Ажыццяўленне тэхнічнага нагляду не з'яўляецца абавязковым пры:

будаўніцтве садовых домікаў, гаспадарчых пабудоў і збудаванняў на зямельных участках, дадзеных для вядзення калектыўнага садаводства;

будаўніцтве аднакватэрных, блакіраваных жылых дамоў і (або) нежылых капітальных пабудоў на прысядзібнай тэрыторыі, рэканструкцыі жылых і (або) нежылых памяшканняў у шматкватэрных жылых дамах, якія фінансуюцца фізічнымі асобамі, іншых аб'ектаў пятага класа складанасці;

выкананні прац па бягучым рамонце аб'екта, які фінансуецца за кошт уласных сродкаў заказчыка, забудоўшчыка.

4. Заказчык, забудоўшчык пры ажыццяўленні тэхнічнага нагляду маюць права:

4.1. прыпыняць будаўніча-мантажныя, пусканаладачныя працы, якія выконваюцца з адступленнем ад праектнай дакументацыі і (або) парушэннем абавязковых для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў, а таксама ў выпадку невыканання падрадчыкам указанняў распрацоўшчыка праектнай дакументацыі і (або) патрабаванняў (прадпісанняў) органаў дзяржаўнага будаўнічага нагляду аб ліквідацыі выяўленых дэфектаў і (або) парушэнняў, што ствараюць пагрозу дэфармацыі або абрушэння аб'ектаў, іх частак, інжынерных камунікацый, канструкцый, узнікнення небяспекі для жыцця і здароўя фізічных асоб, захаванасці маёмасці фізічных і юрыдычных асоб, навакольнага асяроддзя;

4.2. уносіць прапановы падрадчыку аб прыцягненні да адказнасці службовых асоб падрадчыка, якія сістэматычна парушаюць абавязковыя для выканання патрабаванняў тэхнічных нарматыўных прававых актаў і патрабаванняў праектнай дакументацыі, не выконваюць указанні, дадзеныя пры ажыццяўленні тэхнічнага нагляду.

5. Заказчык, забудоўшчык пры ажыццяўленні тэхнічнага нагляду абавязаны:

5.1. ажыццяўляць нагляд за мэтавым і рацыянальным выкарыстаннем грашовых сродкаў і прыёмкай аб'ектаў у эксплуатацыю ва ўстаноўлены тэрмін;

5.2. правяраць адпаведнасць меж аб'екта межам дадзенага для яго зямельнага ўчастка;

5.3. удзельнічаць у прыёмцы і перадачы падрадчыку геадэзічнай разбівачнай асновы, а таксама ажыццяўляць кантроль за забеспячэннем яе захаванасці падрадчыкам да завяршэння будаўніцтва;

5.4. правяраць тэрміны, аб'ёмы і якасць будаўніча-мантажных прац, якасць прымененых будаўнічых матэрыялаў і абсталявання, іх адпаведнасць праектнай дакументацыі, наяўнасць і правільнасць афармлення дакументаў, якія пацвярджаюць іх якасць;

5.5. праводзіць агляд схаваных прац, прыёмку выкананых будаўніча-мантажных прац і прамежжавую прыёмку адказных канструкцый з афармленнем актаў устаноўленай формы;

5.6. удзельнічаць у праверках, якія праводзяцца распрацоўшчыкам праектнай дакументацыі пры ажыццяўленні аўтарскага нагляду, і кантраляваць выкананне падрадчыкам яго ўказанняў;

5.7. правяраць наяўнасць выканаўчай дакументацыі.

РАЗДЗЕЛ XI ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ ГЛАВА 28 ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 125. Прызнанне, што закон і асобныя палажэнні заканадаўчых актаў страцілі сілу

Прызнаць, што страцілі сілу:

1. [Падпункт 4.4](#) пункта 4 Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 23 лістапада 2017 г. № 7 «Аб развіцці прадпрымальніцтва».

2. [Закон Рэспублікі Беларусь ад 5 ліпеня 2004 г. № 300-З](#) «Аб архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці ў Рэспубліцы Беларусь».

3. [Артыкул 126](#) Павеатранага кодэкса Рэспублікі Беларусь ад 16 мая 2006 г.

4. [Артыкул 4](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 29 чэрвеня 2006 г. № 134-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях арганізацыі працы з грамадзянамі».

5. [Артыкул 50](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 29 чэрвеня 2006 г. № 137-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях ліцэнзавання асобных відаў дзейнасці і прызнанні страціўшымі сілу некаторых заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь».

6. [Артыкул 48](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 20 ліпеня 2006 г. № 162-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях тэхнічнага нармавання, стандартызацыі і ацэнкі адпаведнасці патрабаванням тэхнічных нарматыўных прававых актаў у галіне тэхнічнага нармавання і стандартызацыі».

7. [Артыкул 5](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 5 студзеня 2008 г. № 319-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў ў некаторыя законы Рэспублікі Беларусь і прызнанні страціўшай сілу Пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па пытаннях грамадзянскай абароны».

8. [Артыкул 4](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 2 ліпеня 2009 г. № 32-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях аховы навакольнага асяроддзя і рацыянальнага выкарыстання прыродных рэсурсаў».

9. [Артыкул 2](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 30 лістапада 2010 г. № 196-З «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці».

10. [Артыкул 6](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 14 ліпеня 2011 г. № 293-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь».

11. [Артыкул 11](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 4 студзеня 2014 г. № 130-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь».

12. [Артыкул 3](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 2014 г. № 229-З «Аб унясенні дапаўненняў і змяненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь».

13. [Артыкул 2](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 30 снежня 2015 г. № 334-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях удасканалвання архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці».

14. [Артыкул 2](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 18 ліпеня 2016 г. № 402-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях абыходжання з аб'ектамі расліннага свету».

15. [Артыкул 3](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 4 мая 2019 г. № 185-З «Аб змяненні законаў па пытаннях прававога рэгулявання жыллёвых адносін».

16. [Артыкул 2](#) Закона Рэспублікі Беларусь ад 21 ліпеня 2022 г. № 201-З «Аб змяненні законаў па пытаннях культуры».

Артыкул 126. Пераходныя палажэнні

1. Тэхнічныя нарматыўныя прававыя акты, указаныя ў [пункце 7](#) артыкула 30 гэтага Кодэкса, якія прыняты (выдадзены) да ўступлення ў сілу гэтага Кодэкса, падлягаюць змяненню або прызнанню страціўшымі сілу (адмене) з моманту ўвядзення ў дзеянне адпаведных будаўнічых норм і правіл.

Пасля ўвядзення ў дзеянне адпаведных будаўнічых норм і правіл абавязковыя для выканання патрабаванні і добраахвотныя для прымянення правілы, якія рэгламентуюць тыя ж пытанні і змяшчаюцца ў тэхнічных нарматыўных прававых актах, указанных у [пункце 7](#) артыкула 30 гэтага Кодэкса, не прымяняюцца.

2. Да прывядзення актаў заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Кодэксам акты заканадаўства прымяняюцца ў той частцы, у якой яны не супярэчаць гэтаму Кодэксу.

Артыкул 127. Меры для рэалізацыі палажэнняў гэтага Кодэкса

Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь на працягу года:

падрыхтаваць і ўнесці ва ўстаноўленым парадку прапановы аб прывядзенні заканадаўчых актаў у адпаведнасць з гэтым Кодэксам;

прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Кодэксам;

забяспечыць прывядзенне рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, падпарадкаванымі Ураду Рэспублікі Беларусь, іх нарматыўных прававых актаў у адпаведнасць з гэтым Кодэксам;

прыняць іншыя меры для рэалізацыі палажэнняў гэтага Кодэкса.

Артыкул 128. Уступленне ў сілу гэтага Кодэкса

Гэты Кодэкс уступае ў сілу ў наступным парадку:

[артыкулы 1–126](#) – праз год пасля афіцыйнага апублікавання гэтага Кодэкса;

іншыя палажэнні – пасля афіцыйнага апублікавання гэтага Кодэкса.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. Лукашэнка